

Titel:

Vattenstänk för alla:

exempel på en hållbar simhall i Svedala, Sverige

Splash of Water for Everybody:

Example of a Sustainable Swimming Hall

in Svedala, Sweden

AAHM01:

Examensarbete i arkitektur

Degree Project in Architecture

Författare:

Stephanie Harudd

Examinator:

Johnny Åstrand

Handledare:

Moohammed Wasim Yahia

Omfattning: 30 hp

LTH, Lunds universitet

VT år 2021

”Ofta ser man att de mest miljövänliga valen i ett projekt också är de mest ekonomiska, både på kort och lång sikt.”

- Marie-Claude Dubois (2018, s.5)

Tack

Jag vill först och främst rikta ett stort tack till min handledare Moohammed Wasim Yahia, som med sitt stora engagemang och intresse väglett mig genom den här processen. Du har ständigt funnits där med snabb respons och mycket kritik. Jag har lärt mig väldigt mycket från dig som jag kommer ta med mig in i framtida projekt. Ett stort tack skulle jag även vilja rikta till min examinator Johnny Åstrand, som är en snäll, kunnig och världsuvan person som jag ser upp till.

Självklart vill jag också rikta ett stort tack till min familj, som ständigt under denna märkliga vår fått höra om mitt projekt, svara på frågor och vara mitt bollplank. Ni har inte bara funnits där för mig nu, utan genom alla år, och det betyder så otroligt mycket.

Jag vill tacka min sambo som fått stå ut med att jag ockuperat hans dator stora delar av våren. Det har gjort mitt liv så mycket enklare och det ska du verkligen ha ett tack för. Tack för att du funnits där för mig hela tiden; både under de glada stunderna, men också när jag tvivlat på mig själv och mitt arbete.

Min kusin ska även hon ha ett stort tack för tipsen jag fått. Med din hjälp kunde jag lättare nå ut till föräldrar och förskolor i Svedala.

Ett stort tack vill jag rikta till alla de personer som varit så snälla och ställt upp på intervjuer. Inga namn nämnda, men ingen glömd. Ni vet vem ni är och jag kan bara säga att det här arbetet inte hade blivit vad det är utan er.

Jag kan inte avsluta den här texten utan att tacka alla de personer i Svedala som visat sitt stora engagemang för det här arbetet. Drömmen om ett badhus i Svedala har funnits länge och den lever i allra högsta grad än. Jag hoppas innerligen med er att det är en dröm som en dag kan infrias!

Stephanie Flarudd
Svedala, maj 2021

Sammanfattning

I mitt examensarbete har jag arbetat med ett projekt i kommunen där jag bor, nämligen i Svedala. Här har det länge funnits en önskan om en attraktiv simhall från invånarnas sida, men ännu finns det ingen i kommunen. Därför tar jag chansen - på eget initiativ av mig som fristående arkitektstudent - att i mitt examensarbete gestalta ett hållbart badhus åt Svedalas invånare.

Arbetet är upplagt på så sätt att den gestaltande delen grundar sig i ett teoretiskt underlag. Första halvan av arbetet består därför av teori, medan den andra halvan utgör den gestaltande delen, som är designen i sig själv. I den teoretiska delen ingår bland annat avsnitt om hållbarhetsaspekter, tekniska aspekter i en simhall, studier av intressanta simhallar, samt en enkät och intervjuer med barn i olika åldrar. I denna del finns också en ”designguide för simhallar”, som sammanställts utifrån ett antal intervjuer med kunniga och lokala personer verksamma inom området. I den gestaltande processen utförs analyser på olika nivåer av två lämpliga platser, för att komma fram till platsen för projektet. Slutligen presenteras här också det föreslagna badhuset med hjälp av arkitektens olika verktyg, såsom bland annat analytiska diagram, situationsplan, planritningar, sektioner, fasadritningar och 3D perspektiv.

För att begränsa miljöpåverkan och skapa en långsiktig resurshållning är det angeläget att bygga hållbart. Den röda tråden genom arbetet är just fokuset på hållbarhet, både ur ett ekologiskt och ekonomiskt perspektiv, men också ur ett socialt perspektiv. Syftet med arbetet är att skapa en bild av hur en hållbar simhall skulle kunna se ut i Svedala, både på en byggnads- och stadsnivå. Resultatet av denna studie kommer att bidra till att öka kunskapen om hur arkitekter kan utforma en hållbar simhall i Svedala. Det slutliga förslaget är designat för den valda platsen, men metoderna som använts i projektet kan även appliceras i andra kommuner i Sverige.

Nyckelord: Svedala, hållbar simhall, intressanta simhallar, intervjuer, byggnads- och stadsnivå

Abstract

In my degree project, I have worked on a project with a sustainable swimming hall in the municipality of Svedala, where I live. Still, there is no swimming hall in the whole municipality, although there has been an increased desire to create an attractive one that considers the needs of the residents. Therefore, I took the initiative - as an independent architecture student - to propose and design a sustainable swimming hall for Svedala's residents in my degree project.

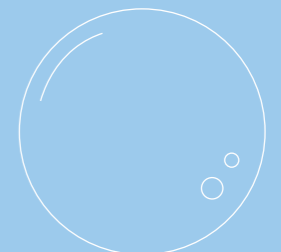
The work is structured in a way that the design part is based on a theoretical basis. The first half of the work, therefore, consists of theoretical input, whereas the second half consists of a creative part, which is the design itself. The theoretical part includes sections on sustainability aspects, technical aspects in a swimming hall, studies of interesting swimming halls, as well as a questionnaire and interviews with children of different ages. In this part, there is also a "Design Guide for Swimming Halls", which was compiled based on a number of interviews with different local actors in the area. Throughout the design process, different levels of analyzes are spatially conducted for two different locations, aiming to choose an appropriate location for the project. Finally, the proposed project (as a design product) is presented and communicated as architectural language including, for example, analytical diagrams, site plan, floor plans, sections, façades and 3D perspectives.

To limit the environmental impact and create a long-term resource management, we need to build sustainably. Throughout the project, the focus was put on "sustainability" - both from ecological and economic perspectives, but also from a social perspective. The purpose of the work is to create an image of how a sustainable swimming hall can look like in Svedala, both at a building and city level. The results of this study will contribute to increase knowledge of how architects can design a sustainable swimming hall in Svedala. Although the final product is only designed for the selected location in Svedala, the methods used in this project can be applied in other municipalities in Sweden.

Keywords: Svedala, sustainable swimming hall, interesting swimming halls, interviews, building and city level

KAPITEL 1

PROJEKTETS AKADEMISKA UPPLÄGG OCH SVEDALA KOMMUN

1. Introduktion

Intresset för hälsa och motion stiger kraftigt, både i världen och i Sverige. Med satsningar för att kunna bedriva en aktiv fritid kan man tillgodose detta behov. Simning är en allsidig sport som aktiverar hela kroppen. Det är en utmärkt träningsform för att få motion och konditionsträning, samt för att förbättra rörlighet, smidighet och koordination. Vattnet utgör ett naturligt motstånd mot kroppen, vilket också hjälper till att träna både styrka och uthållighet. För kroppen är det en skonsam träningsform eftersom man är lättare i vattnet och det därmed inte blir samma belastning på leder, muskler och skelett som när man tränar på land. Av denna anledning används simning ofta vid rehabilitering. Att simma är även bra för själen, då det är avkopplande och meditativt (Stadium 2021). Simning vänder sig sist men inte minst till alla, oavsett ålder, kön eller bakgrund.

I Sverige har vi aldrig särskilt långt till vattnet, vilket gör att simkunnighet och vattenvana är av stor betydelse. För att kunna njuta av vatten behövs kunskap kring hur man ska bete sig och vad man ska tänka på i närheten av hav, sjöar och pooler. Enligt statistik från Livräddningssällskapet (från år 2016) drunknar 120 personer i Sverige varje år och drunkning är den vanligaste dödsolyckan för barn i åldern 1–6 år. Även två miljoner svenskar kan inte eller känner sig osäkra på ifall de kan simma, känner sig otrygga i vatten och vill utveckla sin simförmåga. Enligt Skolverket ska simning och lekar i vatten vara en del av undervisningen i ämnet ”Idrott och hälsa”. För att bli godkänd i ämnet måste en elev, när han eller hon går ut årskurs sex, kunna simma minst 200 meter varav 50 meter på rygg, samt ha kunskap för att kunna hantera nödsituationer vid vatten (Isaksson 2018).

I snart 50 år har det pratats om ett badhus i Svedala kommun och än idag har kommunens invånare inte tillgång till ett inomhusbad. Anledningen till detta är skilda åsikter mellan kommunens partier, men i grund och botten pengar. Under min uppväxt har jag besökt många simhallar med min familj och spenderat många härliga söndagar i bassängen. Jag känner till frihetskänslan som infinner sig när man tar de första simtagen, glädjen och lekfullheten i poolen med kompisarna, den sköna känslan av tyngdlöshet och känslan av att känna sig stark och rörlig i vattnets omfamning. En långvarig diskussion likt denna kan inte annat än grunda sig i en stark önskan. Femtio år är lång tid och jag tycker att det är dags att den här historien får ett lyckligt slut. Min utgångspunkt har därför varit att gestalta ett efterlängtat badhus åt kommuninvånarna i Svedala. En ny simhall kan vara första steget i ett projekt med social hållbarhet i Svedala. Genom att med tiden också skapa andra flexibla aktiviteter kopplat till badhuset kan Svedala få en ny plats där familjen, ungdomarna eller det äldre paret kan träffas och äta, simma eller leka.

Viktigt att påpeka är att detta arbete inte är ett resultat av ett samarbete med Svedala kommun, utan ett initiativ och projekt av mig som fristående arkitektstudent. Resultaten av detta arbete kan dock positivt bidra till en mer avancerad diskussion om hur man skapar en hållbar simhall i Svedala kommun.

Sverige i siffror:

120

personer drunknar varje år

1-6 år

den vanligaste dödsolyckan är drunkning för barn i denna ålder

2 miljoner

kan inte eller känner sig osäkra på ifall de kan simma

Figur 1: Till höger syns en karta över Sverige med Skåne markerat. Nedanför syns en karta över Skåne, med Svedala kommun markerad.

1.1 Bakgrund

I följande avsnitt presenteras olika fakta kring Svedala kommun, för att ge en bakgrund till platsen som utgör simhallens kontext.

1.1.1 Fakta

Svedala, med sin station, uppstod efter tillkomsten av Malmö-Ystads järnväg (1874) och Lund-Trelleborgs järnväg (1875) och blev en järnvägsknut, vilket gjorde att många industrier placerades här. Viktigaste industrin är Sandvik AB, som har varit en stor orsak till samhällets utbyggnad (Svedala kommun 2020f). När det kommer till arkitekturen så kännetecknas Svedalas stadsbild starkt av sin tegelarkitektur. På 1900-talet var Svedala ett centrum för tegel teknikens utveckling, med både en tegelmästareskola och tegelbruk (Bern 2014). Omfattande tegelarkitektur från sekelskiftet finns fortfarande bevarad i Svedalas tätort, såväl i affärsfastigheter som i bostadshus och patriciervillor (Svedala kommun 2019h).

Svedala kommun är beläget i sydvästra Skåne och gränsar till Malmö kommun, Vellinge kommun, Staffanstorps kommun, Lunds kommun, Skurups kommun och Trelleborgs kommun. Svedala är kommunens centralort och i kommunen ingår också tätorterna Bara, Klågerup, Sjärdiken och Holmeja (Svedala kommun 2020g). Svedala har ett bra läge, med naturen runt knuten, bland annat Bokskogen i Torup, samtidigt som storstaden Köpenhamn är inom nära räckhåll. Motorvägen E65 passerar Svedala och till Köpenhamns flygplats tar det 30 minuter med bil och till Sydsveriges största flygplats Malmö Airport är det bara 10 minuter (Svedala kommun 2019e).

Figur 2: Vy över centrala Svedala (Svedala kommun 2020).

1.1.2 Statistik

Sedan 70-talet har befolkningen ökat med mer än det dubbla och i oktober förra året hade kommunen 22 695 invånare (varav 11 766 personer i centralorten). Under första halvåret år 2019 hade Svedala kommun den största relativa folkökningen i hela Sverige (med relativ folkökning menas folkökningen i relation till folkmängden i landet). Den stora befolkningsökningen beror till stor del av att många nya bostäder byggs i Svedala (Svedala kommun 2020d). Allt fler verkar också värdesätta den livskvalitet som orten erbjuder, med närhet till natur, centrum, skola, fritidsaktiviteter och kommunikation. Under senare år har allt fler barnfamiljer flyttat till Svedala och för att möta den demografiska utvecklingen har kommunen de senaste åren satsat på att bygga förskolor och skolor (Peab Bostad 2021). Enligt statistik har Svedala kommun högre andel barn och gymnasieungdomar än riket i dess helhet

och lägre andel ungdomar och pensionärer. Befolkningen åldras dock och därmed ökar antalet pensionärer (Svedala kommun 2020d). År 2045 beräknas invånarantalet i Svedala vara uppe i 30 000 personer, vilket är en ökning med drygt 40% jämfört med idag (Peab Bostad 2021).

Figur 3: I slutet på år 2016 såg befolkningsstrukturen i Svedala ut enligt följande (Isaksson 2018):

Ålder	Antal
0-5	4808
6-15	3338
16-24	1925
25-44	5350
45-64	5026
65+	3662

1.1.3 Utredning

Av Skånes 33 kommuner saknar idag fyra en egen simhall och Svedala är en av dessa, liksom grannkommunen Skurup (Amnell 2018b). Genom att hyra badtider på Bråhögsbadet i Staffanstorp och Oxievångsbadet i Malmö uppfyller kommunen ändå kraven för skolbad. Under början av år 2018 genomförde Kultur- och fritidsnämnden på initiativ av den styrande borgerliga fyrklövern i Svedala en utredning i frågan om en simhall. I denna pekar utredaren bland annat ut området intill Svedalas friluftsbad som en lämplig plats för en etablering av en

badanläggning, samt ger rekommendationer för program och storlek på anläggningen. Även finansiering och driftsformer nämns. Utredarens slutliga åsikt är att en expansiv kommun i Svedalas storlek bör ha en egen simhall (Isaksson 2018). Kultur- och fritidsnämnden antog denna utredning och expedierade den sedan vidare till Kommunstyrelsen. Enligt områdeschefen på Kultur och Fritid i Svedala har utredningen i skrivandets stund ännu inte hanterats av Kommunstyrelsen och inga beslut har fattats.

Figur 4: Till vänster syns friluftsbadet i Svedala (Svedala kommun 2021), till höger Pude sjö utanför Klågerup (Sandberg 2013) och längst ner Bara badsjö (Nielsen-Negrén 2018).

1.1.4 Utomhusbad

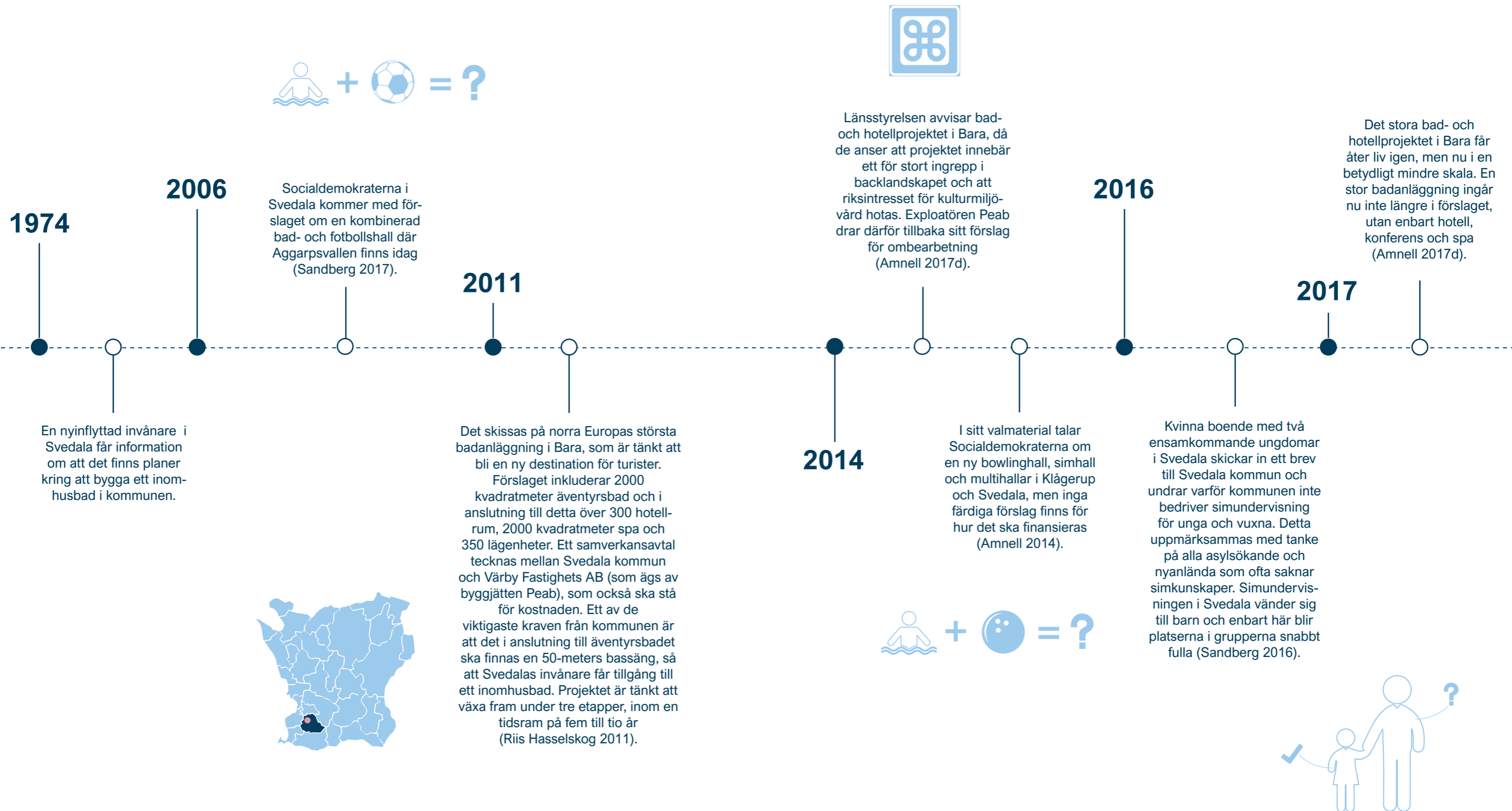
Svedala kommun har i dagsläget två friluftsbad, ett i Svedala och ett i Bara, samt en naturbadplats kallad Pude sjö utanför Klågerup. Svedala friluftsbad byggdes 1973 och ligger bredvid ortens sporthall och har öppet 10 veckor under sommaren. Anläggningen omfattar en 25- och en 50-meters bassäng samt en barnbassäng och har tillgång till omklädningsrum, dusch, toalett, kiosk och grönytor (Isaksson 2018). De senaste omfattande upprustningarna gjordes enligt Svedala kommuns anläggningssamordnare år 2017, då 25- och 50-meters bassängen relinades, samt 2018 då utemiljön rustades upp med mjuk gummiastfalt runt poolerna och nya lek- och picknickområden anlades. Bara badsjö ligger vid idrottsplatsen i Bara och har en rundformad bassäng med sluttande botten, samt en barnbassäng. Även här finns det tillgång till omklädningsrum, dusch, toalett, kiosk och grönområden (Isaksson 2018). Utemiljön vid Bara badsjö rustades upp under våren år 2020 och fick då en ny välkomnande och tillgänglighetsanpassad huvudentré,

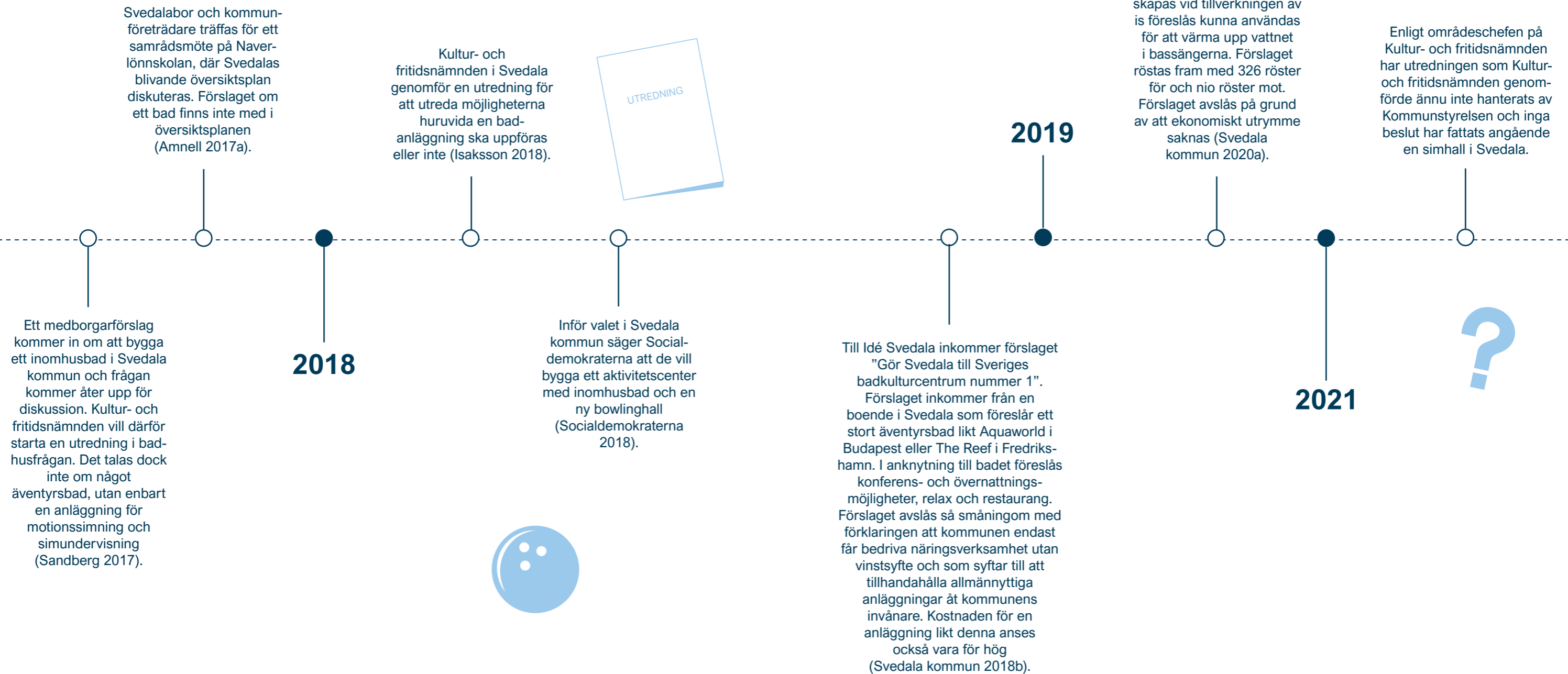
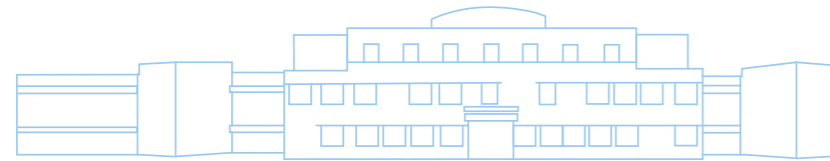
fler picknickområden, en ny lekplats och ny gummibeläggning runt poolen. Vid Pude sjö finns bryggor, hopptorn, stora grönområden och toaletter (Svedala kommun 2020c). Enligt statistik är 73% av eleverna i årskurs fem simkunniga (Isaksson 2018). På utomhusbaden i Svedala bedrivs det simundervisning för barn, men uppgifter från år 2016 visar dock att grupperna snabbt blev fulltecknade och det fick sättas in extra sådana (Sandberg 2016). Naverlönnskolan ligger precis bredvid friluftsbadet i Svedala och har drygt 600 elever. För att testa simkunnigheten och få simundervisning måste skolan i dagsläget hyra bussar för att åka iväg med sina elever till Staffanstorp. En av skolans rektorer har uttryckt att friluftsbadets öppettider inte räcker till och att ett inomhusbad i Svedala skulle underlätta mycket (Sandberg 2017). Även i andra skånska kommuner börjar det bli allt svårare att få plats i simskolan, eftersom befolkningen ökar även där (Amnell 2017c).

1.1.5 Tidslinje

Gym och relax föreslås i utredning

Figur 5: Badhus i Svedala eller inte? Det har länge varit ett omtalat ämne och flera gånger har man kunnat läsa artiklar om det i olika tidningar.

1.2 Syfte och frågeställning

Det är känt att simhallar inte är företagsekonomiskt lönsamma och att investerings- och driftskostnaderna är höga. Investerings- och framförallt driftskostnaderna för en simhall är i stort sett desamma på kommunal mark, men intäktssidan däremot påverkas i hög grad av utformningen, lokaliseringen och attraktionsgrad/unikum (Torrång 2019).

I detta arbete vill jag belysa viktiga aspekter för en hållbar och lönsam simhall i Svedala kommun, både på en byggnads- och stadsnivå.

Syftet med detta arbete är att skapa en bild av hur en möjlig simhall av detta slag skulle kunna se ut i Svedala. Förslaget tas fram utifrån teoretiska överväganden, men också plastspecifika faktorer. Designförslaget är inte tänkt att ses som ett färdigt förslag, utan snarare ett diskussionsunderlag för att vidare beslut kring en simhall i Svedala ska kunna tas. Detta leder till frågeställningen för det här examensarbetet: Vilka möjligheter finns det att använda tektonisk arkitektur som medel för att gestalta ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart badhus åt invånarna i Svedala?

1.3 Avgränsningar

I arbetet med den gestaltande delen har jag valt att avgränsa mig till den arkitektoniska utformningen. För att en byggnad ska bli miljöeffektiv är det självfallet viktigt att även se åt aspekter såsom VVS och värme. Detta är dock utanför mitt kunskapsområde som arkitektstudent. I den teoretiska delen har jag därför valt att enbart ge en översikt av olika tekniska aspekter, för att ändå visa på att de finns och inte får glömmas.

I mitt arbete har jag inte velat följa resultatet från den utredning som Kultur- och fritidsnämnden i Svedala genomförde till

punkt och pricka, men jag har sett det som en god utgångspunkt. I utredningen är det tal om en något mindre simhall inriktad åt simundervisning. I mitt projekt ville jag gärna även inkludera ett upplevelsebad inriktat mot familjen, som ett valfritt tillägg.

Arbetet går framförallt att relatera till mål nummer 11 när det kommer till de globala målen, men vidrör även mål nummer tre och sju. Valet att fokusera just på dessa mål kommer sig av att dessa mål handlar om hållbara städer och samhällen, samt välbefinnande för människor och en minskad klimatpåverkan.

1.4 Metod

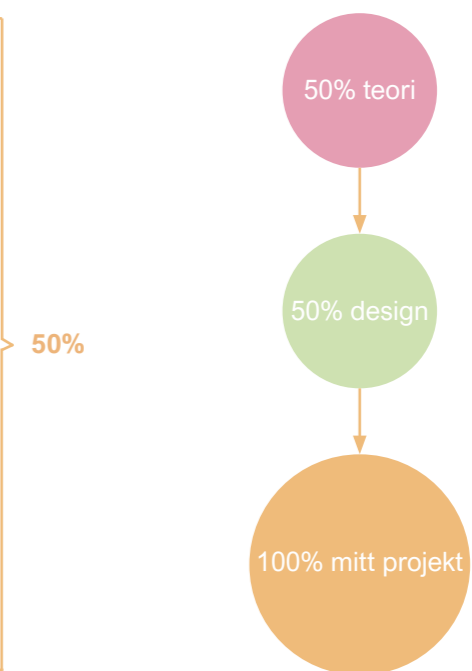
Detta examensarbete har genomförts under vårterminen år 2021. Tanken med arbetet har varit att den gestaltande delen ska grunda sig i akademisk kunskap. Upplägget för examensarbetet består därför till hälften av teori och till hälften av design. För att införskaffa kunskap och information till arbetet har litteraturstudier genomförts, vilket består av både böcker, avhandlingar, information från myndigheter, internethemsidor och nyhetsartiklar. Studiebesök och fallstudier har även gjorts av ett antal simhallar i både Skåne och utomlands för att inhämta kunskap och lärdomar från redan befintliga byggnader.

För att få en bättre bild av invånarnas önskemål kring en simhall har jag även genomfört intervjuer med barn i olika skolåldrar, samt skickat ut en enkät riktad till den vuxna befolkningen i Svedala. För att få en bred bild av vad man ska tänka på när man gestaltar ett

badhus så har jag även intervjuat en handfull kompetenta personer med erfarenhet av just inomhusbad. Jag har även intervjuat personer verksamma inom Svedala kommun, för att ta reda på vilka förutsättningar och behov som finns i kommunen. I intervjuerna har jag inte skrivit ner ordagrant vad som sagts, till följd av att det talade språket skiljer sig något åt från det skriva. För att få en sammanhängande text har jag behövt ändra vissa meningar, men jag har självfallet behållit essensen i det som sagts. I vissa fall har jag också kunnat utesluta sådant som inte varit relevant för frågan eller ämnet. De formulerade frågorna skiljer sig åt i antal beroende på målgrupp. Intervjuguiden har som minst nio frågor och som mest 15 frågor. På grund av pandemin vi befinner oss i har de flesta intervjuerna behövt genomföras online, med några undantag där intervjuerna kunnat genomföras fysiskt. Svaren från intervjuerna har sedan sammanställts i en designguide.

Följande metoder har använts:

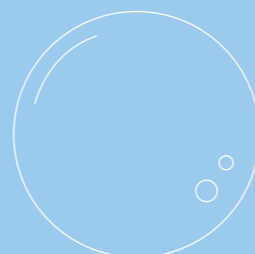
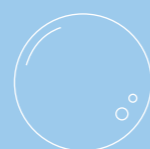
- **Klimatanalys** - med hjälp av verktyget Climate Consultant.
- **Platsanalyser** - Kevin Lynch stadsbildanalys, Jan Gehls 12 kvalitetskriterier för publika platser och Gordon Cullens platsanalys.
- **SWOT-analys**
- **10 intervjuer** - med professionella verksamma inom området.
- **Enkät** - via Svedalas Facebook-grupp.
- **4 intervjuer** - med barn i olika åldersgrupper.
- **Litteraturstudier** - böcker, webbsidor, avhandlingar etcetera.
- **Studiebesök** - Hylliebadet i Malmö
- **Arkitekturdesign och layout** - med hjälp av datorprogrammen Autodesk Revit, Auto CAD, Illustrator, Photoshop och InDesign.

Figur 6: Schematiskt projektupplägg

KAPITEL 2

HÅLLBARHET

2. Hållbart byggande

Idag är den globala uppvärmningen och den accelererande växthuseffekten ett faktum vi inte kan bortse ifrån. Byggnad och förvaltning står för stora utsläpp av växthusgaser sett ur ett livscykelperspektiv, närmare bestämt 40% av miljöbelastningen i samhället. Denna siffra avser både energi, material och avfall (Naturvårdsverket 2020). Byggbranschen står också för 19% av Sveriges totala koldioxidutsläpp (Boverket 2020c). För att begränsa miljöpåverkan och skapa en långsiktig resurshållning behöver vi bygga hållbart, vilket kräver god planering (Naturvårdsverket 2020). Det innebär bland annat att kulturvärden i befintlig bebyggelse bevaras, nya byggnader anpassas till lokala förutsättningar och människors lokala behov tillgodoses (Boverket 2012). Med hållbart byggande menas att väga samman miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter, vilka beskrivs i nästa avsnitt.

Under åren har olika miljöcertifieringsmetoder för att bedöma och mäta byggnaders påverkan på miljön utvecklats. Att miljöcertifiera innebär att bedöma en byggnad utifrån vissa miljökriterier och sedan betygsätta byggnaden. Målet med miljöcertifiering är att sträva efter hållbara och gröna byggnader, som är driftssäkra och ekonomiska. Den stora anledningen till att vilja miljöcertifiera är för att minska miljöpåverkan och förbättra hälsan för människor. I Sverige är det vanligaste miljöcertifieringsmetoderna Miljöbyggnad, GreenBuilding, BREEAM och LEED.

Organisationen Swedish Green Building Council hanterar alla dessa system och är ansvarig för att certifiering av byggnader sker utifrån dessa metoder (Malmberg 2015).

I oktober förra året lanserade EU kommissionen dessutom Level(s) – ett gemensamt europeiskt ramverk för att bedöma och mäta byggnaders hållbarhetsprestanda utifrån de tre hållbarhetsaspekterna. Verktöget har utvecklats i ett brett samarbete mellan medlemsstaterna och yrkesverksamma inom hållbart byggande. Level(s) består av indikatorer för att mäta resurseffektivitet och de sex övergripande målen är kopplade till livscykelverktyg för att mäta och analysera byggnaders prestanda. De sex målen ska vara ett stöd till att minska byggnaders miljöpåverkan i hela värdekedjan, från investering, idé och utformning till uppförande, användning och rivning. Verktöget är frivilligt och vänder sig till alla aktörer i byggbranschen, som hjälp för att designa och bygga mer hållbara byggnader. Målet med Level(s) är att det ska bidra till en mer cirkulär ekonomi i Europa (Boverket 2020a).

I januari år 2022 planerar Boverket att införa klimatdeklarationer i svenska regler, med utgångspunkt i Level(s). Kravet på klimatdeklaration kommer innebära att byggherrar måste redovisa byggnadens klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv (Boverket 2020a).

2.1 Ekologiska aspekter

Ekologiska aspekter inkluderar ett livscykelperspektiv vid bedömning av en byggnads miljöpåverkan, att man tar hänsyn till ekosystemtjänster i byggande och förvaltning, samt att byggnader klimatanpassas. Användning av mark, vatten, energi och andra naturresurser ska ske på ett effektivt, resurssparande och miljöanpassat sätt. Energiaspekten är viktig och förnybara energikällor ska främst användas (Boverket 2020b). En relativt stor del av en byggnads koldioxidutsläpp sker i produktionsfasen. I materialtillverkningen, byggandet och transporterna används nämligen i stor utsträckning idag fossila bränslen och här finns därför stor förbättringspotential (Boverket 2012).

I de ekologiska aspekterna ingår även en effektiv och god avfallshantering. Det ska vara enkelt för konsumenter att kasta och sortera sitt avfall, resurser i avfallet ska tas tillvara och avfallets påverkan på miljö och hälsa ska minimeras (Boverket 2020b). För att minska

avfallet ska byggnader även designas för ökad flexibilitet och ombyggnad, samt för ökad materialåtervinning (Naturvårdsverket 2020). Byggnader ska utformas så att exempelvis väggytor och fasta inredningar är flexibla och lätt kan moderniseras och återanvändas (Boverket 2012). När det kommer till åtgärder kring material finns här också en stor möjlighet att minska klimatpåverkan från byggnader. Detta genom att välja mer hållbara alternativ, minska användningen av material i byggnader och genom klimatsmart produktion (Naturvårdsverket 2020).

Viktigt är att minimera energi- och resursanvändningen och optimera inomhusklimatet (Dubois 2018). Ett ekonomiskt sätt att energieffektivisera är genom injustering av ventilation och värme (Boverket 2012). När det gäller ekologiska aspekter kan man sammanfattningsvis säga att en byggnads systemlösningar ska bidra till ett hållbart samhälle (Dubois 2018).

2.2 Ekonomiska aspekter

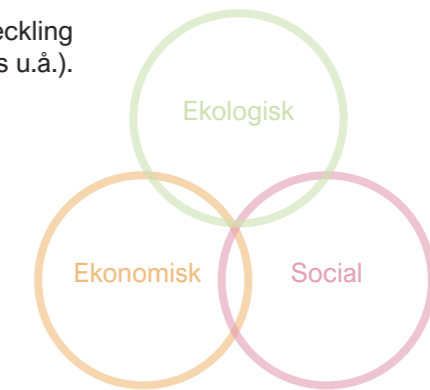
Ekonomiska aspekter innebär att förutsättningar ska skapas för att kunna bygga till rimliga kostnader och att samtidigt hushålla med resurser som mark, vatten, energi och råvaror. Det handlar om att hushålla med både materiella och mänskliga resurser på lång sikt. Viktigt är att sträva mot en cirkulär ekonomi, det vill säga en ekonomi som bygger på kretslopp, så att vi uppnår resurseffektiva kretslopp (Boverket 2020b). Ekonomisk arkitekturprojektering innebär en förståelse för hur arkitekturen påverkar ekonomin för samhället, brukare och byggfirmor. Praktiskt betyder det att minimera resursförbrukningen med fokus på yteffektiva och flexibla lösningar för att bidra till ekonomisk hållbarhet. Ett område bör innehålla en lämplig blandning av handel, olika former av bostäder och andra verksamheter, för bästa möjliga hållbara ekonomiska tillväxt

eller stabilitet. Genom att projektera robusta lösningar som tål många års användning och framtidens klimat med lägsta möjliga drifts- och underhållskostnader bidrar man till ekonomisk hållbarhet.

Bra att komma ihåg är att de mest miljövänliga valen i ett projekt också brukar vara de mest ekonomiska, både på kort och lång sikt (Dubois 2018).

Enligt Dubois (2018) är en kompatibel verksamhet eller funktion (till exempel för kvällar och helger) bra för att göra en organisation mer kostnadseffektiv och miljövänlig. Simhallar har lågsäsong på sommaren vilket orsakar dålig lönsamhet. Torrång (2019) är inne på samma spår och menar att en fördel därför är att lokalisera/kombinera en simhall med andra aktiviteter som lockar till besök även sommartid.

Figur 7: Hållbar utveckling (United Nations u.å.).

2.3 Sociala aspekter

En byggnads gestaltning och valda lösningar ska bidra till en social och kulturell hållbarhet, det vill säga ett långsiktigt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls. Social arkitekturprojektering innebär en förståelse för hur arkitektur påverkar människor. Arkitektur måste skapa trygga och bra rum där människor kan mötas, samt möjliggöra mångfald. Man kan skapa rum som stimulerar sinnen, väcker känslor och motverkar utanförskap (Dubois 2018).

Tillgång till bra dagsljus, utsikter, akustik, behaglig temperatur och frisk luft är enbart några faktorer som kan bidra till social hållbarhet (Dubois 2018). Den byggda miljön ska vara en god och hälsosam livsmiljö som bidrar med trevnad och trivsel. Här spelar grönska och olika ekosystemtjänster en viktig roll, då det är välkänt att närhet till grönska är en hälso- och trivselfrämjande faktor. Arkitektoniska, estetiska och natur- och kulturhistoriska värden påverkar också människors trivsel positivt (Boverket 2012). När det kommer till sociala aspekter är det viktigt att också ha i åtanke att byggnader ska vara tillgänglighetsanpassade för personer med olika funktionsvariationer. Människors hälsa påverkas även av inomhusmiljön och vi ska därför inte utsättas för skadliga luftföroreningar, ljudnivåer, radonhalter, kemiska ämnen eller andra oacceptabla hälso- och säkerhetsrisker (Boverket 2020b). Enligt Boverket (2012) har 30% av Sveriges bostäder problem med mögel, mögellukt och hög fuktnivå, vilket kan ha betydelse för inomhusmiljön och vara en källa till ohälsa.

Att skapa anpassningsbar arkitektur som är flexibel för människors ändrade behov och för olika ändamål är också en del av den sociala aspekten. Bebyggelse ska kunna utvecklas, förändras, demonteras och återuppbyggas (Boverket 2012). Det finns många exempel på byggnader som utvecklats under sin livstid, ett exempel är Tower of London, som under sin tusenåriga historia har använts både som fängelse, bostad och turistattraktion. En byggnad likt denna bidrar till historiska och kulturella upplevelser. För att bevara historiskt byggd miljö av betydelse för samhället och dess kultur så är det viktigt att skydda kulturhistoriska byggnader, vilket också är en del av den sociala hållbarhetsaspekten (Wilkinson 2014). I Sverige kan en byggnad med kulturhistoriskt värde få olika typer av skydd inom samlingsbegreppet som brukar kallas "k-märkning" eller "kulturmärkning" (Malmö stad 2020b). Genom att skapa anpassningsbara byggnader öppnas också möjligheter upp för att uppnå sociala mål som prisvärda bostäder (eller så kallad "social housing"). Det finns dock en risk i att en stad har för många föråldrade byggnader som på samma gång inväntar ett nytt syfte, då det kan fördärva regionen socialt och istället bidra med negativ social hållbarhet. Ett hinder när det gäller anpassning är också att byggnader från en viss tidsperiod eller stilepok kan anses vara "fula" och därför inte värda att bevara. Vad som anses vara estetiska kvaliteter är dock subjektivt och går dessutom att förändra (Wilkinson 2014).

2.4 Globala mål

FN:s 193 medlemsländer antog år 2015 Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling. De globala målen inkluderar de tre aspekterna av hållbar utveckling – de miljömässiga, ekonomiska och sociala. Målen finns till för att till år 2030 uppnå följande: avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa, samt att lösa klimatkrisen. I Sverige har målen integrerats genom att bli en del av de nationella miljömålen (Lehtinen 2020).

Hållbar arkitektur handlar om att skapa byggnader och samhällen där människan är i fokus. Det vi bygger ska bidra till hälsa och välbefinnande för människor, men inte

på bekostnad av jordens resurser, utan inom planetens gränser. Några mål är av särskild prioritet när det gäller arkitektur och den byggda miljön och går att samla i fem fokusområden:

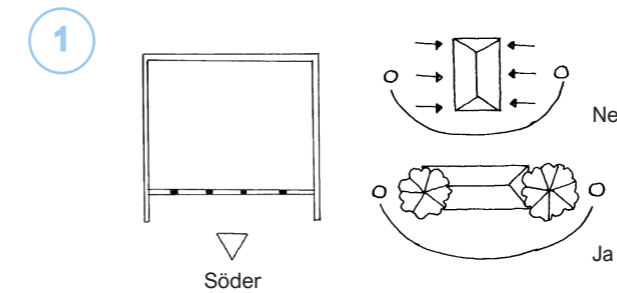
- **Mål nummer 5 och 11:** Hållbara och jämlika städer, för alla.
- **Mål nummer 7 och 13:** Hållbar energi och minskad klimatpåverkan.
- **Mål nummer 12:** Hållbar konsumtion och produktion.
- **Mål nummer 13 och 15:** Ekologiska värden och klimatanpassning.
- **Mål nummer 17:** Innovation och engagemang (White 2017).

Figur 8: De 17 globala målen (SCB u.å.).

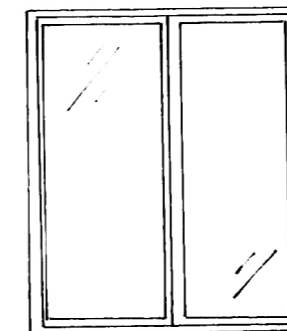
2.5 Designstrategier

Följande designstrategier är framtagna av Climate Consultant (2020) och riktar sig till ett klimat som det i Svedala. Illustrationerna är också adapterade härifrån.

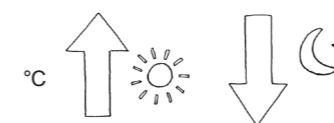

De viktigaste kommer först och övriga strategier kommer sedan i fallande ordning:

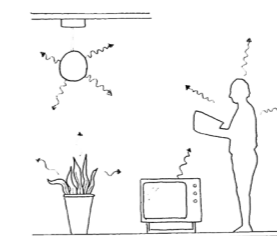
Placera största mängden glas mot söder för att maximera den passiva soluppvärmningen på vintern, men designa taköverhäng för att skapa skugga på sommaren. Orientera breda byggnadsytor i nord-sydlig riktning och inte i öst-västlig riktning. Anledningen till detta är att den västra solen är stark, samt att norr- och söderfasader är lättare att skugga.

I ett kallt klimat vill man använda energieffektiva fönster med ett lågt U-värde och ett högt G-värde. U-värdet är ett mått på isoleringsförmågan och visar på värmeförluster genom fönstret i enheten W/m²K. Desto lägre U-värde, desto bättre isolerar fönstret. G-värdet anger hur mycket solvärme som kommer in genom fönstret. En hög soltransmittans innebär att mycket gratisvärme kommer in i byggnaden. I rum med stora glaspartier mot söder och väster kan ett lågt G-värde dock vara av fördel. Gratisenergin blir då mindre, men rummet blir å andra sidan svalare och behagligare när solen skiner. Ett lågemitterande (energiparande) och färgneutralt solskyddsglas är då ett alternativ (EQ Fönster u.å.).

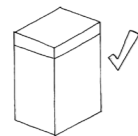

Sänk inomhuskomforttemperaturen på natten för att minska värmeenergiförbrukningen och höj den under dagen när människor rör sig i byggnaden.

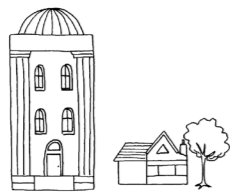
Människor, lampor och utrustning avger också värme och minskar därför värmebehovet. Håll därför byggnaden tät och välisolerad.

5

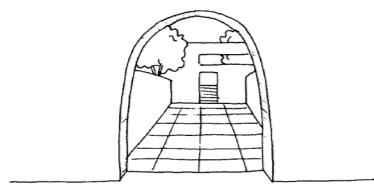
En högeffektiv värmeledningspanna är kostnadseffektivt.

6

Håll byggnaden i rätt storlek och så liten det går, eftersom överdriven golvyta slösar med värme- och kylenergi.

7

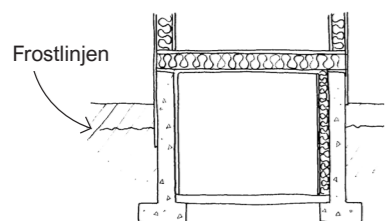
Med soliga och vindskyddade utomhusytor (till exempel innergårdar, slutna uteplatser och verandor) kan man utöka byggnadens rum, även i kallt väder.

8

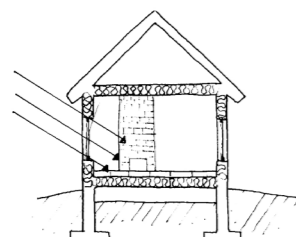
Traditionella hus med passivhusstandard i ett svalt och mulet klimat har historiskt sett haft en låg, tät och välisolerad konstruktion, för att ge snabb värmeuppbyggnad under morgonen. Även en central värmekälla, sluttande tak som vindskydd och fönster mot söder har varit vanligt.

9

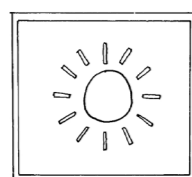
Om en källare finns så måste isoleringen av denna, samt pelarfötterna, sträcka sig minst 46 cm ner under frostlinjen. Källaren kan isoleras på utsidan med skum eller på insidan med glasfiber.

10

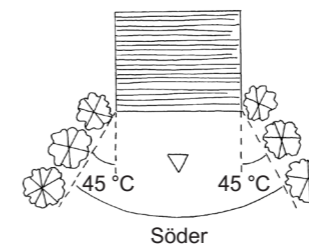
Kakel eller skiffer på trägol, eller en öppen spis i sten, ger tillräckligt med ytmassa för att lagra solvinster vintertid och kyla nattetid på sommaren.

11

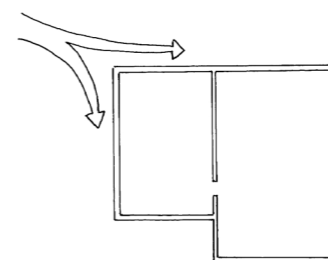
Designa planlösningen så att vintersolen når in i dagutrymmen med specifika funktioner som sammanfaller med solorienteringen.

12

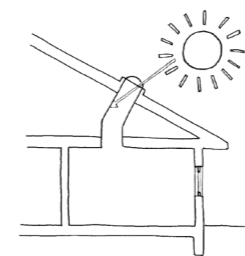
Varken barrträd eller lövträd bör planteras framför passiva solfönster, men går bra att placera i en 45-graders vinkel från hörnen.

13

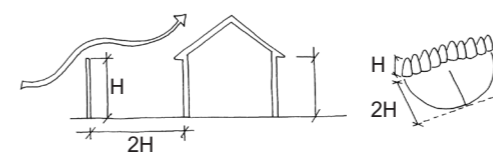
Lokalisera garage eller förvaringsutrymmen på den sidan av byggnaden som vetter mot den kallaste vinden. Detta bidrar till att isolera byggnaden. Placera rum där människor uppehåller sig mest mot syd och väst för att få optimalt med sol och mindre viktiga rum som teknikutrymmen, toaletter och kommunikationsutrymmen mot norr, som inte kräver lika mycket dagsljus.

14

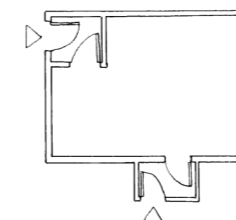
Små välisolerade takfönster (mellan 3–5% av golvytan) minskar behovet av belysning dagtid, men också kylbelastningar.

15

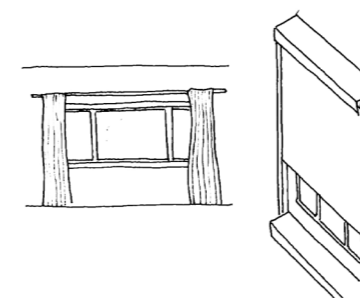
Tät plantering eller utvändiga vindskydd kan skydda entréer från kalla vintervindar.

16

Använd vindfång vid entrén för att minimera att regnvatten tränger in och för att eliminera drag på kalla och vindiga platser.

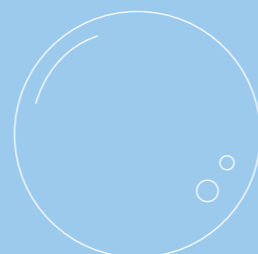
17

Isolerande persienner, draperier eller fönsterluckor som man kan öppna och stänga hjälper till att minska värmeförlusterna på vintern.

KAPITEL 3

TEKNISKA ASPEKTER I EN SIMHALL

3. Tekniska aspekter i en simhall

Aq-va-kul i Malmö är det mest kända exemplet på simhallarnas förfall (Ziegerer 2014). År 2007 kunde hundratals läckor avslöjas, samt armeringskorrosion, skador i de bärande balkarna och risk för legionella (Westerberg 2019). Aq-va-kul tillhör den stora samling äldre inomhusbadanläggningar som byggdes i Sverige på 50–70-talet, då det skedde en omfattande kommunsammanslagning i Sverige. Detta betyder att många av dagens badanläggningar i Sverige idag är runt 50–70 år gamla, vilket innebär ett stort behov av renoveringar och nybyggnationer i landet de kommande åren. Denna utveckling har till och med redan börjat och under de senaste tio åren har cirka 20 totalrenoverade eller tillbyggda anläggningar tagits i drift (Isaksson 2018). På många platser är skadorna så pass allvarliga att renoveringar och åtgärder inte är tillräckligt och det är ofta mer lönsamt att bygga nytt än att använda sig av budgetlösningar som bara håller i några år. Vid byggande av dagens inomhusbadanläggningar tillämpas främst tidigare branschfarenheter (Franjic & Ramadan 2013).

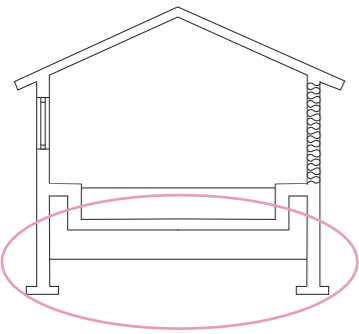
Många av dagens kommunala inomhusbadanläggningar i Sverige har problem med skador på både byggnader och bassänger. Från dessa skador kan man dra många lärdomar, för att vid nybyggnation eller renovering undvika dem och minska risken för framtida problem. Viktigt att poängtera är att uppkomsten av skador och problem inte nödvändigtvis behöver vara ett resultat av byggtekniken, utan kan bero på ett förändrat användningsmönster som inomhusbadanläggningen inte byggts för, till exempel fler besökare och en högre temperatur på vattnet i bassängerna. Orsaken till de flesta skador grundar sig i ständigt ökande temperaturer på inomhusbadanläggningar. Detta är ett problem som uppstod i samband med etableringen av äventyrsbad på 1980-talet, som medförde ökat antal gäster och längre öppettider. Problemet med en ökad temperatur är att det leder till en förhöjd fukthalt. För att effektivisera reningen ökade man då även doseringen av kemikalier, vilket resulterade i en mer aggressiv inomhusmiljö. Materialen och ventilationssystemen var inte avsedda för denna miljö, vilket gav upphov till skador (Franjic & Ramadan 2013).

3.1 Konstruktionen då och nu

Skillnaden mellan konstruktionen på 50–70-talet jämfört med idag är minimal när det gäller väggar, tak, grund och bassäng. Det dominerande materialet för inomhusbadanläggningar under 50–70-talet var betong och det är det än idag.

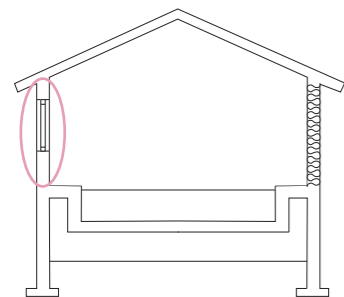
Skillnaden är att betong med högre kvalitet idag används, som är mer beständig mot belastningar i form av fukt och klorider. Kvaliteten på tätskikt och fogmassa har också blivit bättre (Franjic & Ramadan 2013).

3.1.1 Grund

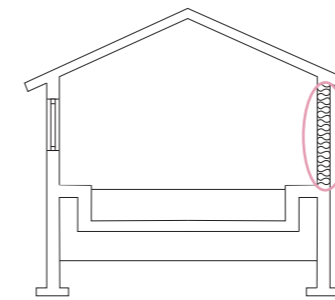
Grunden består nästan alltid av en typisk källargrund som påminner om den som finns i ”vanliga hus”. I inomhusbadanläggningens källare finns vanligen reningsverket och förvaringsutrymme. Inga större krav ställs här och det gör ingenting om det blir lite fuktigt emellanåt. Till källargolvet används även här betong. På 50–70-talet var källaren oisolerad och asfaltstrykning på väggens utsida användes som fuktskydd. Problem och fuktskador hittades sällan på denna typ av källargrund. Idag isolerar man istället källarvägg och källargolv på utsidan, då denna metod anses vara fuktsäker men också bättre ur energisynpunkt (Franjic & Ramadan 2013).

3.1.2 Väggar

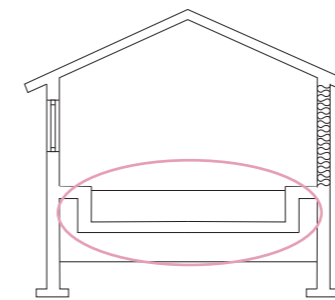
Precis som i dåtida konstruktioner är fortfarande platsgjuten betong dominerande som bärande del i ytterväggar, med innerväggar av massiv betong. Under 50–70-talet var även murkonstruktioner dominerande i inomhusbadanläggningar. Det förekom även trästommar (reglade väggar), men i mindre omfattning. Organiska material som trädetaljer och gipsskivor ska undvikas i den mån det går, eftersom dessa är olämpliga i fuktiga och aggressiva miljöer. På 50–70-talet var det även vanligt att man hade tegel som bärande del istället för betong (dubbel skalmur), men detta visade sig vara en bristfällig lösning då tegel i motsats till betong inte är diffusionstätt (betong kräver ingen diffusionsspärr). När det gäller fasader är tegel och puts också idag vanligt förekommande (Franjic & Ramadan 2013).

3.1.3 Isolering

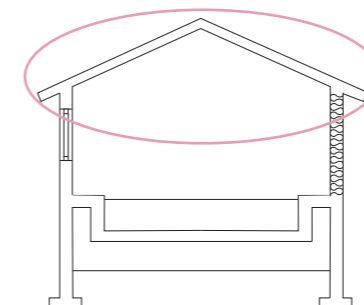
På 50–70-talet användes mineralull som isolering i ytterväggar, men vi vet nu att mineralullen får en försämrad isolationsförmåga i fuktigt tillstånd. Idag bygger man därför med cellplast i väggarna, eftersom det är billigare och cellplasten inte förlorar sin värmeisolerande förmåga när den blir fuktig. I tak används dock en kombination av dessa två, då mineralull har bättre brandmotstånd än cellplast och det är av betydelse för att klara brandtekniska krav. I dagens läge har man ökat isoleringstjockleken jämfört med på 50-talet (Franjic & Ramadan 2013).

3.1.4 Bassäng

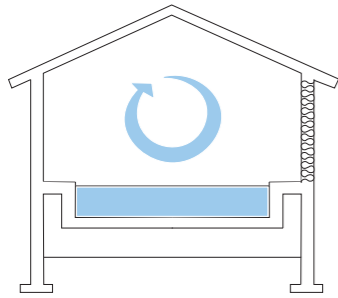
Bassängkonstruktionen omfattar själva bassängen och dess stomme, samt anslutande golv (bassängdäck) och inspektionsgångar runt bassängen. Denna konstruktion har inte förändrats nämnvärt under tiden som passerat. Armerad platsgjuten betong har alltid varit den lösning som rekommenderas till de flesta bassängkonstruktioner. Anledningen till detta är att betong är ett flexibelt material som kan gjutas till nästan vilken geometrisk form som helst. Betongen har också tre egenskaper som är ett måste för funktionella bassänger – god vattentäthet, god beständighet och minimalt med underhåll. Överbetongen är vanligtvis klädd med keramiska plattor i form av klinker (Franjic & Ramadan 2013).

3.1.5 Tak

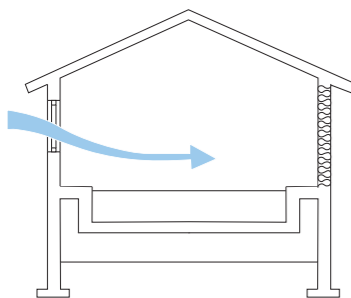
Förr valdes i regel limträbalkar som primärbärning i takkonstruktionen för att klara de stora spännvidder som förekommer i inomhusbadanläggningar. Dock finns flera exempel på badanläggningar där limträbalkarna går genom hela konstruktionen, vilket inte är energieffektivt då det resulterar i en kraftig köldbrygga. Idag är det vanligt med både limträbalkar och stålfackverk i takkonstruktionen. Något som börjar bli allt mer vanligt är ventilerade undertak, vilket innebär att varm och fuktig luft som stiger uppåt ventileras ut ur konstruktionen (Franjic & Ramadan 2013).

3.1.6 Vattenrening

Reningssystemet förekommer oftast som nio olika steg och dessa är: utlopp, utjämningstank, cirkulationspump med förfilter, flockning, sandfilter med vatten- och luftspolning, aktivt kolfilter, UV-ljus, dosering av desinfektions- och pH-reglerande medel och inlopp. Systemet idag är väldigt snarlikt det system som användes på 50–70-talet. Vissa steg i reningsanläggningen har dock självfallet utvecklats och effektiviserats, men principen är densamma. Reningsprocessen följer DIN 19643, vilket är en tysk norm som används vid utformningen av reningsanläggningar. Normen beskriver hur reningen av bassängvattnet ska ske för att säkerställa en god kvalitet på vattnet (Franjic & Ramadan 2013).

3.1.7 Ventilation

På grund av de höga inomhustemperaturerna i en simhall måste ventilationssystemet konstrueras annorlunda, jämfört med det man utformar för exempelvis bostäder. Ventilationssystemet i en inomhusbadanläggning har till syfte att transportera bort fukt och föroreningar, tillföra ny uteluft och reglera inomhusluftens temperatur. Riktlinjen när det gäller förhållandet mellan badvattnets temperatur och lufttemperaturen är att lufttemperaturen ska vara 1–2 °C högre än badvattnets temperatur. Vid denna temperaturskillnad kan ventilationssystemet fungera optimalt och badgästerna kan då uppleva en behaglig komfort. Under 50–70-talet användes endast från- och tilluftssystem. Under 70-talet ökade kraven på energianvändningen, bland annat på grund av införandet av äventyrsbad, och man började då även att installera värmeåtervinning i vissa badanläggningars ventilationssystem. Under 50–70-talet låg inomhustemperaturen i badanläggningar vanligen runt 20–22 °C. Då kunde man värma den kalla tilluften till rätt temperatur utan att använda sig utav återluft (en del av frånluften blandas in i tilluften för att höja temperaturen). Idag har dock temperaturerna ökat och ligger istället runt 28–32 °C. Äldre badanläggningar från 50–70-talet har därför behövt avfukta med både uteluft och återluft, för att kunna uppfylla dagens krav på luftkvalitet (Franjic & Ramadan 2013).

3.2 Förekommande skador

I detta avsnitt behandlas skador och problem som kan uppkomma i inomhusbadanläggningar. De vanligast förekommande skadorna på kommunala inomhusbadanläggningar i Skåne

byggda på 50–70-talet är korrosion på rostfritt stål och kalkutfällningar på klinkerplattor (Franjic & Ramadan 2013).

3.2.1 Korrosion

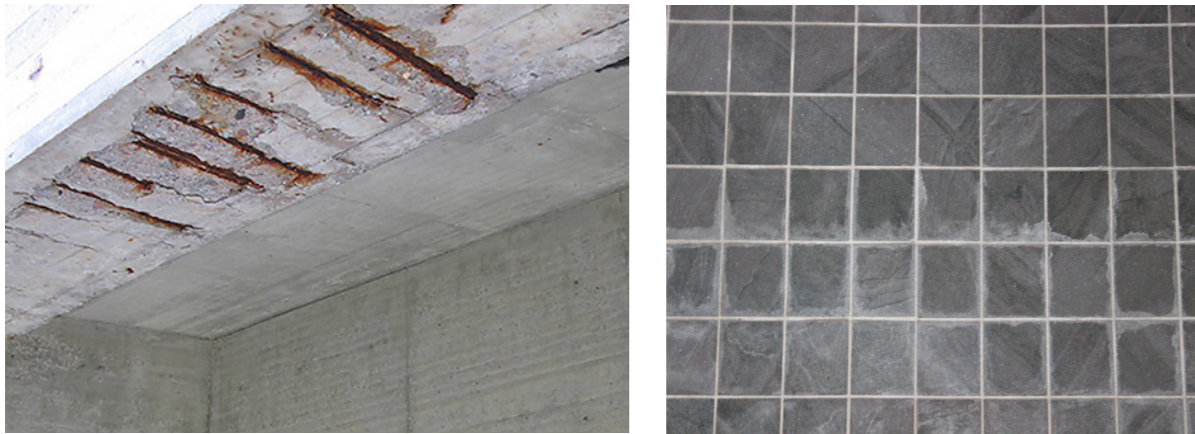
Korrosion uppstår då stål kommer i kontakt med vatten och syre, så olika typer av järnoxider bildas. (Järnoxid är ett annat ord för korrosion). Korrosion kan också uppstå när stål kommer i kontakt med kemiska medel. Orsaken till korrosion i inomhusbadanläggningar är olämpligt materialval, detaljval, bristfällig anslutningsteknik och underhållning. Någon form av vattenavrinning ska alltid tillåtas där det finns risk för vattensamlingar. Ett omfattande problem är korrosionsskador på armeringsjärn i betongkonstruktionen runt om bassänger, vilket uppstår av kloridinträning. Armeringskorrosion leder till försämrade hållfasthet hos betongen då den vittrar sönder. Generellt kan man säga att korrosion i simhallar beror på förhöjda kloridhalter, stillastående vatten och höga temperaturer. Den absolut avgörande faktorn för

korrosionsrisken är vattenkvaliteten (Franjic & Ramadan 2013). Rostfritt stål kan, trots sitt namn, korrodera liksom allt annat stål. En inomhusbadanläggning innebär en aggressiv miljö där stålet utsätts för höga temperaturer i kombination med klorider, svavel- och saltsyra, vilket kan förvärra en korrosionsprocess. Korrosion på rostfritt stål i simhallar sker till följd av att oxidskiktet försämras eller skadas lokalt, vilket resulterar i svarta rostfläckar. Problemet med korrosion på rostfritt stål är huvudsakligen estetiskt och utgör ingen allvarlig skada, men underhåller man det rätt innebär det en längre livslängd för stålet. Lite korrosion accepteras med andra ord, så länge man har koll på läget och utför regelbundna kontroller (Franjic & Ramadan 2013).

3.2.2 Kalkutfällningar

Kalkutfällningar bildas när vatten tränger igenom porerna vid otätheter i betongen eller bruket i teglet. Vattnet kommer då i kontakt med kalciumhydroxid, som sedan förs upp till materialets yta där det kan reagera med luftens koldioxid och fälla ut kalksten (kalciumkarbonat). Primära kalkutfällningar uppstår när betongen eller bruket i teglet inte är härdat tillräckligt. Fukten transporteras då inifrån och ut mot ytan. När detta sker på kvarstående vatten som brukar ligga kvar på klinkerplattorna kallas det för sekundära kalkutfällningar. När vattnet sedan avdunstar

sitter kalkstenen kvar på klinkerplattorna (Franjic & Ramadan 2013). Liksom korrosion påverkar kalkutfällningar den estetiska upplevelsen, men ger inga inre skador. Kalkutfällningarnas storlek beror på betongens härdningsförmåga, dess sammansättning och hur väl den skyddas. För att minska risken för kalkutfällningar ska det inte förekomma något kvarstående vatten på nylagda klinkerplattor eller fogmassor. Detta görs genom att konstruera golvutningarna på lämpliga platser och ha ett välplanerat avrinningssystem (Franjic & Ramadan 2013).

Figur 10: Bilden till vänster visar korrosionsskador på betong (Antonsson 2018) och bilden till höger visar hur kalkutfällningar kan yttra sig på klinkergolv (Andersen 2015).

3.2.3 Kondens

Kondens förekommer vanligen på fönster i badanläggningar, men det förekommer även på ytterdörrar, träreglar i bärande konstruktioner och fasadmaterial (Franjic & Ramadan 2013).

I badhus är luftfuktigheten hög och den kan dessutom höjas vid tillfällen av ökad badaktivitet. Att bli av med fönsterkondens helt och hållet kan därför vara svårt. Problematiken med fönsterkondens förvärras då karm och båge är tillverkade av trä. Kondens på träfönster kan med tiden ge upphov till röta och mögel, samt att träet i fönsterbågarna bryts ned. Ett sätt att åtgärda fönsterkondens är att tillföra uppvärmd tilluft, eftersom det höjer fönstrets temperatur

och därmed förebygger kondens. Väljs fönster med bättre isoleringsförmåga (lägre U-värde) fås också en högre temperatur på den invändiga ytan, vilket i kombination med tillförsel av uppvärmd tilluft ger minimal fönsterkondens (Franjic & Ramadan 2013).

Lufttätheten är särskilt viktig i simhallar och speciellt där vägg och tak ansluter till varandra. En del inomhusbadanläggningar är byggda i trä (reglade väggar och tak) med gipsskivor. När träet och även gipset belastas av kondens så angrips det av mögel och bryts ned, vilket medför att hållfastheten förloras (Franjic & Ramadan 2013).

3.2.4 Vattenrening

Fritt klor doseras i bassängvatten i syfte att desinfektera och rengöra. Då badgästerna tillför föroreningar bildas bundet klor när det fria klor och föroreningarna binds till varandra. När halten av bundet klor ökar så minskar den desinficerande förmågan. Ökad halt av bundet klor resulterar även i hälsobesvär som irritation

i slemhinnor och ögon, samt att det kan ha en eroderande verkan på filter och annan utrustning i reningsanläggningen. För att bli av med det bundna klor kan man antingen använda sig av UV-lampor eller chockklorering (Franjic & Ramadan 2013).

3.2.5 Klinker- och kakellossning

Keramisk beklädnad är mycket vanligt i inomhusbadanläggningar. Väg- och golvytor i våtutrymmen brukar kläs med kakel- och klinkerplattor och det är vanligt med klinkerplattor på golv och bassänger, samt kakelplattor på väggar (Franjic & Ramadan 2013).

Klinker- och kakellossning sker vanligen av att plattorna sätts för tidigt innan betongen hunnit härda. Man bör vänta minst sex månader och genomföra tester av täthet innan plattsättning sker. Plattorna kan också lossna på grund av att vatten tränger in bakom plattorna. Sprickor och lossning av plattor i bassängen kan också

ske om vattnet töms för fort. Detta beror på att vattentrycket i porerna, samt i fog- och sättbruket inte hinner minska tillräckligt. När vattnet i en bassäng ska tömmas bör det därför göras med låg hastighet (Franjic & Ramadan 2013).

Plattorna ska ha en så låg vattenabsorption som möjligt för att undvika vattenintrång, plattlossning och sprickor. Vattenabsorptionen får dock heller inte vara för låg, eftersom det då kan vara svårt att uppnå god vidhäftning mellan plattor och lim. En balans måste finnas (Franjic & Ramadan 2013).

3.2.6 Ventilation

Problem med ventilationen på inomhusbadanläggningar kan leda till för hög eller låg fukthalt, olämpliga inomhustemperaturer, obehag bland gäster och höga halter av föroreningar i luften. Ett vanligt problem är att luftomblandningen sker på ett felaktigt sätt till följd av en för hög temperatur på tilluften. Tilluftsgregat brukar placeras på golvnivå och frånluftsdon precis ovan i taknivå. Om tilluftstemperaturen är för hög stiger den direkt mot frånluftsdonen, utan att passera simhallens vistelsezon och det sker en kortslutning (Franjic & Ramadan 2013). Det är viktigt att placera tilluftsdonet på ett sätt så att man undviker drag i anläggningen (Bengtsson & Morales-Salas 2010).

Avfuktarens uppgift är att styra fukthalten i inomhusluften och om temperaturen är högre än vad den är avsedd att behandla sjunker dess verkningsgrad. Detta bidrar till en hög luftfuktighet och en försämrad luftkvalitet. Som tidigare nämnt skapar för hög fuktighet både korrosion och kondens på material och fönster. Den främsta orsaken till kondensbildning är för att ventilationssystemet inte fungerar som det ska. Om fuktigheten tvärtom är för låg ökar avdunstningen från bassängvattnet istället, vilket kan leda till högre halter av föroreningar i luften. Innan ventilationen hinner rena luften kan det skapa både yrsel och allergier hos badgäster (Franjic & Ramadan 2013).

3.3 Energieffektivisering

Simhallar är en av samhällets mest energislukande byggnader och även en av de mest komplicerade byggnader man kan bygga och driva, till följd av den höga ånghalten och temperaturen. Detta skapar som tidigare konstaterat en svår miljö för byggnadsmaterial, men även en risk för stora energiförluster om systemet inte utformas på rätt sätt. Det finns dock en mängd smarta byggnadstekniska energilösningar som gör att energianvändningen kan minskas, pengar kan sparas och man kan bidra till ett bättre klimat (Bengtsson & Morales-Salas 2010). De åtgärder som särskilt rekommenderas av Bengtsson & Morales-Salas (2010) är isolering av bassängväggen, samt värmeåtervinning av gråvatten (avloppsvatten från duschar och handfat) och bassängvatten, eftersom dessa tre åtgärder visar på en tydlig energibesparing och en lösning på fukttekniska problem.

Om man återvinner värme i ventilationsluften kan man spara mycket energi. Ett system som kan spara stora mängder energi är om man kombinerar luftavfuktare och värmepump i en dubbel plattvärmväxlare. Likt återvinningssystemet för gråvatten finns ett liknande system för avloppet från bassängen, som kallas för spädvattenåtervinning. Detta värmeåtervinningssystem har även fördelen att det löser filterrensningen (Bengtsson & Morales-Salas 2010).

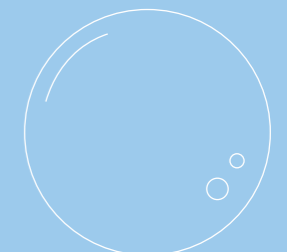
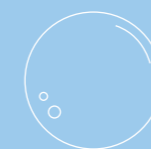
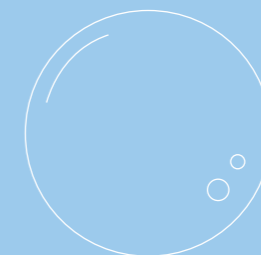
I en badhusmiljö har man badkläder på sig, vilket medför ett behov av högre temperaturer. Ett bra sätt att tillsätta varmluft

är genom ventilationen. Det är även bra att tillsätta varmluft vid fönster, då den stora temperaturdifferensen annars riskerar att drag längs golvet skapas, så kallat kallras. Det är även viktigt att ha en varmare lufttemperatur än vattentemperatur (vanligen 2–3 grader varmare) för att minska avdunstningen och avfuktningens behovet (Bengtsson & Morales-Salas 2010).

När man talar om energieffektivisering så är det ofta ventilationen som kommer först på tal, men belysningen har också en stor inverkan på prestandan av energin i en byggnad. Därför är det väldigt viktigt att hitta olika lösningar som är så energieffektiva som möjligt. Belysningen bidrar dock också med värme till lokalen, vilket måste beaktas i projekteringen. Mycket planering krävs kring belysningens placering för att det ska uppnå bästa möjliga resultat. Belysningens funktion är inte enbart att belysa, utan det kan också handla om att skapa en viss miljö, stämning och trygghet. Ett exempel kan till exempel vara att man med belysningen vill skapa en avslappnande stämning vid bubbelpoolen. Viktigt att ha i åtanke är också att belysningen ska ge komfortabelt och behagligt ljus. Kraven för belysningen är olika beroende på vilken del av badhuset det gäller, men det man framförallt fokuserar på när man utformar belysningen är inte mängden ljus, utan vad den ska uppfylla för funktion. Det är viktigt att ta hänsyn till faktorer som bländning, ljus från rätt håll och rätt mängd ljus på rätt plats (Bengtsson & Morales-Salas 2010).

KAPITEL 4

INTRESSANTA SIMHALLAR

4. Studie av intressanta simhallar

I följande avsnitt sker en genomgång av några badhus både utomlands, i Sverige och lokalt. Samtliga kan ses som referenser för det gestaltande arbetet. Frågan är vad det finns att lära från dessa byggnader? De lokala badhusen har också studerats för att få en uppfattning om utbudet i grannkommuner och för att få ett bättre underlag till det egna projektprogrammet i Svedalas badhus.

4.1 Internationella och svenska simhallar

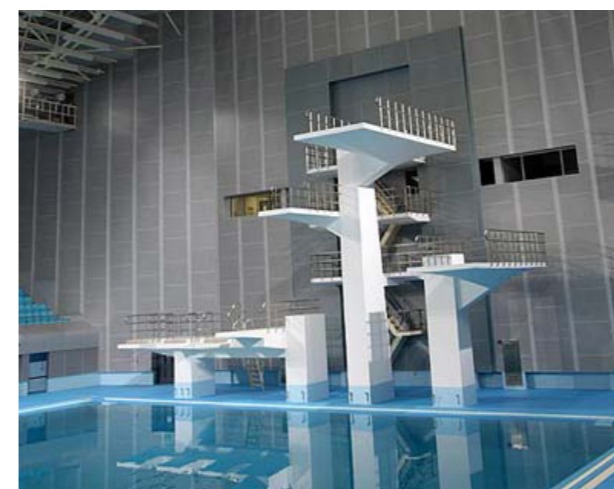
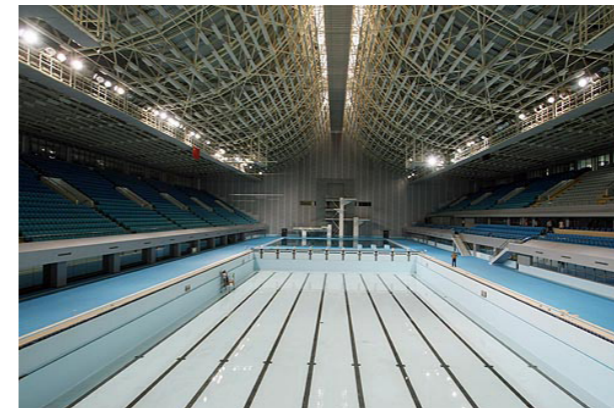
Ett urval av fyra olika simhallar har valts ut och studerats. Anledningen till att just dessa simhallar har valts ut är för att de bland annat har intressanta material och funktioner att studera. Dessa exempel har också användbara tekniska och klimatsmarta lösningar som kan implementeras i Svedalas badhus.

4.1.1 Ying Tung-hallen, Kina

Simhallen Ying Tung-hallen är en simhall vid det Olympiska sportcentret i Peking. Simhallen byggdes inför de Asiatiska spelen 1990 och under OS 2008 i Peking hölls tävlingar i vattenpolo och modern femkamp i simhallen. Förutom att fungera som tävlingsarena, så erbjuder anläggningen även fysisk aktivitet för Pekings invånare. Den totala byggytan uppgår i nästan 45 000 kvadratmeter och byggnaden rymmer nästintill 5000 åskådare (Beijing 2008). Det finns en 50-meters bassäng (25m × 50m), en 25-meters bassäng (25m × 25m), en uppvärmningspool på 11,5m × 50m och en avkopplingspool på 11,5m × 10m i anläggningen (National Olympic Sports Center 2008).

Inför de olympiska sommarspelen år 2008 genomfördes renoveringar och fokus låg då på hållbar utveckling. Den yttre väggen kunde

då inte hålla stabila temperaturer och isolera värme, vilket orsakade stora energiförluster. Detta var en av sakerna som man åtgärdade. Toppmoderna material användes också för att skydda miljön och man maximerade användning av naturlig ventilation och belysning. Automatiserade takfönster installerades för att hantera vattenånga och släppa ut stillastående het luft under vår, sommar och vinter. Interiörpersienner installerades också för att öppna upp för naturligt dagsljus och minska användningen av lampor, men med en möjlighet att vid till exempel tävlingar kunna stänga ute starkt och störande solljus. På taket till träningsanläggningen bredvid simhallen finns 1700 kvadratmeter solceller, som kan samla tillräckligt med solenergi för simhallens belysning och vattenuppvärmning (Beijing 2008).

Figur 11: Bilder från Ying Tung-hallen i Peking (Beijing 2008).

Figur 12: Entréplan
(3XN Architects u.å.).

4.1.2 Tinnerbäcksbadet, Sverige

Det nya badhuset Tinnerbäcksbadet i Linköping är ritat av 3XN Architects och beräknas stå klart hösten år 2022. Det nya badhuset möter Miljöbyggnads silver-certifiering. Miljöcertifikatet är dock preliminärt, eftersom verksamheten i fastigheten ska vara igång i två år innan certifieringen kan verifieras (Lejonfastigheter 2021). Den totala rumsarean kommer ligga på 20 430 kvadratmeter. Badet kommer bland annat ha ett upplevelsebad med rutschkanor, 50-meters bassäng, 25-meters bassäng, hoppbassäng, servering, restaurang, relaxavdelning med behandlingsrum, samt rehab- och undervisningsbassäng. Vid tävlingar kan bassängrummet där 50- och 25-meters bassängen är placerade, samt hoppbassängen, stängas av från den övriga simhallen, utan att inverka på andra funktioner. Den större bassängen är placerad i ett glasat hörn, med möjligheten att öppna upp glasade partier under sommaren för att få en nära kontakt med omgivningen (3XN Architects u.å.).

Badhusets placering är precis i övergången mellan staden och en sjö och är därför menat att

länka samman dessa två. Tinnerbäcksbadet har två sidor; en urban sida som tillsammans med planerad bebyggelse skapar ett stadsdelstorg, och en rekreativ sida som aktiverar parkmiljön runt sjön. Mot sjön finns stora glasade partier för att låta vattnet få ”komma in” och lösa upp gränsen mellan ute och inne. På motsvarande sätt får torget ”flytta in” söderifrån genom en generös takhöjd och ett inomhustorg. Golvet inomhus har av denna anledning också fått harmoniera med torgets beläggning. I upplevelsebadet upplöses gränsen mellan ute och inne genom vegetation, en konstgjord strand, vågor, strömkanaler och möjligheten att simma ut utomhus. Inlastning är placerad på byggnadens nordöstra sida, som är det minst solexponerade läget. Alla entréer är placerade med kontakt mot torget, för att ge liv åt det nya stadsrummet. På torget har bänkar placerats på de mest soliga platserna för att skapa informellt stadsliv. I söderläge har restaurangen också en uteservering som kan aktivera torget. Byggnadens öppna aktiva fasader är också menade att ge liv kring sjön och torget året runt (3XN Architects u.å.).

Figur 13: Tinnerbäcksbadet vänder sig på ena hållet mot en sjö, med stora glasade partier (3XN Architects u.å.).

Byggnadens exteriör ser ut att vara formad av vattnets rörelser och det är meningen att arkitekturen ska avspegla innehållet i byggnaden. Till fasaden har man valt ett robust material som ska stå sig över tid, nämligen trälameller eller keramiska lameller. Fasadlamellerna ger ett fint spel mellan ljus och skugga, vilket gör att dess uttryck förändras efter årstid. Interiört har man valt att lösa spännvidderna över bassängerna med en limträkonstruktion, samt har man valt att ha detaljer av trä för att ge värme och karaktär till det stora bassängrummet (3XN Architects u.å.).

Badhuset har gröna tak för att ge ett rekreativt mervärde till takterrasserna. En blandning mellan sedum och ängsgräs är det som föreslagits, vilket kan locka ett rikt fågel- och djurliv. Byggnadens behov av värmeenergi tas i första hand från solfångare och återvunnen energi i ventilationsaggregatets kondensbatteri. Ventilationsaggregaten som används är energieffektiva med asymmetrisk plattvärmväxlare och integrerad värmepump för avfuktning, samt värmeåtervinning av värmeenergi till bassängvattnet och till förvärmning av spädvattnet. För att säkerställa att Miljöbyggnad Silver uppnås har man

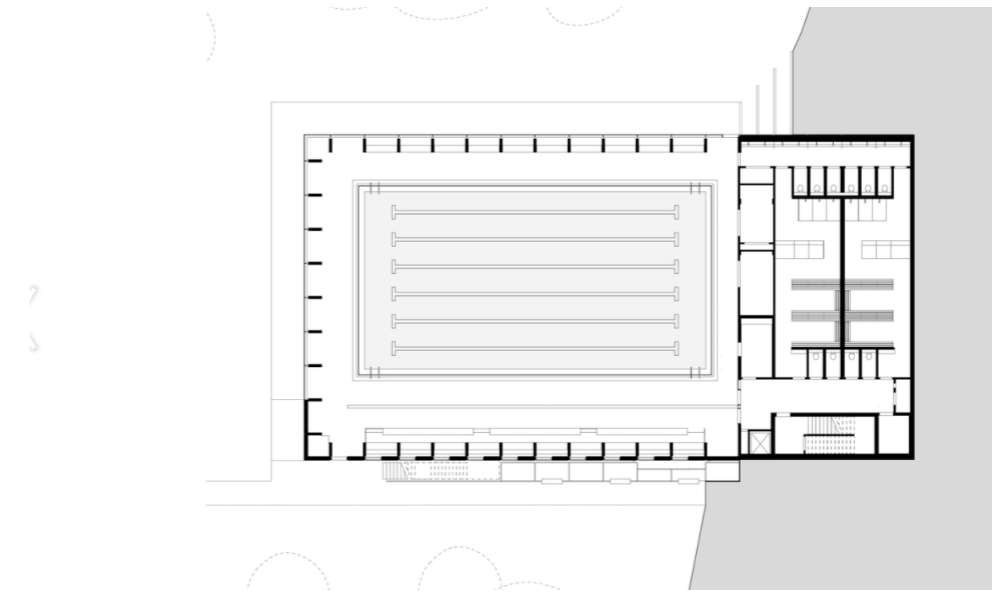
arbetat med olika indikatorer. Lokalerna har exempelvis utformats så att tillgången till dagsljus är god. I projektet har man tagit hänsyn till fönsterglasarea för att få en balans mellan dagsljusinsläpp och behovet av att stänga ute värme. Belysningen kommer troligen att vara dagsljus- och närvarostyrd för att minska energianvändningen, vilket innebär en belysning som dimmas och styrs med hänsyn till dagsljuset och om det är människor i lokalen. Man har också arbetat med värmeeffektbehovet. Det gröna taket klassas som ett tungt tak och hjälper till med temperaturutjämnning (3XN Architects u.å.).

Figur 14: Upplevelsebadet (3XN Architects u.å.).

a

Figur 16: Bottenvåningen (ArchDaily 2017).

4.1.3 City of London Freeman's School Swimming Pool, Storbritannien

Denna mindre simhall är lokaliserad i centrala London och är ritad av arkitektkontoret Hawkins\Brown. City of London Freeman's School hade ursprungligen en poolbyggnad som förstördes i en brand år 2014. Den nya ersättaren stod färdigbyggd år 2017 och har en area på 1750 kvadratmeter. Simhallen har en 25-meters bassäng med sex banor för tävling, omklädningsrum och en flexibel yta för undervisning och event (ArchDaily 2017). Konstruktionen är en toppmodern träkonstruktion med prefabricerade element för att skapa en hållbar byggnad som placerar sig försiktigt i sin omgivning. Konstruktionen inkluderar ramar av vitbetsat limträ som stötts av väggar och tak av korslimmade träpaneler (KL-trä). Valet av detta material innebär en snabb, effektiv och koldioxidneutral konstruktionsmetod som ger både struktur och en inre finish. En konstruktion helt i trä har några fördelar i den miljö som en inomhusbadanläggning innebär – det är motståndskraftigt, fungerar som en termisk isolator och är korrosionsbeständigt. Det tog enbart tre veckor att montera träkonstruktionen, vilket gjorde att den detaljerade designen och fulla konstruktionen av byggnaden kunde färdigställas på ett år (ArchDaily 2017).

Takets geometri, och därmed också de exponerade och uttrycksfulla limträramarna, skiftar något för att skapa ett visuellt dynamiskt utrymme. För att minimera påverkan på landskapet kring skolan är simhallens nedre våning delvis nedsänkt i marken. Detta anpassar byggnaden till sin omgivning, men bevarar också ett stort antal av de existerande träden på platsen. Den högst punkten på det svagt lutande taket markerar var man hittar huvudingången (ArchDaily 2017). Fasaden artikuleras av vertikala ribbor i en mörk kopparfärg, också för att få byggnaden att smälta in i sin omgivning. De djupa pelarna i träkonstruktionen tillsammans med glaset ger en direkt utsikt från poolen in i skogen och är menat att ge känslan av att man simmar bland träden. Interiört har man valt att följa träden med naturliga material, med matchande färger och texturer. Från receptionen och evenemangsutrymmena finns vyer mot poolen, som inramas med djupa fönstersäten. Dessa utrymmen har också panoramautsikt mot den omgivande skogen (Hawkins\Brown 2021).

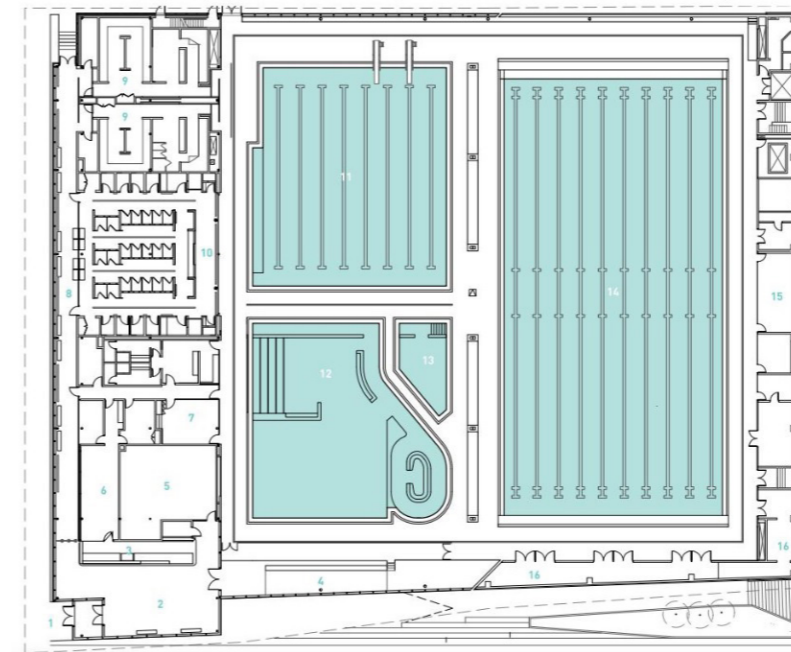

b

Figur 15:
a - I taket har man limträbalkar
b - Från caféet har man utiskt över bassängen (ArchDaily 2017).

Figur 17: a - Ljusinsläpp in till omklädningsrum. b - Takfönstret släpper in mycket ljus (ArchDaily 2018).

Figur 18: Simhallens olika bassänger (ArchDaily 2018).

4.1.4 UBC Aquatic Centre, Kanada

UBC Aquatic Centre är beläget i Vancouver och ritat av MJMA och Acton Ostry Architects Inc. Simhallen har en area på nästan 8000 kvadratmeter och färdigbyggdes år 2016. Vattencentrat skapades för att tillgodose behoven hos två olika grupper – dels är det en högpresterande tränings- och tävlingslokal, men simhallen är också till för allmänheten och studenter på University of British Columbia (ArchDaily 2018).

Programmet består av en 50-meters bassäng, en 25-meters bassäng med höj- och sänkbart golv som går att dyka i, en varm äventyrsbassäng, samt en mindre bassäng för hydroterapi. Planen är uppdelad i fyra delar från norr till syd på följande sätt: omklädningsrum, bad för allmänheten, bad för tävlings-simmare och åskådarplatser. I byggnaden har man tänkt på viktiga aspekter såsom tillgänglighet, god akustik för coaching vid träningstillfällen, samt hållbara ytbehandlingar och system som kräver minimalt med underhåll. Kravet att erbjuda både undervisning och tävlingar på elitnivå, i kombination med dagligt användande av samhällets medborgare, ledde till att poolhallen

delades av i två delar med Y-formade pelare och ett kontinuerligt takfönster som korsar byggnaden. En genomskinlig skärm skapar på så sätt en lysande barriär mellan de två utrymmena (ArchDaily 2018).

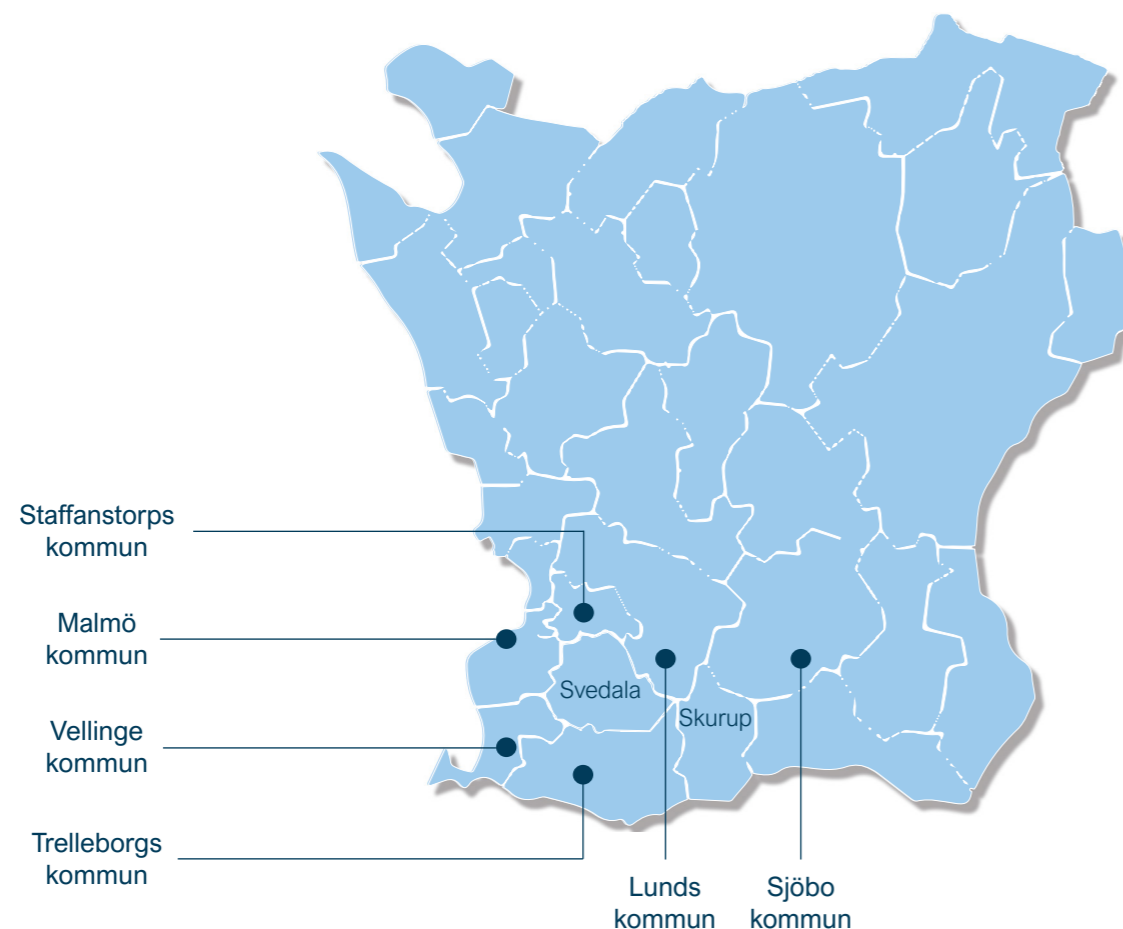
Projektet är utformat utifrån LEED:s guldstandard. Fokus ligger på dagsljus, innovativ återanvändning av vatten och luftkvalitetsstrategier. När det gäller vattnet har man till exempel en cistern med tre fack som lagrar vatten från taket och ett intilliggande torg. Detta vatten kan sedan användas som till exempel ett bevattningssystem för platsen. När det gäller luften avlägsnar man kloraminkontaminerad luft från vattenytan genom ett luftflöde från en central bänkstruktur, som då förs till den övre kanten av poolrännan istället. Systemet finns till för att skapa utomordentlig luftkvalitet i simhallen och har utvecklats i samordning med forskare på universitetet. Takfönstret ger ljus djupt in i byggnaden, där det kan reflekteras mot vattenytan och sprida naturligt ljus i simhallen (ArchDaily 2018).

4.2 Lokala simhallar

Journalisten Philip Lerulf har skrivit rapporten ”Badhusboom! – Slarv och slöseri när kommunerna bygger nytt för miljarder”. Med det sagt är han inte emot bra badanläggningar, men han menar att det finns en brist i samordningen mellan kommuner. Enligt Lerulf krävs det medvetenhet kring vad som händer i angränsande kommuner när en ny badanläggning planeras. Detta menar han är viktigt då det finns tendenser till att kommuner exempelvis annars räknar på samma upptagningsområde, samt tänker att folk åker längre och oftare för att bada än vad de faktiskt gör. Bristande hänsyn

till befintliga och planerade simhallar i aktuellt upptagningsområde riskerar också en överetablering av badanläggningar. Lerulf menar också att ett sätt att hålla nere bygg- och driftkostnader är att söka samarbete över kommungränserna (Lerulf 2012).

Elva badanläggningar finns på mellan en och fem mils avstånd från Svedala i andra kommuner (Amnell 2018a). Samtliga grannkommuner är aktuella att analysera utifrån bad, pendling och utbyte av badtjänster (Isaksson 2018). I följande avsnitt sker en genomgång av närliggande badanläggningar.

4.2.1 Malmö kommun

Figur 19: Hylliebadet i Malmö (författaren 2021).

Malmö kommun har fem inomhusbad:

- Hylliebadet, ett familjebadhus på 7000 kvadratmeter (Malmö stad 2020a) som byggdes år 2015 och därmed är Malmös nyaste badanläggning. Byggnaden är i gott skick, men enligt Westerberg (2019) uppnådde badet redan sin maxkapacitet på 35 000 besökare år 2019. Badet vänder sig till barnfamiljer, skolklasser och motionärer och här finns bland annat vattenrutschbanor, vattenhinderbana, svikt och 3-meters hopptorn, gruppträning, både i vatten och i sal, gym- och relaxavdelning (Malmö stad 2020a).
- Simhallsbadet (tidigare Aq-va-kul) används huvudsakligen av föreningslivet. Malmös enda hoppbassäng finns här. Risken finns för driftstopp, men simhallen är beräknad till att kunna hålla öppet i tio år till.
- Kockum Fritid utnyttjas på toppen av sin kapacitet. Badet har en 25-meters-bassäng och drivs av en stiftelse (Westerberg 2019). Här finns även undervisnings-/lekbassäng, plaskbassäng, vattengympa, simskola, bastu och solarium (Isaksson 2018).
- Rosengårdsbadet har en mindre inomhusbassäng på 25 meter. Vattendjupet är för lågt för att kunna testa simkunighet.

- Oxievångsbadet har öppet för föreningsliv, allmänheten och skolor i närområdet (Westerberg 2019). Badet invigdes i augusti år 1988 och år 2010 nyöppnade det efter en helrenovering. I hallen finns en 25-meters-bassäng med rutschkana, en grundare 12,5-meters-bassäng, en plask- och lekbassäng, ett gym och en bastukåta (Skånska dagbladet 2013).

Malmö växer och samtidigt är stadens badanläggningar för få och små, samt slitna (Westerberg 2019). Fritidsförvaltningen i Malmö gjorde år 2019 en utredning som visade på ett behov av nya simytor inom en snar framtid. Utredningen visade bland annat att köerna till babysim och föreningsdriven simskola var långa. Vid sidan om simskoleverksamheten är den växande polisutbildningen i Malmö också ett skäl till att behovet av bassänger ökar, inte minst djupa sådana. Fritidsförvaltningen kom därför samma år med förslaget om ett nytt bad 2023 - en ny 50-meters-bassäng under tak med höj- och sänkbar botten, två mindre övningsbassänger med höj- och sänkbar botten, samt en ny bassäng för simhopp med ett djup på 4–5 meter (Westerberg 2019).

Pendlingen till samtliga simhallar i Malmö är god med busshållplatser nära. Mellan badanläggningarna och busshållplatserna är det cirka 50–500 meter och bussarna går med täta avgångar. Hylliebadet ligger heller inte alltför långt ifrån Hyllie tågstation och mellan Oxievångsbadet och Oxie station är det cirka 10 minuters promenad. Dessa två bad är de som ligger närmast Svedala om man åker med kollektivtrafik eller kör bil (Eniro 2021). Med kollektivtrafik får man räkna med en 25-minuters lång resa till Hylliebadet, respektive 20 minuter med bil, och en kvart med bil eller tåg till Oxievångsbadet (Google Maps 2021).

4.2.2 Vellinge kommun

Figur 20: Badhuset Vanningen (BlueBox 2019).

Vellinge kommun har två bad – badhuset Vanningen och badhuset i Västra Ingelstad.

4.2.3 Trelleborgs kommun

Figur 21: Trelleborgs badhus. Här syns den nyaste 25-meters bassängen (Trelleborgs kommun 2021).

4.2.4 Staffanstorps kommun

Figur 22: Bråhögbadets entré (Staffanstorps kommun 2021).

På badhuset Vanningen finns bland annat ett minivattenland, rutschkana, bubbelpool, vågbassäng, banor för motionssimning och undervisningsbassäng. I Västra Ingelstad finns endast en bassäng, men en högre vattentemperatur. I Falsterbo finns även en 25-meters utomhusbassäng (Vellinge kommun 2019).

Restiden till Vanningen är cirka en timme från Svedala med kollektivtrafik (Google Maps 2021) och busshållplatsen ligger 200 meter från badet (Eniro 2021). Med bil förkortas restiden till 25 minuter. Till Västra Ingelstad tar resan cirka en trekvart med kollektivtrafik och nästan en kvart med bil (Google Maps 2021).

Trelleborgs badhus har bland annat äventyrsbad, trampoliner, varmvattenbassäng och två 25-metersbassänger. Det finns dessutom bubbelpool, bastu, ångbad och relaxavdelning (Trelleborgs kommun 2021).

Badhuset ligger precis intill en busshållplats (Eniro 2021). Till Trelleborgs badhus tar man sig med kollektivtrafik på en timme och på 20 minuter med bil. Alternativet är att åka till Trelleborg C och promenera härifrån, vilket minskar restiden med kollektivtrafiken med 20 minuter (Google Maps 2021).

I Staffanstorp heter badet Bråhögbadet. Anläggningen erbjuder bad, simskola, motionssimning, bastu och café. Inomhus finns en 25-meters bassäng, en undervisningsbassäng och en äventyrsbassäng för de allra minsta. Utomhus finns en 50-meters bassäng, hopptorn, en bassäng med lågt vattendjup för lek och en rund plaskbassäng (Schrevelius 2020). Med kollektivtrafik tar det 52 minuter hit och med bil cirka 20 minuter (Google Maps 2021). Till närmaste busshållplats är det cirka 450 meter (Eniro 2021).

4.2.5 Lunds kommun

Figur 23: Vildforsen på Högevallsbadet (Lunds kommun 2021).

I Lund finns inomhusbaden Delphinbadet och Högevallsbadet. På sommaren kan man bada på friluftsbaden i Södra Sandby, Dalby, Veberöd, Genarp och Källbybadet på Klostergården. Delphinbadet är inriktat mot friskvård och träning och drivs av

4.2.6 Sjöbo kommun

Figur 24: Barnbassängen i Sjöbos simanläggning (Liljewall 2016).

Byggnationen av Sjöbo simanläggning påbörjades år 2014 och anläggningen stod färdig två år senare. NCC stod för uppförandet och projektet genomfördes som totalentreprenad i nära partnersamarbete med kommunala Sjöbohem. Badet ligger intill en skola och en sporthall och omfattar en bruttoarea på 3600 kvadratmeter. Badhuset är beräknat till

Actic (Lunds kommun 2021). Högevall har äventyrsbad, tävlingsbassäng med 10-meters hopptorn, 50-meters träningsbassäng, 2 undervisningsbassänger och en idrottshall med 2000 publikplatser. Anläggningen tar varje vecka emot cirka 9000 besökare. Ett 15-tal föreningar och ett 20-tal skolor nyttjar anläggningen för verksamheter och skolsim (Isaksson 2018).

Från Lund C är det fem minuters promenad till Högevallsbadet. Från Svedalas station till Lund C tar det 42 minuter med kollektivtrafik eller en halvtimme med bil. Till Delphinbadet tar det lite längre tid med kollektivtrafik; lite över en timme med kollektivtrafik, men en halvtimme med bil (Google Maps 2021). Till närmaste busshållplats vid Delphinbadet är det cirka 300 meter (Eniro 2021).

att kunna ta emot 120 000 badande gäster per år. Rumsfunktionsprogrammet bygger på tre grundfunktioner; simskola, folkhälsa och simklubb. Anläggningen består därför av en 25-meters bassäng med 10 banor godkänd för elittävlingar, en multibassäng med höj- och sänkbar botten, samt en barnbassäng. Det finns även en relaxavdelning med bastur och en bubbelpool utomhus, samt omklädningsrum, duschtrymmen och cafeteria. Äventyrsbad har man valt att inte ha. Unikt med anläggningen är att man valt att inte ha någon källare, utan istället har man valt att ha en nedsänkt teknikdel samt fläktrum på andra våningen, som är dold bakom en fasadklocka (NCC u.å.).

Från Svedalas station tar man sig med kollektivtrafik till Sjöbo simanläggning på en timme och 10 minuter. Sedan måste man gå en sträcka sista biten, på lite mindre än två kilometer. Med bil tar det 37 minuter att köra (Eniro 2021).

4.3 Sammanfattning

Gemensamt för samtliga badanläggningar i angränsande kommuner är att de har en busshållplats, eller i vissa fall även en tågstation, i nära anknytning till sin badanläggning. Simhallarna är även lokaliserade nära andra viktiga stadsfunktioner. Några exempel på närliggande funktioner är: skolor, vårdcentraler, bibliotek, museum, idrottsplatser, ishallar, restauranger, torg och parker (Google Maps 2021).

Oxievångsbadet i Malmö är det bad som är närmast till hands för Svedalas invånare, där efter Hylliebadet om man ser till resetiden med både kollektivtrafik och bil. Oxievångsbadet erbjuder det allra nödvändigaste för ett simhallsbesök, medan Hylliebadet har det mesta man kan tänkas önska sig när det kommer till både motion och nöje. Som tidigare nämnt räcker dock inte Malmös badanläggningar i nuläget ens till för kommuninvånarna i Malmö. Badanläggningarna i Vellinge, Staffanstorp och Trelleborg går relativt snabbt att åka till med bil (runt 20 minuter), men åker man med kollektivtrafik förlängs restiden avsevärt. En trolig anledning till detta är att vi här talar om tätorter med färre avgångar inom kollektivtrafiken. Längst tid tar det att pendla till badanläggningarna i Lund och Sjöbo.

En av fördelarna med att bo i Svedala kommun är närheten till allting. Så är dock inte riktigt fallet när det gäller möjligheten till inomhusbad. Med ett badhus i Svedala skulle kommunens

invånare kunna ha cykelavstånd till sitt eget badhus, vilket också ger fördelen av ett mer miljövänligt transportsätt. Ett badhus som man inte nödvändigtvis måste ta sig till med bil eller kollektivtrafik skulle vända sig till fler av kommunens invånare, framförallt yngre och äldre. Genom att bygga ett badhus i Svedala kommun skulle man kunna skapa en anläggning som är inkluderande för alla Svedalas invånare.

Från referenserna finns det många kvaliteter att inspireras av, som kan implementeras i den egna designen. Det nya Tinnerbäcksbadet i Linköping har ett mycket större program, men kan fortfarande ses som en referens. Det är egentligen en "låda", liksom många andra simhallar, men man har ändå lagt mycket arbete på att ge byggnaden en karaktär. Man har också integrerat landskapet i designen och det finns en koppling mellan byggnadsdesignen och landskapsdesignen. Byggnaden är en del av två rum och vänder sig både mot ett stadsdelstorg och en sjö. Stort fokus har även lagts på hållbarhetsaspekter och man kan också se hur de designat parkeringsplatser och hur de placerat träd. Freeman's School Swimming i London är en mindre simhall med enbart en bassäng, men trots detta så kan även familjer njuta av simhallen. En simhall är en komplex byggnad, men trots detta så har man här fått simhallen att se väldigt enkel och avskalad ut. Från cafeterian har man en bra utsikt över bassängen och intill bassängen finns det tre flexibla rum som kan användas för olika ändamål.

RESTID från Svedala	Kollektivtrafik 	Bil
Malmö	25 min	20 min
Vellinge	70 min	20 min
Trelleborg	40 min	20 min
Staffanstorp	50 min	20 min
Lund	50 min	30 min
Sjöbo	120 min	45 min
Skurup	10 min	20 min

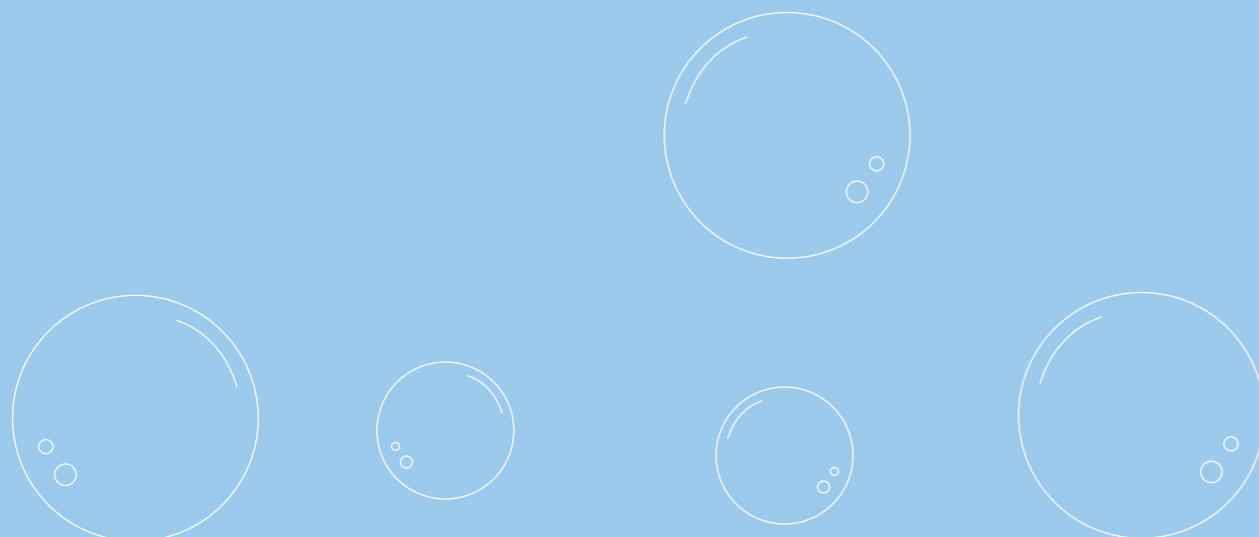
Figur 25: Diagram över restiden från Svedala station till närliggande badanläggningarna i grannkommuner. I de fall där en kommun har mer än ett badhus så är restiden beräknad till ett av kommunens större badhus. Skurup har som tidigare nämnt inte ett eget badhus, men är trots det relevant i frågan; då ett badhus i Svedala skulle kunna locka besökare även från Skurup. Vid olika reseförslag har talen ovan avrundats till en resetid mittemellan (Google Maps 2021). Talen har också avrundats till närmaste heltal.

Att ha flexibla rum likt dessa är användbart, till exempel i en pandemi. Här har man använt sig av en struktur helt i trä, vilket ger en känsla av värme i kontrast till betongen. I UBC Aquatic Centre i Canada har man arbetat med olika hållbarhetsaspekter som mål. Här har man tänkt på material, akustik, tillgänglighet och ljusinsläpp. Till följd av de materialval man gjort har man till exempel fått till ett fint ljusinsläpp i omklädningsrummen. De har också en taklanternin som släpper in ljus, men som även är bra för ventilationen. Detta är någonting man även arbetat med i Ying Tung-hallen i Kina, där man maximerat användningen av naturlig ventilation och belysning. Även här har man takfönster, vilket ger ett ljus långt in i byggnaden. Man har också tänkt på interiörpersiennor.

På Hylliebadet har de designat separata rum, vilket är viktigt i en simhall på grund av de olika klimatzonerna. Här har också tänkt på vyerna och valt att placera stora fönsterpartier med utsikt över den intilliggande parkens kullar. Hylliebadet har rundade hörn, vilket på ett sätt refererar till vattnets mjuka vågor. Sjöbos simanläggning har ett mindre program, vilket mer går i linje med storleken som man tänker sig för Svedala. Här har man varit kreativ med barnens bassäng och grodorna som finns i bassängen är specialdesignade av arkitekten som ritat anläggningen (NCC u.å.). Vid Sjöbos simhall har cykelparkeringen fått en central placering, vilket är ett inslag som man inte får glömma i designen. Det man heller inte får glömma är att skydda asfalterade ytor från solen, då de annars kan bli väldigt varma under sommaren.

KAPITEL 5

METODER

5. Metoder

I följande kapitel redovisas de metoder som använts i arbetets nästkommande delar.

5.1 Intervjumetodik

Följande 11 punkter är viktiga att ha i åtanke när man planerar och genomför en intervju:

1. Plats och tid:

Hitta en miljö eller skapa en situation där den som ska bli intervjuad känner sig trygg och vågar öppna upp sig och berätta (Häger 2007). När ett barn eller en ungdom ska intervjuas är det bra med en lugn plats där koncentration och intresse kan hållas uppe. Planera in tiden för intervjun vid ett lämpligt tillfälle och se till att det finns tillräckligt med tid för intervjun (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000).

2. Praktiskt:

Intervjuer via e-post kan man göra, men då är det snarare en brevväxling än en intervju. Några nackdelar med detta är att skriven text tenderar att bli mer formell, intervjuens dynamik försvinner och chansen till följdfrågor kan gå förlorad. Därför är en fysisk intervju att föredra (Häger 2007). Ha material och frågor förberett vid intervjun. Spela in intervjun (viktigt för den senare analysen). Man kan även använda sig av video för att dokumentera intervjun (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000).

3. Syfte och villkor:

Tydliggör syftet och villkoren med intervjun (Häger 2007). Se till att pedagoger redan berättat om vem som ska komma och vad som ska ske. Berätta själv vad samtalet ska handla om och varför det ska äga rum (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000).

4. Skapa förtroende:

Inledande småprat kan få den som ska intervjuas att slappna av. Genom att till exempel först prata om fritidsintressen kan man bryta isen. Genom att avdramatisera intervjun och till exempel berätta något personligt kan man skapa förtroende. Viktigt är att visa ett mänskligt intresse för människorna man möter (Häger 2007). Med förtroende får man en bättre intervju. Intervjun måste få karaktären av ett samtal och inte ett förhör för att den som intervjuas ska vara villiga att dela med sig av sina tankar (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000).

5. Kunskap:

Var påläst om det som intervjun ska handla om. Detta undviker irrelevanta frågor och kan också göra att den som blir intervjuad känner ett större förtroende (Häger 2007).

6. Tonläget:

Håll en vänlig och mjuk ton (Häger 2007).

7. Kroppskontakt:

Tänk på att respektera människors ”fysiska revir”. Om man som intervjuare kommer för nära kan det göra att intervjupersonen känner sig osäker (Häger 2007).

8. Val av frågor:

- *Allmänt:* Frågor som är enkla, fokuserade och konkreta är de som brukar fungera bäst. De ska gå rakt på sak (Häger 2007)! Varje person ska behandlas som en unik individ. Därför kan man inte ställa exakt samma fråga (och följdfråga) på samma sätt till alla, utan man måste anpassa sig och vara lyhörd till intervjupersonens sätt att hantera frågan. Det går därför inte att detaljplanera frågorna (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000).
- *Inledning:* Börja med att ställa vida och övergripande frågor, för att sedan komma närmare det specifika innehållet allt mer. Man kan börja med en konkret händelse om man vill. Om det är ett barn som intervjuas bör intervjun ta sin utgångspunkt i en för barnet känd situation eller upplevelse, då det är lättare för barnet att reflektera utifrån en konkret händelse än att reflektera över ett begrepp.
- *Övergripande och specifika frågor:* Växla dessa två typer av frågor. Ju yngre barn man intervjuar, desto svårare är det att använda övergripande frågor som uppmanar till att välja inriktning och till berättande (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000).
- *Huvudfrågan:* För många frågor ställer till med problem. Renodla därför frågeställningarna och bestäm vad som är huvudfrågan innan en intervju.
- *Öppna och slutna frågor:* Använd inte slutna frågor, det vill säga frågor som kan besvaras med enbart ja eller nej. Dessa frågor brukar ofta börja med verb: Gör du...? Kan du...? Är det...? Använd istället öppna frågor, eftersom dessa kräver förklaringar eller utvecklingar. Öppna frågor börjar ofta med frågeorden: Hur? Var? Varför? För att få fram specifika fakta kan även följande frågeord behöva användas: Var? När? Vem?
- *Uppföljningsfrågor:* Frågor som bäddar för en uppföljningsfråga fungerar oftast bäst. Det kan vara enkla ord som: "Hur menar du då?", "Vad tycker du om det?" eller "Vad menar du då?".
- *Icke-frågor:* Undvik frågor som inte är frågor, till exempel påståenden och egna kommentarer. Det gör att man tappar kontrollen över intervjun.
- *Ledande frågor:* Undvik dessa, då intervjuens utveckling inte bör bestämmas av intervjuarens hypoteser. Ledande frågor blir ofta särskilt tydliga när man intervjuar barn.
- *Tystnad:* Att inte fråga alls och vara tyst någon extra sekund kan leda till att man också får svar. Många människor känner nämligen ett behov av att säga något om det blir tyst för länge, till följd av den sociala konvention vi är uppfostrade att följa (Häger 2007).
- *Direkta och indirekta frågor:* Man kan använda sig av både direkta och indirekta frågor. En direkt fråga kan till exempel vara "Varför leker du aldrig med Olle?" medan en indirekt fråga kan formuleras som "Varför tror du att vissa barn inte får vara med och leka?". Båda frågorna kan ställas för att nå samma svar, men direkta frågor är oftare svårare för ett barn, eftersom någonting behöver förklaras. Indirekta frågor är mer berättande och/eller beskrivande och därmed lättare (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000). Indirekta frågor innebär att man riktar uppmärksamheten mot någon annan än den person som intervjuas. Därför är de användbara vid intervjuer med barn eller när man vill få en intervjuperson att öppna sig (Häger 2007).
- *Hypotetiska frågor:* "Om du vinner matchen imorgon, vad gör du då?" är ett exempel på en hypotetisk fråga. Denna typ av frågor tilltalar fantasifulla människor och fungerar även bra till barn, eftersom barn är bra på att fantisera.
- *Källkritiska frågor:* Svar och berättelser kan behöva prövas källkritiskt. Exempel på några effektiva frågor är: "Hur vet du det?", "Vad menar du med det?" eller "Kan du ge ett exempel på det?" (Häger 2007).

- *Uppmanande frågor:* En typ av frågor som barn ofta uppfattar som lätta är när man ber dem berätta något. Till exempel: "Berätta för mig om något som du har lärt dig!" (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000).

9. Aktivit lyssnande:

Att visa sig intresserad och vara uppmuntrande är viktigt under en intervju. Aktivt lyssnande kräver dock träning. För att bli en bättre lyssnare kan man tänka på följande punkter:

- Visa att du lyssnar genom nickningar och bekräftande kommentarer.
- Följ upp nyanser och nyckelformuleringar.
- Våga vänta på svaret.
- Summera, vilket bekräftar att du förstått vad som sagts (kan också reda ut eventuella oklarheter).
- Håll ögonkontakten.
- Inrikta dig mer på svaren än frågorna, vilket också kan få frågorna att formuleras sig själva.
- Våga vara naiv. Om den som blir intervjuad tror att du vet allting så kommer inte mycket bli sagt.
- Ge signaler som uppmanar till att berätta vidare (Häger 2007). Man måste själv vara aktiv i samtalet och ställa frågor som uppmuntrar till vidareutveckling. "Hur menar du?", "Berätta mera!" och "Varför då?" är exempel på sådana frågor (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000).
- Tona ner dig själv.
- Gör den som blir intervjuad till huvudperson (Häger 2007).

10. Intervjuer med barn och ungdomar:

- Det är viktigt att man inte har för bråttom vid en intervju, då barnet/ungdomen kan behöva tid för att tänka färdigt.
- Möt barnet eller ungdomen som en jämställd. Man ska inte gulla mer med barnet ju yngre det är, utan snarare ställa relevanta frågor i förhållande till barnets ålder (Häger 2007).
- Bilder kan användas som hjälpmedel. Barnet

kan då berätta vad som händer i bilden eller använda bilden för att associera till något i sin egen erfarenhetsvärld. Det kan också vara bra att ha papper och penna tillgängligt, så att barnet kan rita och berätta. Detta fungerar väldigt bra som komplement till den verbala kommunikationen och fungerar ofta bra med även lite mindre barn.

- Barn och ungdomar är ofta mer följsamma än vuxna och anstränger sig oftast för att lista ut vad det är den vuxne vill ha reda på och vad som är det "rätta" svaret. Därför krävs det större lyhördhet vid en intervju.
- Om barnet eller ungdomen har svårt att förstå en fråga så försök då att omformulera frågan så att den ställs i ett för barnet eller ungdomen känt sammanhang.
- Oavsett vilka frågor vi ställer till barnen så måste de följas upp med utgångspunkt i barnens svar. Som intervjuare måste man därför ha en klar utgångspunkt och idé om vad man vill med intervjun, för att veta vilka svar som bör följas upp.
- För att lyckas med en intervju och kunna göra en bra analys vill man nå fram till barnets genuina svar, som ger uttryck för barnets sätt att tänka. Därför är det viktigt att följa upp svar och se att barnet håller fast vid sin uppfattning, vilket kan ses som ett bevis för att det speglar barnets genuina svar. Det är också viktigt att vara uppmärksam och undvika klyschor som barnen lärt sig av de vuxna. Här gäller det att inte vara alltför snabb med att avbryta barnet. Ibland kan fantasier göra att barnet kommer in på något som kan vara intressant för intervjuaren (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000).

11. Efterarbete:

Anteckna iakttagelser av kroppsspråk och beteende efter intervjun. Detta är något som inspelningen av intervjun inte kan återge, men som är viktigt för den senare analysen. Vid intervjuer av barn är det viktigt att barnet får lyssna på en del av det inspelade samtalet när intervjun är avklarad, vilket brukar vara uppskattat (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000).

5.2 Analysmetoder

Den interpretativ fenomenologisk analysmetoden (IPA) har använts för att på ett enkelt sätt sammanfatta och analysera intervjuerna som genomförts.

Lynch analysmetod studerar relationen mellan platsen och omgivningen, vilket gör analysmetoden användbar ur ett planeringsperspektiv. Med hjälp av Gehls matris med 12 kvalitetskriterier för bra design av offentliga öppna ytor kan man studera kvaliteter kopplade till platsen. Gordon Cullens fokus

ligger i hur människor upplever stadsmiljöer genom sin syn, men tonvikt på den emotionella påverkan. Med sina olika utgångspunkter har dessa tre analysmetoder tillsammans utgjort en bra och bred grund för att skapa en helhetssyn av platsen för badhuset. Genom att kombinera de olika analysmetoderna så fick jag redskap som kompletterade varandra i studien av de två möjliga platserna för inomhusbadet. För att sammanfatta de tre analysmetoderna ovan har SWOT använts för att tydliggöra vilken plats som är att föredra.

5.2.1 Interpretativ fenomenologisk analysmetod

Doverborg & Pramling Samuelsson (2000) föreslår analysmetoden interpretativ fenomenologisk analysmetod (IPA) för att analysera intervjuer. Denna analysmetod fokuserar på hur människor upplever enskilda eller unika händelser. Det viktiga är inte att det som respondenten säger är rätt eller fel, utan det man vill förstå och beskriva är hur människor tänker, känner och förhåller sig till ett visst fenomen eller en händelse. Analysen genomförs i fyra steg:

1. Författarens första möte med texten:

Lyssna eller läs igenom intervjuerna (efter transkribering) flera gånger för att bli bekant med innehållet i intervjuerna. Tankar, funderingar och idéer antecknas i form av stödord, förklaringar och funderingar kring innehållet.

2. Identifikation av teman:

Utifrån de viktigaste delarna av intervjuerna delas texten in i teman. Teman kan till exempel vara mat, regler eller intressen.

3. Kluster av överordnade teman:

Teman delas in i större områden som kallas

kluster. Här jämförs likheter och skillnader mellan svar (Andersson och Liljerud 2019). På frågan ”Berätta något för mig som du har lärt dig av att titta på tv!” kan svaren till exempel hamna inom kategorier som konkreta handlingar, fostran, konkreta färdigheter och information. Man ska försöka att kategorisera och plocka in alla svar i dessa beskrivningskategorier. Ibland kan klustren behöva omprövas och nya kan behöva läggas till.

4. Genomförande av översiktstabell:

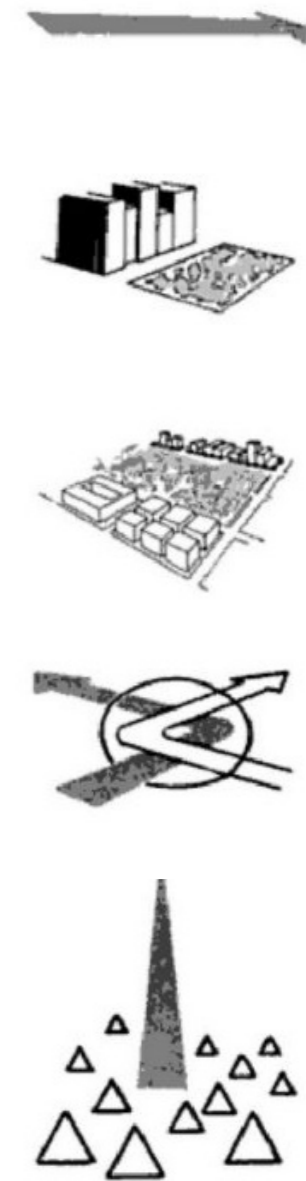
Desto mer man vet om respondenten och sammanhanget, desto lättare är det att förstå och tolka det personen säger. Intervjuarens tolkningar blir dock alltid subjektiva. I ett vetenskapligt arbete bör man därför visa hur analysen gått till och ha en tydlig beskrivning med exempel från respondentens svar, så att man som läsare själv kan bedöma trovärdigheten i tolkningarna (Doverborg & Pramling Samuelsson 2000). Här redovisas citat från intervjuerna som konkreta exempel på det kluster som identifierats (Andersson och Liljerud 2019).

5.2.2 Kevin Lynch platsanalys

Kevin Lynch (1918–84) var en amerikansk arkitekt och stadsplanerare, samt professor vid Massachusetts Institute of Technology (MIT). Lynch är känd för sin bok *The Image of the City*, som uppmärksammades internationellt när den kom ut år 1960 (Nationalencyklopedin 2021). I boken presenteras några av hans främsta stadsbildanalyser och han har arbetat fram en strukturell metod för att kartlägga människors läs- och orienteringsförmåga i en stad. Enligt Lynch är identitet, struktur och betydelse tre komponenter som bidrar till människors visuella upplevelse av staden och det är genom den fysiska formen som vi förstår staden. I boken studeras tre amerikanska städer och Lynch beskriver hur stadsbebyggelse upplevs i termer av *stråk* (paths), *gränser* (edges), *distrikt* (districts), *knutpunkter* (nodes) och *landmärken* (landmarks). Det är med hjälp av dessa element som Lynch menar att befolkningen skapar mentala kartor över sin omgivning i staden (Stafflin 2011).

Stråk är leder som vi vanligtvis rör oss efter, såsom till exempel promenadstigar, trafikleder, järnvägar och kanaler. De andra elementen arrangeras ofta längs med stråken. *Gränser* är linjära element som inte anses vara stråk och som markerar avgränsningar mellan två områden eller ytor. Strandlinjer, väggar och stängsel är några exempel på gränser, som visar var områden börjar och slutar. En gräns kan uppfattas som en barriär mellan två områden, men det kan även vara någonting som sammanlänkar. *Distrikt* är enhetliga platser eller ytor som uppfattas ha en tydlig karaktär eller funktion. Exempel på distrikt kan vara bostadsområden, parker eller torg. Här upplever betraktaren en tydlig känsla av att vara utanför eller i området. *Knutpunkter* är strategiska noder i stadsnätet där stråk korsar varandra. Vid noderna sker ofta transportbyten och de är ofta kopplade till andra element. *Knutpunkter* kan också vara mötesplatser i form av torg, gathörn eller köpcentrum där människor samlas.

Landmärken är tydliga objekt som är urskiljbara, vad gäller både utseende och läge i staden. De är referenspunkter som underlättar orienteringen i staden och som ofta kan ses från olika vinklar och på långa avstånd. Ett landmärke kan till exempel vara en byggnad, ett berg eller en skylt (Stafflin 2011).

Figur 26: En stads fem element, definierade av Kevin Lynch (Lynch 1960).

5.2.3 Jan Gehls platsanalys

Jan Gehl (född 1936) är en äldre dansk arkitekt och professor i stadsplanering. Gehl har studerat beteendet hos människor utomhus och under många år sökt svaret på frågan: Vad det är som gör ett offentligt öppet område framgångsrikt? Hans slutliga resultat har bland annat lett fram till en matris som består av 12 kvalitetskriterier för bra design av offentliga öppna ytor (*12 Quality Criterias for Public Spaces*). Ett första utkast till kriterierna utvecklades redan år 1974 (Dietrich & Kengyel 2016), men i sin bok *Cities for People* från år 2010 sammanställer

han kriterierna och därmed 50 års forskning om samspillet mellan människor och bebyggelse (Svensk Byggtjänst 2020). Matrisen delas in i tre områden, varav det första behandlar en obligatorisk förutsättning för att stanna ute överhuvudtaget: nämligen skydd. Den andra delen av kriterierna behandlar förutsättningarna för att spendera mer tid i ett offentligt utrymme: komfort. Det tredje och sista området hänvisar till bekvämligheter i allmänna utrymmen (Dietrich & Kengyel 2016).

Protection	PROTECTION AGAINST TRAFFIC AND ACCIDENTS — FEELING SAFE <ul style="list-style-type: none"> Protection for pedestrians Eliminating fear of traffic 	PROTECTION AGAINST CRIME AND VIOLENCE — FEELING SECURE <ul style="list-style-type: none"> Lively public realm Eyes on the street Overlapping functions day and night Good lighting 	PROTECTION AGAINST UNPLEASANT SENSORY EXPERIENCES <ul style="list-style-type: none"> Wind Rain/snow Cold/heat Pollution Dust, noise, glare
	OPPORTUNITIES TO WALK <ul style="list-style-type: none"> Room for walking No obstacles Good surfaces Accessibility for everyone Interesting façades 	OPPORTUNITIES TO STAND/STAY <ul style="list-style-type: none"> Edge effect/ attractive zones for standing/staying Supports for standing 	OPPORTUNITIES TO SIT <ul style="list-style-type: none"> Zones for sitting Utilizing advantages: view, sun, people Good places to sit Benches for resting
	OPPORTUNITIES TO SEE <ul style="list-style-type: none"> Reasonable viewing distances Unhindered sightlines Interesting views Lighting (when dark) 	OPPORTUNITIES TO TALK AND LISTEN <ul style="list-style-type: none"> Low noise levels Street furniture that provides "talkscapes" 	OPPORTUNITIES FOR PLAY AND EXERCISE <ul style="list-style-type: none"> Invitations for creativity, physical activity, exercise and play By day and night In summer and winter
Delight	SCALE <ul style="list-style-type: none"> Buildings and spaces designed to human scale 	OPPORTUNITIES TO ENJOY THE POSITIVE ASPECTS OF CLIMATE <ul style="list-style-type: none"> Sun/shade Heat/coolness Breeze 	POSITIVE SENSORY EXPERIENCES <ul style="list-style-type: none"> Good design and detailing Good materials Fine views Trees, plants, water

Figur 27: Jan Gehls 12 kvalitetskriterier för bra design av offentliga öppna ytor (Gehl 2010).

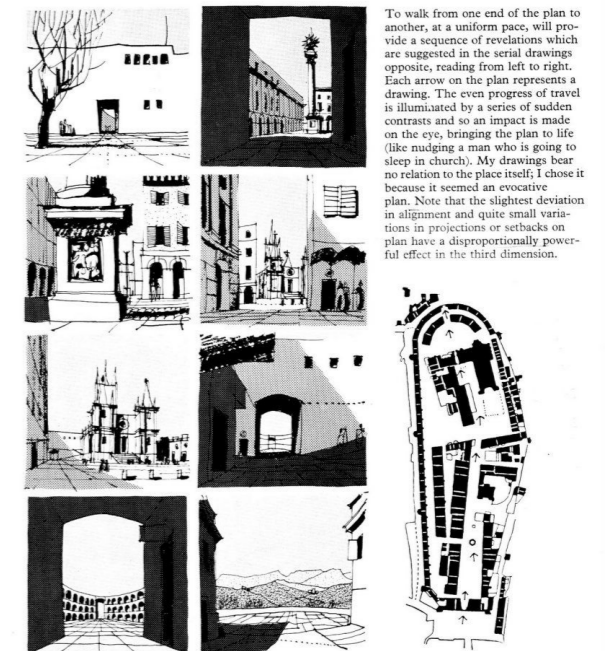
THE CONCISE TOWNSCAPE

GORDON CULLEN

CASEBOOK: SERIAL VISION

To walk from one end of the plan to another, at a uniform pace, will provide a sequence of revelations which are suggested in the serial drawings opposite, reading from left to right. Each arrow on the plan represents a drawing. The even progress of travel is illuminated by a series of sudden contrasts and so an impact is made on the eye, bringing the plan to life (like nudging a man who is going to sleep in church). My drawings bear no relation to the place itself; I chose it because it seemed an evocative plan. Note that the slightest deviation in alignment and quite small variations in projections or setbacks on plan have a disproportionately powerful effect in the third dimension.

Figur 28: Gordon Cullens kända bok *Townscape* publicerades senare under titeln *The Concise Townscape*. Här syns omslaget till boken (Cullen 1971).

5.2.4 Gordon Cullens platsanalys

Gordon Cullen (1914–94) var en brittisk arkitekt och arkitekturskribent. Liksom Lynch var han intresserad av hur människor upplever stadsmiljöer genom sin syn, men hans tonvikt låg på emotionell påverkan, snarare än läsbarhet. År 1961 utkom första utgåvan av hans kända bok *Townscape*, där han presenterade en ny teori och metodik för urban visuell analys och design. Boken fokuserar på den visuella upplevelsen av en stad och begrepp som rörelse, plats och innehåll är centrala (Nationalencyklopedin u.å.). Cullen förstod att människor uppfattar urbana miljöer genom kinetiska upplevelser när de rör sig genom städerna i sitt vardagliga liv och kände att denna fundamentala relation mellan kropp och miljö var en grund för design. Cullen ansåg därför att städer borde designas utifrån perspektivet hos människor som rör på sig. Enligt honom ska man relatera till en persons

position i en miljö och designa med följande i åtanke: här vs där, omslutenhet vs exponering och begränsning vs befrielse. Från detta utvecklade han sitt koncept av seriell vision, som teoretiserar att urbana miljöer upplevs som en serie uppenbarelser. I boken presenteras hans idéer i form av frihandsteckningar ritade av Cullen själv och bildserier/perspektivsekvenser, samt fotografier. Cullens mål var att manipulera grupper av byggnader och fysiska stadselement för att uppnå visuellt intryck och drama. För Cullen var det också viktigt hur man kan skapa en "känsla av plats". Unika platser ansåg Cullen att man kan skapa genom att utforma enskilda stadsdelar som delar av en helhet. Mångfald bör tillåtas inom en överenskommen gemensam visuell ram, snarare än att ha en fullständig visuell överensstämmelse och regelbundenhet (Larice & Macdonald 2013).

5.2.5 SWOT-analys

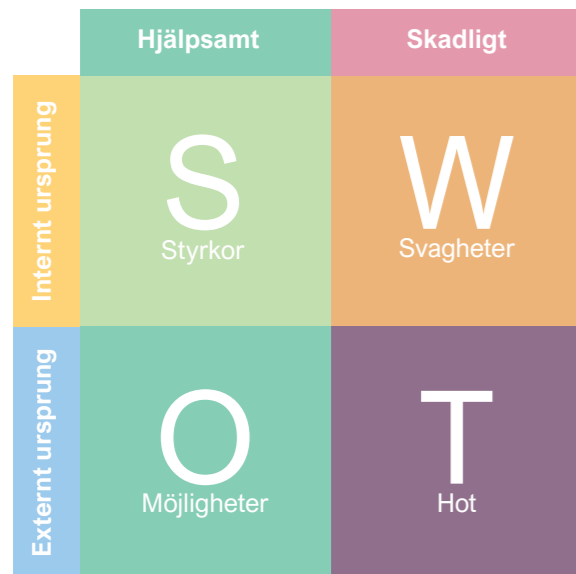
En SWOT-analys är ett annat användbart planeringsverktyg som används i samband med strategisk planering och marknadsplanering för att förstå nyckelfaktorer - *strengths*, *weaknesses*, *opportunities* och *threats* (styrkor, svagheter, möjligheter och hot) – inom ett projekt eller i en organisation. Analysmetoden uppfanns av Albert Humphrey under ett forskningsprojekt vid Stanford University på 1960- och 70-talet. SWOT-analysen kartlägger de externa och interna faktorerna, men visar inte vilka faktorer som bör prioriteras. När en SWOT-analys gjorts kan man välja ut de viktigaste faktorerna och fokusera på dessa (Weeks 2020).

Interna styrkor: Positiva materiella eller immateriella attribut.

Interna svagheter: Faktorer inom en organisation eller ett projekt som försämrar organisationens/projektets förmåga att uppnå önskade mål.

Externa möjligheter: Attraktiva faktorer som representerar anledningen till att organisationen/projektet existerar och utvecklas. Vilka möjligheter finns i miljön som kan driva organisationen? Identifiera dem med tidsramar.

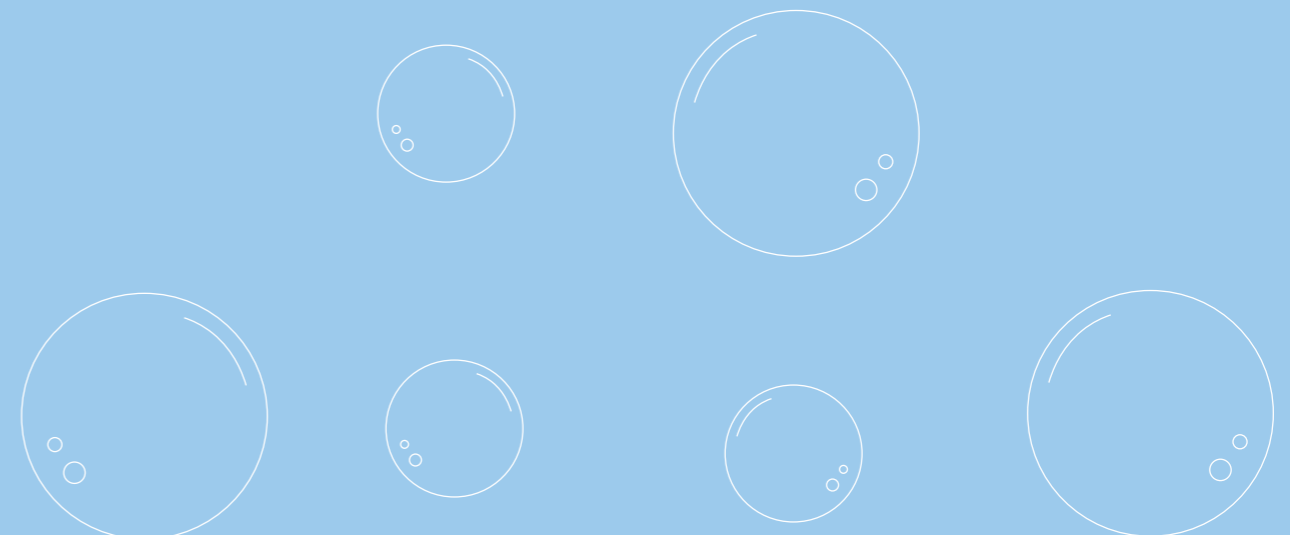
Externa hot: Faktorer som ligger utanför organisationens/projektets kontroll som kan riskera verksamheten eller uppdraget. Beredskapsplaner är ett sätt att förbereda sig för eventuella hot. Hoten bör klassificeras efter förekomst och sannolikhet för förekomst (Weeks 2020).

Figur 29: Diagram över SWOT-analys (Weeks 2020).

KAPITEL 6

ANVÄNDARNAS BEHOV

6. Användarnas behov

I följande kapitel sker en sammanställning av det som titeln avslöjar - användarnas behov. Det är invånarna i Svedala som kommer använda en framtida simhall i Svedala och deras önskemål och tankar kring ett badhus i kommunen är därför av allra högsta grad viktigt. För att ta reda på de vuxnas önskemål delades en enkät i Svedalas egna Facebook-grupp. Engagemanget och gehöret var stort och efter en vecka hade redan 350 svar inkommit. För att förenkla

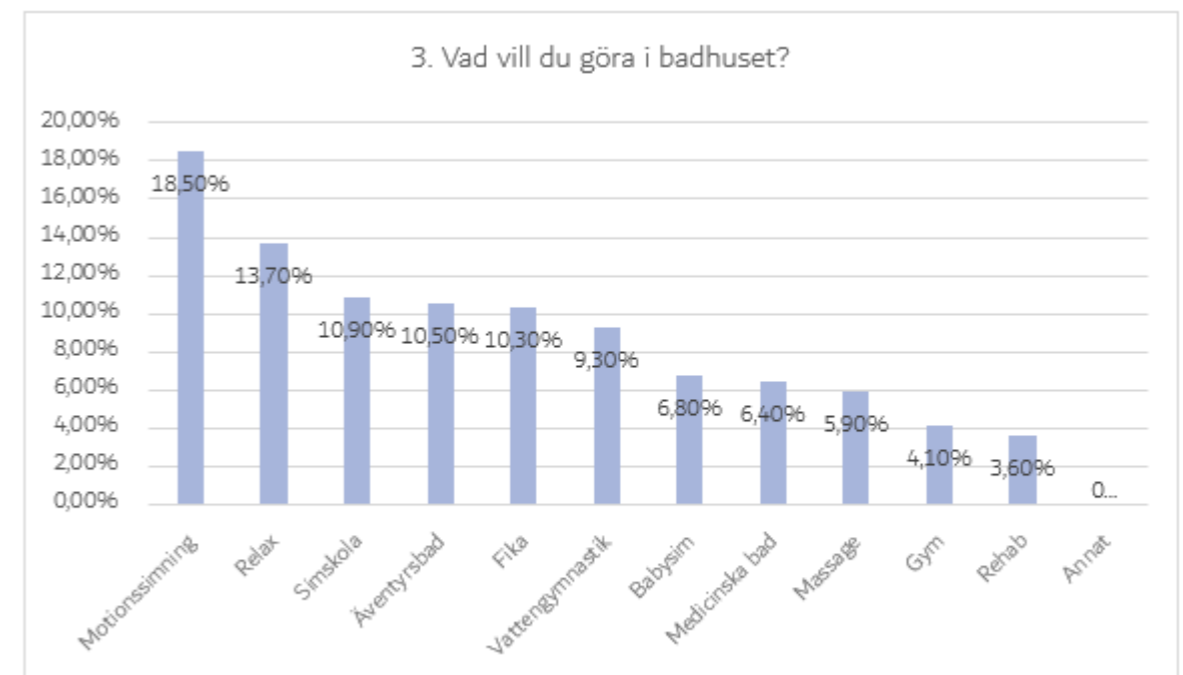
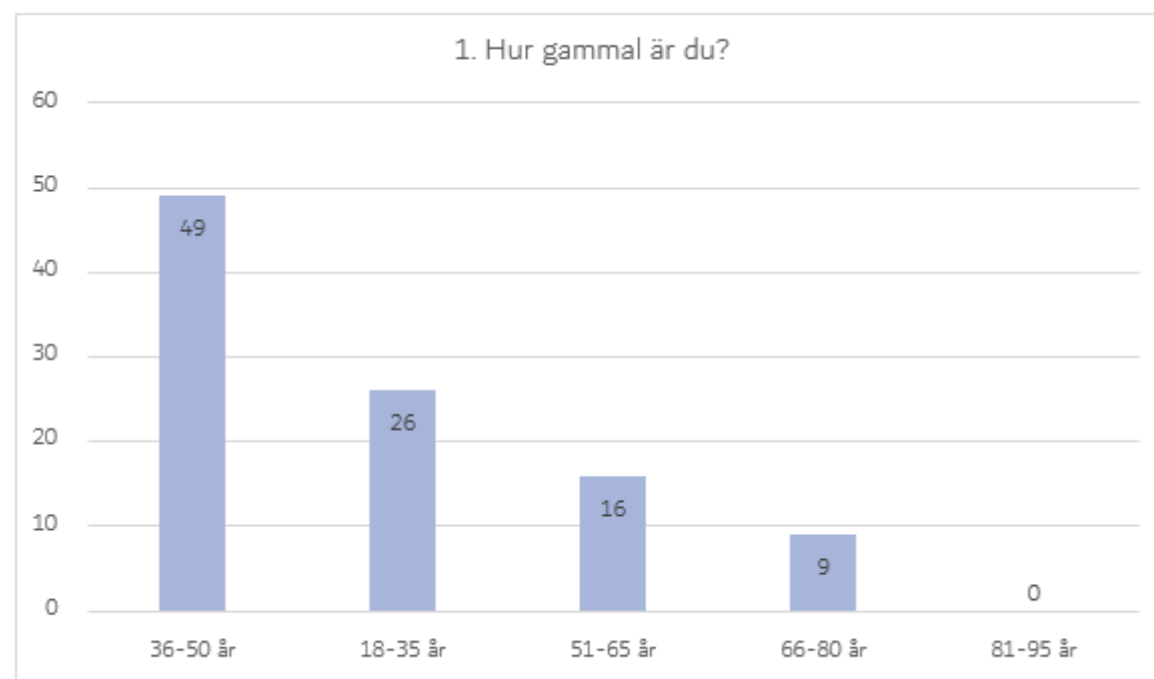
analysen och sammanställningen av svaren har dock enbart de 100 första inkomna svaren slumpmässigt valts ut och sammanställts. För att också få en uppfattning om barnens önskemål i frågan har fyra frivilliga barn intervjuats, med ett åldersspann från 2,5 - 12 år. Svaren på breda frågor har sammanställts med hjälp av den interpretativa fenomenologiska analysmetoden (IPA) som Doverborg & Pramling Samuelsson (2000) föreslår för intervjuer.

6.1 Intervjuguide

Enkäten till de vuxna hade totalt elva frågor. Frågorna till barnen varierade i antal från sju till tio, beroende på åldersgrupp. Fokuset på frågorna handlade om upplevelsen av inomhusbad och vilka funktioner som ansågs önskvärda. Frågorna såg likartade ut till alla

användare, men med en viss variation anpassad till de olika åldersgrupperna. Barnen fick även uppgiften att rita en teckning över sitt "drömbadhus" och illustrera vad de hade velat göra där.

6.2 Vuxna

4. Vilka andra funktioner/aktiviteter hade du velat se i anknytning till ett badhus i Svedala?

Inga önskemål: Vet ej, inga eller funktioner i föregående fråga är tillräckliga.

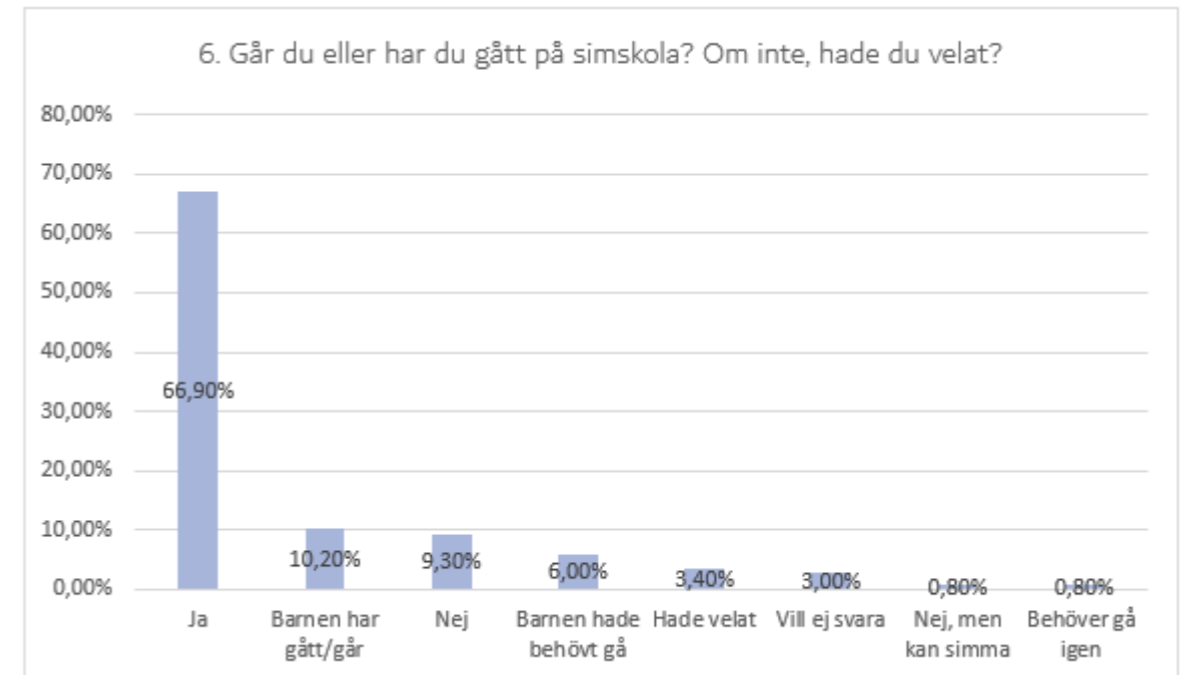
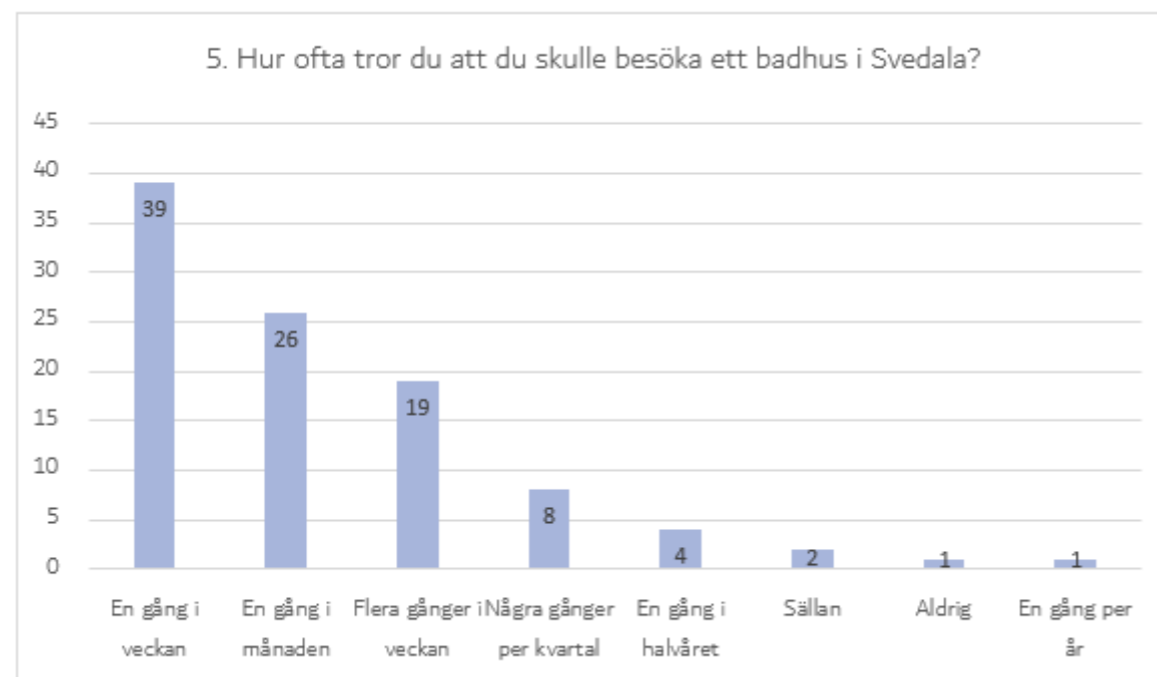
Bassänger och utrustning: Utomhusbad i kombination med inomhusbad, bubbelpool, jacuzzi, bassäng för småbarn, trampoliner och hopptorn, tävlingsbana, inkluderande omklädningsrum, sandstrand inomhus, jetstrålar, hundsim och ett badhus liknande Lalandia.

Badhusets utbud: Butik med simutrustning och badkläder, flera badvakter, simklubb, simlektioner som kan köpas per timme, motionssimning med 18-årsgräns, livräddningskurser och första hjälpen-kurser för alla åldrar.

Multisport: Gym (även utomhusgym), bowling, beachvolleyboll, padel, multisportarena/sporthall, skridsko, bangolf, dansstudio, ishall och närhet och förankring till redan befintliga och planerade anläggningar (tennis, padel, friluftsbad etcetera).

Friskvård och välbefinnande: Yoga, massage, spa, bastu, solarium och fysioterapeut.

Kommunikation: Parkering och busshållplats.

Här är en del av vad som sagts:

"Jag kan simma tack vare simskola under lågstadiet för 30 år sedan. Mina barn går på Minisim, men i Vellinge."

"Mina barn hade velat gå, men de tycker att det är för kallt ute."

"Mina barn har gått. Jag hade gärna gått på crawl-skola för vuxna nybörjare."

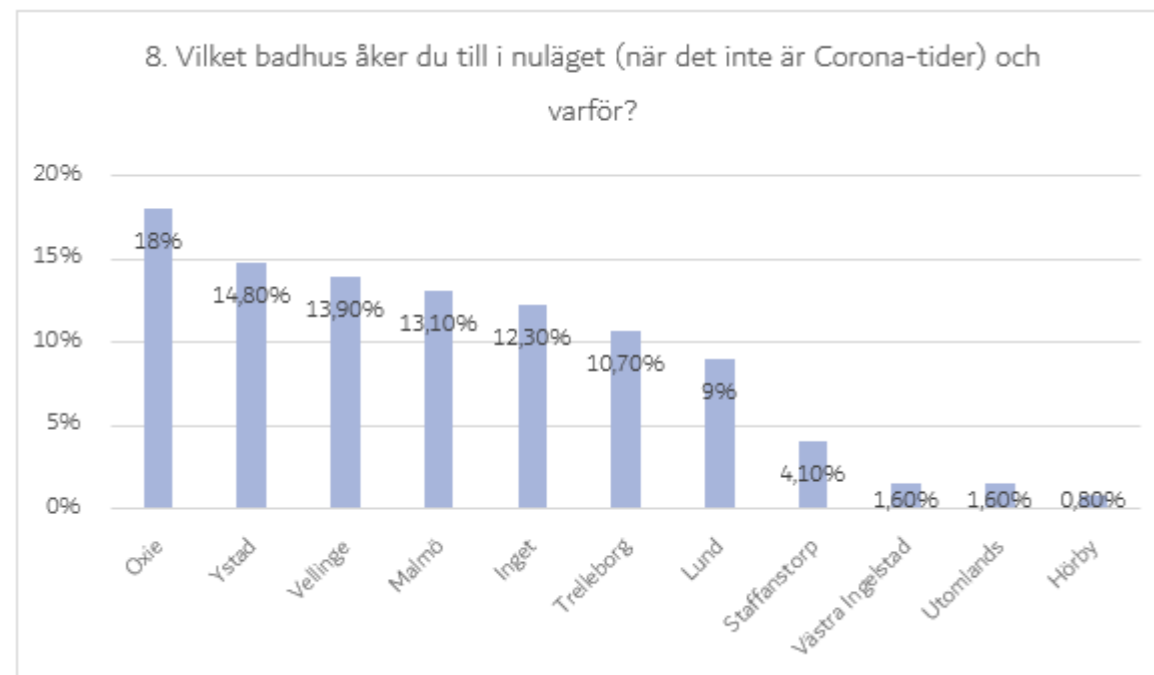
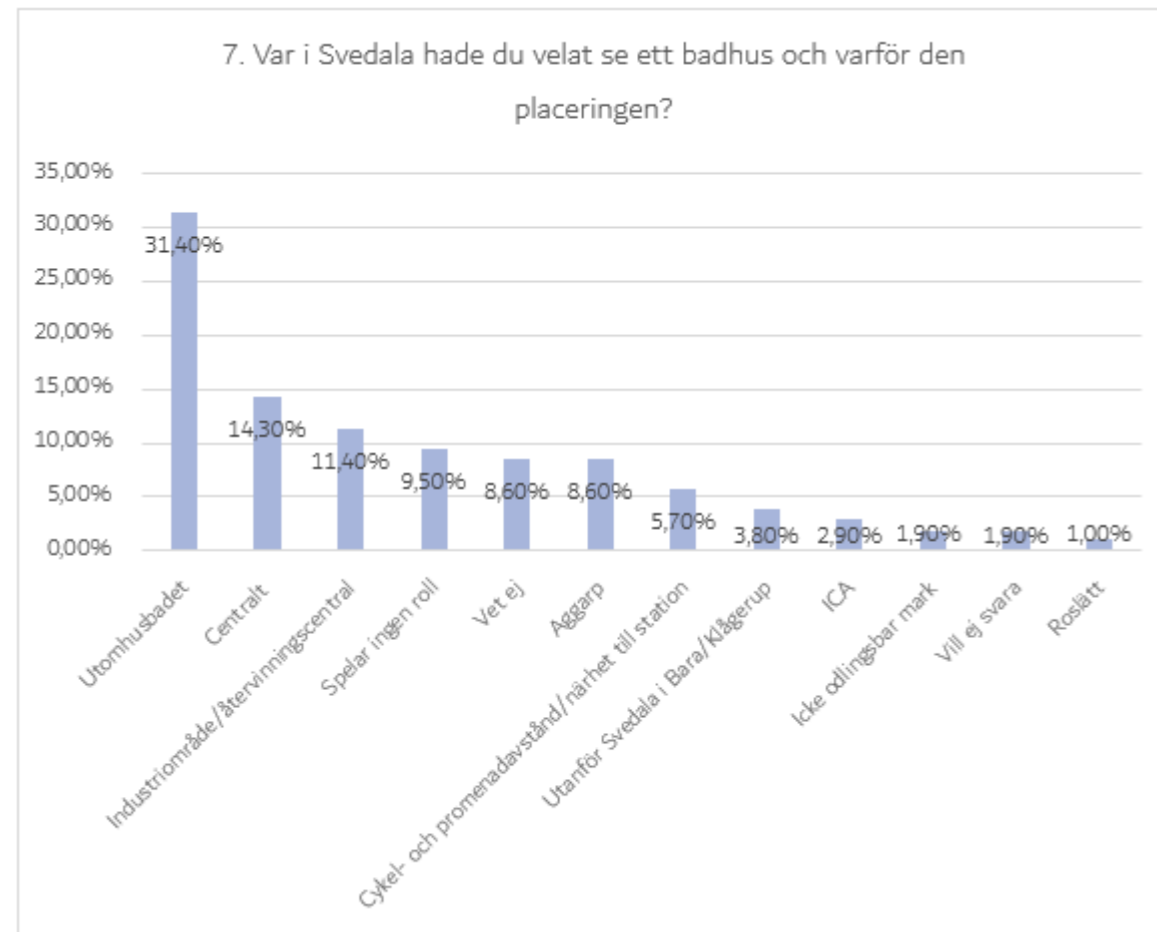
"Har gått, hade gärna gått igen och lärt mig crawl!"

"Barnen har inte gått men hade nog gjort det när de var mindre om det funnits i kommunen."

"Jag skulle gärna vilja, men lite sent i livet för det."

"Jag har gått och går med barnen just nu i Trelleborg."

"Har gått i Svedala under idrottslektioner samt utanför skoltid i Svedala sommartid och i Malmö vintertid."

Dessa är några av motiveringarna till varför olika badhus föredrogs:

"Åker inte alls utan badar endast i hav för närvarande eftersom de badhus som finns i vår närhet inte känns så inbjudande."

"Trelleborg. Närmast och hyfsat pris. Lugnare än Malmö."

"Inget badhus, då de inte ligger i närheten av Svedala C."

"Oxie, för det är närmast."

"Ystad eller Lund eller Trelleborg, eftersom de är lugnare badhus än Hyllie."

"Ystad för att där finns även Bowlinghall."

"Oxiebadet. Där är det tyst och lugnt att simma under förmiddagarna."

"Ystadbadet. De har det vi söker samt att det är fräscht där."

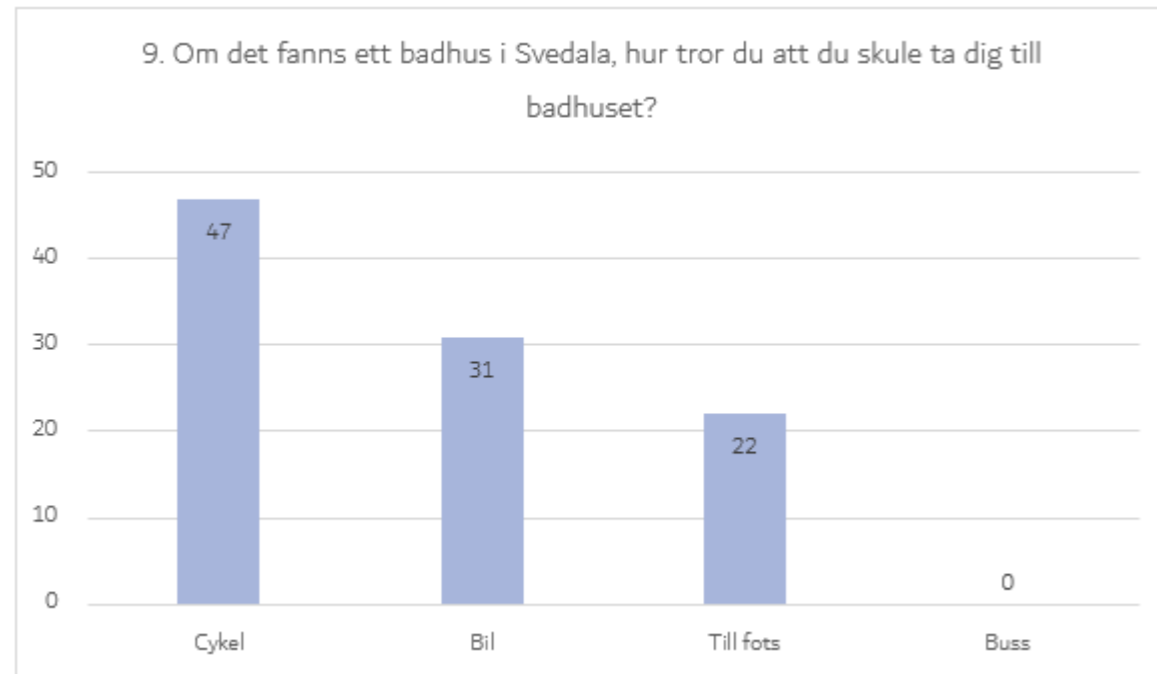
"Avstår då det inte finns i kommunen."

"Åker inte på grund av avstånd och har ingen bil."

"Vanningen, Vellinge. Har alltid tyckte att där är mysigt och det finns tillgång till bubbelpool."

Återkommande kvaliteter som man kan se föredras är närhet, mysighetsfaktor, övriga intilliggande aktiviteter, fräschhet och renlighet, möjlighet till simskola, bra pris och ett lugn i badhuset. I en del fall visade det sig att man inte besöker badhus över huvud taget och anledningen var då ofta avståndet.

I kategorin "Malmö" var det oftast Hylliebadet man refererade till. Överlag kan man se att många väljer att åka till Oxie, för att det ligger närmast. I övrigt är det ofta de större badhusen med ett bredare utbud som lockar.

10. Vad är ett bra badhus enligt dig?

Inga önskemål: Inga kommentarer

Byggnaden: Rent och fräscht, rymligt, lagom stort, luftigt, avslappnad atmosfär, ljust, välkomnande, vackert, säkert, lekfullt, tyst, varmt, tryggt, mysigt, stort, mysigt, underhållande, gemytligt, tillgängligt, funktionellt, modernt, tillgänglighetsanpassat, säkerhetstänk utan att vara tråkigt, bra med utrymme för familjer, inte könsuppdelat, ordning och reda, sittplatser med god översikt över pooler, rörligt tak under sommaren, en miljövänlig byggnad, nytänkande arkitektur och inte enbart en "låda", inte ett dyrt bygge, låg driftskostnad och unika färger.

Bassänger: Aktiviteter för alla åldrar – till exempel bubbelpool, rutschkanor och småbarnsavdelning, både 25- och 50-meters bassäng, motionssimning, mångfunktionellt och inte enbart för motionssimmare, vågmaskin, äventyrsbad, hoppbassänger med möjlighet till hopp från 3–5 meter, uppdelat så att man kan leka och motionssimma samtidigt, äventyrsbad ej nödvändigt, trampoliner, flytleksaker, bra vattentemperaturer, bassänger med olika aktiviteter som inte stör varandra, simskola, möjlighet till vinterbad och isvak i anslutning till bastu.

Övriga funktioner: Torr- och våt bastu med olika temperaturer, ångbastu, unisexomklädningsrum/bås, enskilda omklädningsrum, stora omklädningskåp som är smidiga utan nyckel, avskilda duschar och gym.

Badhusets utbud: Tillgängliga bassänger/banor, serviceinriktad och engagerad personal, lagom med folk (ej för många tillåtna samtidigt), roligt för barnen, tydliga regler, skötsamma gäster, bra öppettider, ett utbud som uppmuntrar till ett hälsosamt liv, prisvärt, barnfria tider, att man känner sig trygg som kvinna och utbildade vakter.

Multisport: Möjlighet till andra aktiviteter och bowling.
 Välbefinnande: Friskvård, termiska bad, bassänger för fototerapi, relaxavdelning, massage och spa.

Kommunikation: Parkeringsplatser, bra läge som är lätt att ta sig till och cykelställ.

Utemiljö: Möjlighet till att kunna sola.

Förtäring: Café och ställe med bättre mat i nära anslutning.

Det man kan se som är återkommande i svaren är möjligheten till att motionssimma i en 50-meters bassäng, samt simskola och ett utbud som vänder sig till alla åldrar. En önskan som många också tycks ha är att ha motionssimning avskilt från bad och lek. Ordet "fräscht" är också ett återkommande ord för att beskriva ett bra badhus.

11. Har du några övriga önskningsar eller kommentarer?

Fler av svaren som inkom gick att sortera in i kategorierna i föregående fråga. Övriga kommentarer var bland annat:

"Önskan om att det blir verklighet."

"Konstigt att inte Svedala kommun har något badhus idag."

"Att ett svenskt Lalandia byggs."

"Önskar inomhusbad både för mig och mina barn och barnbarn."

"Har saknat ett badhus i Svedala länge så vem vet kanske en dag....."

"...Vi har inte råd att skicka barnen på simskola till andra kommuner för köerna är otroligt långa."

6.3 Barn

Uppskattade element i ett badhus:

Följande återkom som uppskattade element i ett badhus bland alla barnens svar:

Vattenrutschkanor (gärna någon lite snabbare), sprutande vatten, vattenleksaker och dynor.

12-åringen föreslog även:

Vågmaskin, högt i tak, ljusa färger, möjlighet till att simma längder, tarmpoliner och gym.

"... det är ofta högt i tak av någon anledning. Det ger liksom en stor känsla – att det är härligt och lite unikt att vara där."

"Ett badhus är ett badhus – man ska kunna simma, bada och ha roligt."

Utifrån intervjuerna gick det också att dra slutsatsen att det borde finnas någonting för alla åldrar, då saker som annars är för svåra kan upplevas som tråkiga.

Fikamöjligheter:

Café och möjligheten att fika kom också upp som återkommande svar.

"Det här med kiosker och sådant och att de finns i badhusen... Det är bra att man kan köpa mat där, men sedan sitter vissa och äter vid eller i poolen. Man kanske borde avgränsa områdena där man får äta bättre."

Simskola och blandade åldersgrupper:

Tre av de fyra intervjuade barnen har gått på simskola, men hos de två yngre barnen finns fortfarande intresset där.

De tillfrågade barnen känner sig alla bekväma med att bada med både yngre och äldre barn, men:

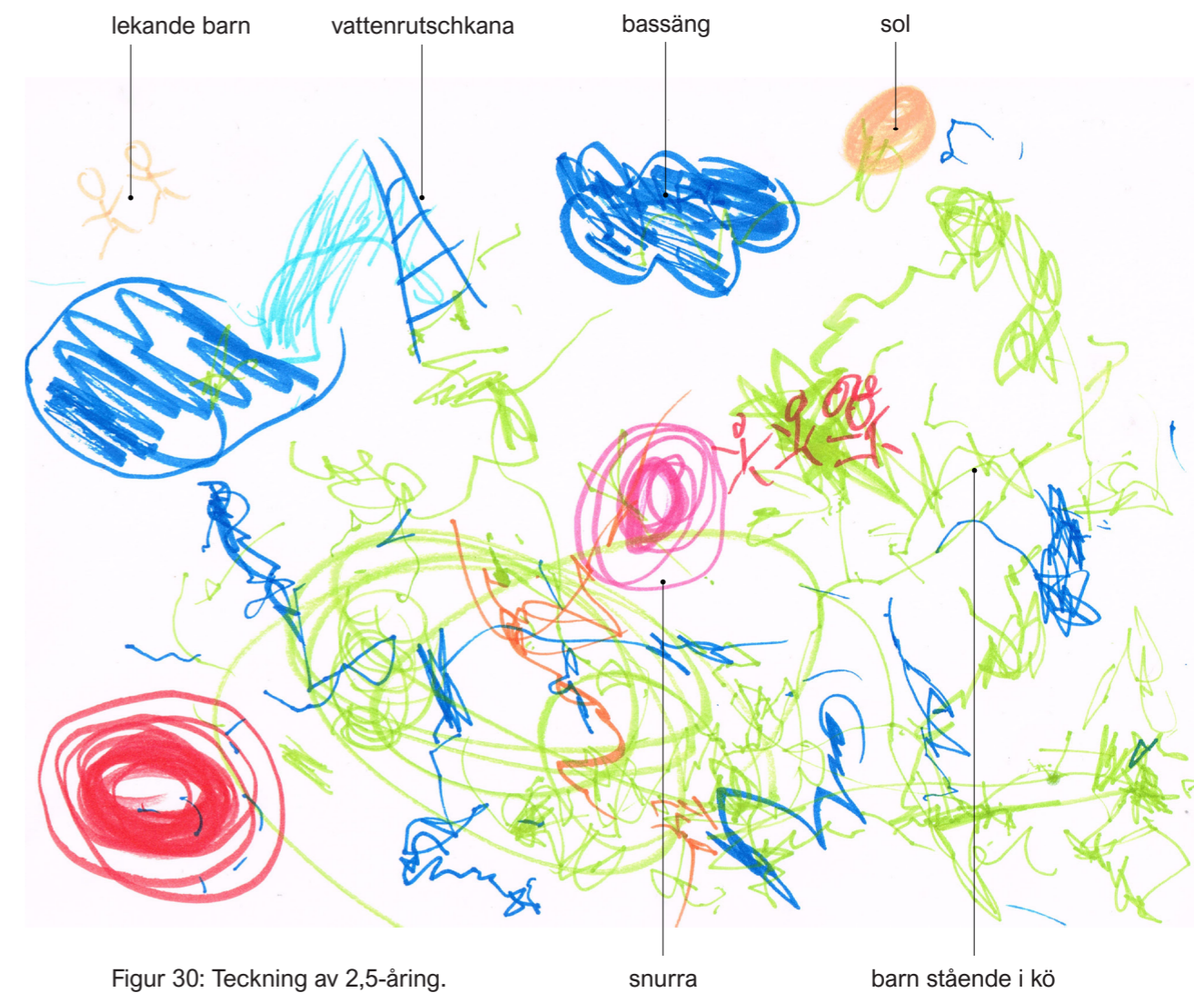
"Det är oftast lite svårt med mindre barn och de brukar ha en egen bassäng, men annars är det inga problem. Det finns ju oftast en egen bassäng för de större barnen med, så att de inte kommer i vägen för de mindre barnen. Det blir lite tvärtom där."

Transportsätt:

Alla de tillfrågade barnen trodde att de skulle ta cykeln till ett badhus i Svedala.

"Jag skulle cyklat – det är roligast! Fast det är inte roligt om det snöar och det är inte roligt om det ösregnar."

"Ja, cykel, för det är ett väldigt litet område. Det är sällan man tar bil liksom och det är i så fall om man har jättemycket saker. Jag tror att jag oftast hade tagit cykeln eller gått dit. Om man bor i utkanten av Svedala, ute på landet, det är kanske då man behöver ta bilen dit."

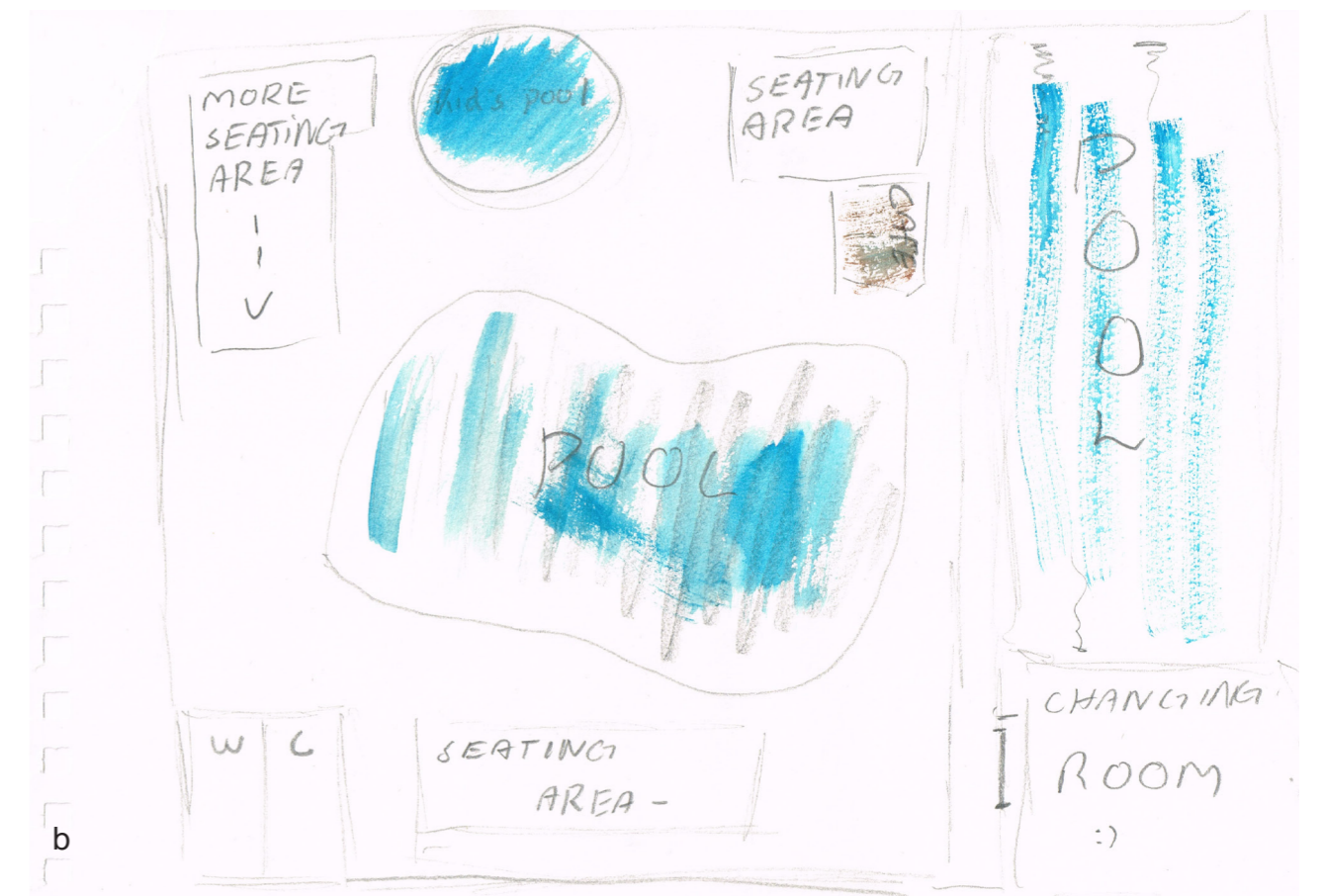

Figur 30: Teckning av 2,5-åring.

"Det finns en hiss och en trappa, samt fönster. Sedan finns det en bubbelbassäng och sprutande vatten. Det finns också en bassäng som har både en djupare och grundare del. Sedan finns det en delfin som sprutar ut vatten utomhus. Det finns också badleksaker som man kan låna, en dusch och ett utrymme för fika. Utomhus finns parkering för cyklar och en entré."

Figur 31: Teckningar av 5-åring. Bilden högst upp visar ett "drömbadhus" inifrån och bilden under badhuset utifrån.

Figur 32: a - Teckningarna uppe till är ritade av en 8-åring. b - Bilden undertill visar en 12-åringens bild av ett "drömbadhus".

KAPITEL 7

TIPS OCH TRIX

7. Tips och trix

Vad är bra att tänka på när man gestaltar ett badhus? Under våren gjorde jag ett studiebesök på Hylliebadet i Malmö och erfarenheterna från detta besök har sammanställts i detta kapitel. Tio intervjuer har också gjorts med

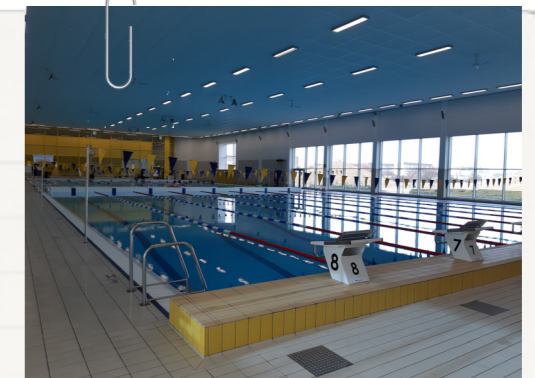
kunniga personer med erfarenhet av simhallar och lärdomarna har här sammanställts i en designguide. Allt material är tänkt att fungera som en hjälp i den gestaltande delen av ett badhus.

7.1 Studiebesök

Samtliga bilder i detta avsnitt är tagna av författaren (2021).

Källarplan/teknikutrymme:

- Källarplanet, som också är teknikplanet på Hylliebadet, är ungefär lika stort som ovanvåningen där bassängerna finns. Här finns byggnadens stora vatten- och luftreningsanläggning. Ytan uppgår i 3000 kvadratmeter.
- Teknikutrymmet består av en mängd olika teknikaliteter som behöver plats. Dagtankar, sandfilter, trycksandfilter, kompressorer och trumfilter är bara en del av det som ingår på teknikplanet. Här finns också UV-lampor som används för att belysa vattnet och döda bakterier, samt en THM Stripper som används för att ventileras bort oönskade THM-gaser. (THM är en kloramin, det vill säga en biprodukt som bildas när klor reagerar med kväveföreningar och organiskt material i bassängvatten. Särskilt stor risk för att THM-gaser frigörs finns i bassängerna där rutschkanorna slutar). Vid en provstation mäts även vattenkvaliteten i bassängerna dagligen.
- Svavelsyra och klor används för att justera bassängvattnets pH-värde. In till rummen där man handskas med gaser och syror behövs en hög tröskel, av säkerhetsskäl. Det går att tillverka eget klor, vilket de gör på Hylliebadet. På Hylliebadet har man en egen provstation.

Viktigt med en hög tröskel in till rum med gaser och syror.

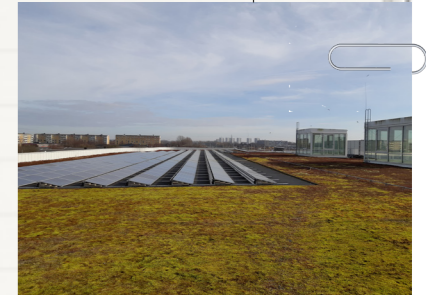
- Säkerheten är av stor betydelse. Därför finns på detta plan en brandlarmcentral, utrymningsvägar och larmsändare.
- Flockningsmedel används för att smuts ska klumpa sig och fastna i filter.
- Linorna som används för att dela av bassängerna kan man dra upp från öppningar i golvet. Öppningarna leder till stora säckar som hänger i taket på källarplanet.
- Pumparna bör placeras högt upp (förslagsvis i taket), för att skapa självfall.
- Vattenpumparna är stora för att kunna pumpa upp vatten till rutschkanorna.
- Mellan bassängerna och teknikutrymmena finns gångar som fungerar som ventilationskanaler och extra isolering.
- Varje bassäng har sin egen reningsanläggning och vattnet renas i olika system. Innan vattnet pumpas tillbaka till bassängen så har det genomgått tre reningsprocesser. Först går vattnet genom ett trumfilter där större smutspartiklar fastnar och lämnar badvattnet tillsammans med spillvattnet. Nästa process är ett sandfilter, som används för att fånga upp mindre partiklar. Den sista reningsprocessen är en UV-lampa som tar bort de minsta bakterierna och partiklarna.

Ventilationskanal mellan bassäng och teknikutrymme.

Byggnaden:

- På taket finns 700 kvadratmeter solceller som bidrar med el i form av likström. Solcellerna behöver underhållas på så sätt att en hel del fågelbajs behövs tas bort.
- På Hylliebadet finns ett mellantak, eftersom man inte vill ha yttertak i direkt anslutning till bassängrummet.
- Tropikfläktar används i taken för att få bort eventuella THM-gaser vid vattenytan och för att få luften att röra på sig.
- Hylliebadet har ventilation med avfuktning. De har en värmeväxlare och tar vara på värme från bassänger.
- För att dölja ventilationens tråkiga filter i fasaden så har man valt att placera skivor i fasaden som döljer dessa.
- På Hylliebadet har man en grävattenvärmeväxlare som tar vara på värme från grävatten (avloppsvatten från duschar och handfat, men inte toaletter). Denna beskrevs som väldigt bra och lönsam. Inom två år var den återbetald.
- Tilluftskanaler är placerade på golvet.
- Städningen är en stor och viktig del på ett badhus. Duscharna spolats till exempel varje natt med hett vatten för att motverka legionella.

700 kvm solceller på taket!

Bakom fasaden här döljer sig tråkiga ventilationsfilter!

En grävattenvärmeväxlare är fördelaktigt att ha.

Hylliebadets barnbassäng

Bassängerna och utbud:

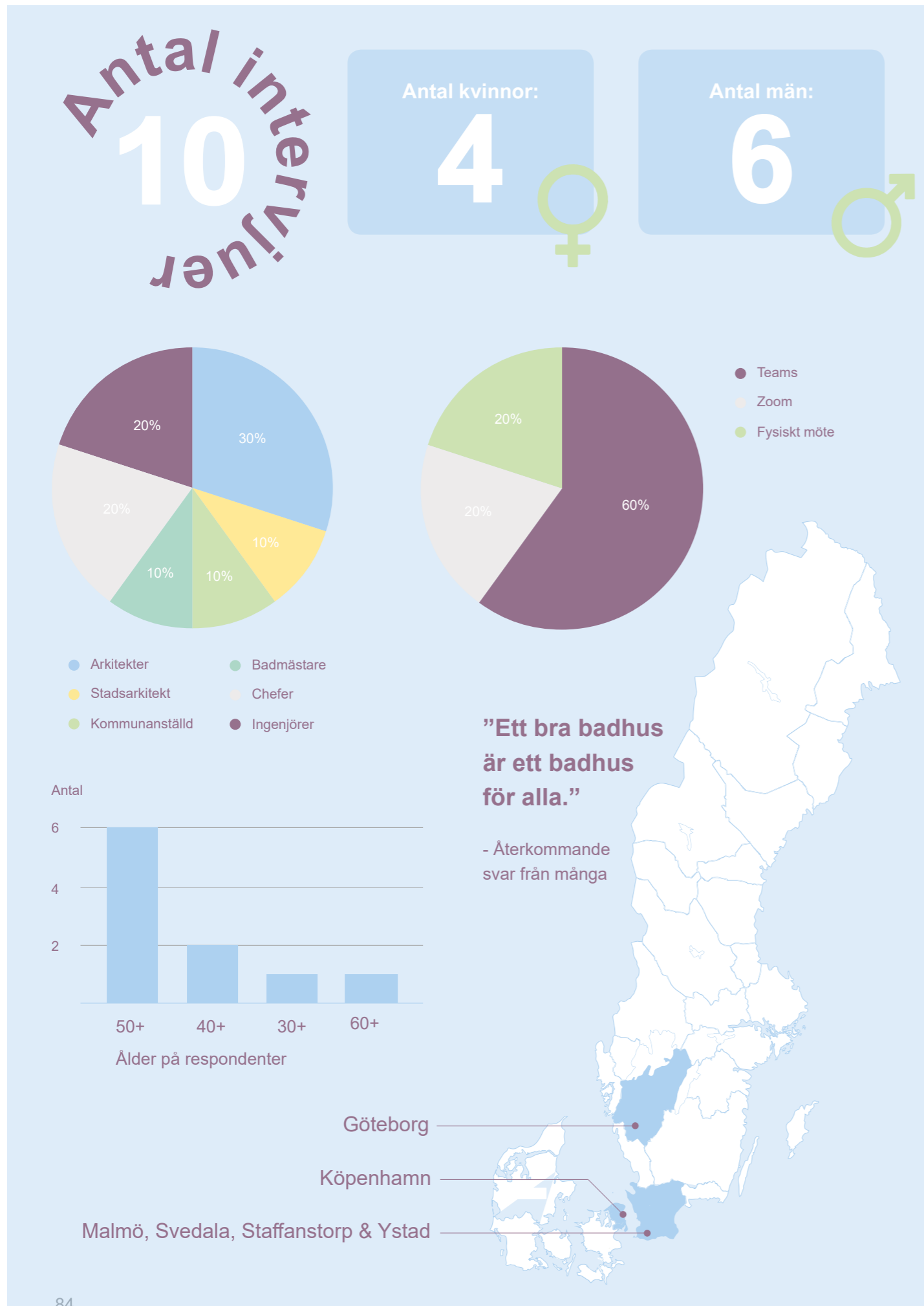
- En av de mindre poolerna (25x10m) används bland annat till vattengympa och yogaklasser. Denna bassäng är också anpassad för funktionshindrade och har en hiss installerad. Golvet är höj- och sänkbart.
- I den större 50-meters bassängen finns en höj- och sänkbar vägg i mitten som gör att man kan dela av bassängen till två 25-meters bassänger. När väggen i mitten är nedsänkt måste man istället höja en vägg i ena änden av bassängen, för att få rätt storlek.
- En barnbassäng finns också, med färgad belysning i vattnet. Här har man till exempel babysim.
- På Hylliebadet finns ett upplevelsebad, med bland annat tre vattenrutschkanor och bubbelpool.
- Luften ska vara 1–2 grader varmare än vattnet i bassängerna. Det blir lite komplicerat när man har flera bassänger tillsammans med olika temperaturer (som i upplevelsebadet), men då får man helt enkelt använda sig av en lufttemperatur som är ett medelvärde.
- Relaxavdelningen har en bubbelpool utomhus, en kall pool och en varm pool, samt bastu. Entrén är den samma som till övriga badet, men relaxavdelningen har egna omklädningsrum.
- På Hylliebadet finns också gym och kontor. Kultur- och fritidsförvaltningen i Malmö kommun har till exempel sina kontor här.

7.2 Designguide för simhallar

De formulerade frågorna som använts som underlag för designguiden har skiljt sig åt något beroende på respondent. Som lägst har det funnits nio frågor och som högst femton frågor och antalet har varierat där emellan. För att göra informationen tydligare så har den sedan strukturerats som en text och delats upp i olika rubriker.

I intervjun med en badmästare ville jag ta reda på vilka specifika lösningar som är uppskattade i en simhall och vilka som tvärtom är mindre uppskattade, för att tydliggöra vilka behov en simskola har. Genom att ställa en fråga om vilka förändringar som simskolan hade velat genomföra, så synliggjordes också vilka

områden som har utvecklingspotential. För att undersöka möjligheterna och förutsättningarna för en byggnation av ett inomhusbad i Svedala kommun så har kommunanställda intervjuats. Här har frågorna bland annat handlat om vad ett inomhusbad skulle kunna betyda för kommunen och dess invånare, vilken plats som skulle kunna lämpa sig och hur sommarsimskolan på friluftsbadet fungerar. Frågorna till övriga professionellt verksamma personer med erfarenhet av badhus (såsom exempelvis arkitekter och ingenjörer) har mer varit inriktade på konstruktion, program, material, drift, hållbarhet och klimatsmarta lösningar.

7.2.1 Badhusets rum

Allting börjar med en beställare som bör fundera på vad denne vill ha och vad det finns pengar till. Har man redan ett badhus, som de

flesta kommuner har, så är det bra om man pratar med sin verksamhet. Man har till exempel alltid en person som är lokalansvarig i ett badhus och denna person kan vara ett bra bollplank. Om det finns simklubbar så bör man fundera på hur man kan koordinera deras behov. Tyvärr är detta inte fallet i Svedala.

Svedala är en tillväxtort som har stor inflyttning och många barnfamiljer, vilket bör beaktas när man planerar för badhusets funktioner och utbud. När det gäller programmet för badhuset måste man fundera över vilka målgrupper man vänder sig till. Det är viktigt att tänka på personerna som ska använda badhuset och vem byggnaden ska fungera för.

Det ska såklart vara en upplevelse och fungera för besökare, men man får inte heller glömma att det också är en arbetsplats som ska fungera för personal. Badhuset måste därför innebära en god arbetsmiljö. I övrigt får man inte glömma att mjuka funktioner är viktiga och att dessa inte får glömmas i gestaltningen. Man bör också tänka på att badhuset ska vara enkelt och lättförståeligt. Viktigt att komma ihåg är att det är för människor som vi ritat.

Det som är viktigt är att ha ett bra underlag för programmet, som stämmer bra överens med visionerna och ett projekt som är hållbart. Kostnaden för bygget hänger ihop med lokalprogrammet. Programmet för ett badhus avgör självfallet i mångt och mycket storleken och strukturen på huset. Det finns dock några rum som nästan alltid finns med och nedan följer några tips på vad man bör tänka på i utformningen av de olika rummen.

7.2.1.1 Foajé och reception

En trivsamt och rejäl foajé är viktigt för ett badhus. För en familj med barn i simskola så är det ofta skedet när man ska hämta och lämna som tar mycket tid. Det är en funktion

i ett badhus som man kanske inte tänker så mycket på. Det kan vara föräldrar som kommer och hämtar och lämnar barn, men det kan även

vara bussar med skolklasser. Därför bör man tänka på att det är en social mötesplats eller också lite av ett väntrum, som kräver sin yta. Från entrén ska man kunna se vart man ska röra sig. Man ska kunna överblicka hela entréhallen, receptionen och se ut över bassängrummen. För att undvika trängsel så kan receptionsdisken med fördel vara lång. Lekbassängen placeras ofta i närheten av foajén.

Figur 33: Illustration med information kring intervjuerna som genomförts (författaren 2021).

7.2.1.2 Omklädningsrum och duschar

Omklädningsrummen är ett stort block i badhuset. Tidigare har man haft ett omklädningsrum för damer och ett för herrar. Idag efterfrågar man fler olika typer av

omklädningsrum. Fyra olika typer av omklädningsrum är att rekommendera i en badanläggning idag och dessa är:

- *Omklädningsrum för damer*
- *Omklädningsrum för herrar*
- *Multi/flexomklädning* kan dubbeljobba och användas av olika personer. Idag har man börjat tänka mer på och ta hänsyn till personer med olika funktionsnedsättningar. Flexomklädning kan därför dels användas som handikappomklädning och det är bra om man har möjlighet till att vara själv med en medhjälpare. Idag känner sig heller inte alla bekväma med att byta om med andra och alla vill därför inte byta om. Har man en annan läggning eller annan religion och inte känner sig bekväm i vare sig damernas eller herrarnas, så finns flexomklädningsrummen. Både funktionshindrade, minoritetsgrupper, personer med annan läggning eller bara personer som av olika anledningar inte vill byta om med andra kan använda detta omklädningsrum. Det kan också vara så att familjer vill byta om tillsammans och då kan de också byta om här inne. Flexomklädning är ofta en tvärgående korridor mellan korridoren där du går med skor och bassängrummet. I den här korridoren finns ett gäng duschar som du har en dörr om och de har handikappmått också, så är du funktionshindrad så kan du rulla in dit och byta om. Då är funktionen att du åker in och låser om dig i ett bås och sedan kan man rulla ut igen i den tvärgående korridoren och

låsa in sina kläder i ett skåp, för att sedan rulla ut i bassängrummet. Flexomklädning har blivit ett väldigt viktigt alternativ. Man bör hitta former för att hantera denna typ av utmaningar, utan att göra simhallen större. Därför är det bra att samutnyttja funktioner.

- *Gruppomklädningsrum*, som kopplas direkt till multibassängen och simskolan. Det behövs oftast två gruppomklädningsrum. Dessa är så stora att de rymmer skolklasser och har vardera 20–25 platser.

Nämner man Bråhögbadet i Staffanstorp som ett exempel, så ser man här hur avsaknaden av tillräckligt många variationsrika omklädningsrum också påverkar utbudet som badhuset kan erbjuda. Det finns inga möjligheter för skolklasser att byta om i egna omklädningsrum och då man inte vill störa övriga badgäster så har man valt att inte ha skolelever och badgäster samtidigt i simhallen.

Kroppsblyghet har blivit allt vanligare i vårt samhälle och man har därför gått ifrån stora duschrum där alla står öppet och duschar. Idag vill man skärma av sig mycket mer och i nya badhus ritar man därför separata duschar där man kan stänga en dörr om sig. Likadant gäller i omklädningsrummen, där man ritar en eller två separata hytter att byta om i.

När det gäller våtutrymmen som duschar och toaletter, så beror deras placering i byggnaden på tomten och om denna är sluttande eller plan. Har man en ”normal” tomt så är det inte rekommenderat att gå ner i källaren. Det utrymme används snarare till teknik. Omklädningsrummen bör vara placerade på samma plan som bassängerna för att öka tillgängligheten.

7.2.1.3 Bassänger

Det gäller att tänka på hur man gestaltar bassängrummet och att man skapar vackra rum och upplevelser för besökarna.

I Svedala behövs bassänger både för motionssimning och simskola (undervisningsbassäng). En äventyrsdel i Svedala skulle troligen kunna locka många barnfamiljer, men om man ska göra det så måste man tänka till när det gäller skala och yta. Samtidigt börjar man med en äventyrsdel att tangera ett badland eller liknande. Det gäller att tidigt tänka igenom noga vad man önskar fylla för funktion med badhuset och det hänger såklart också ihop med ekonomi och budget. Även om man inte ritar ett äventyrsbad så bör man tänka på de allra minsta barnen. Det behöver inte vara något stort, men bara det finns någon plats där man har en liten vattenyta/vattenspegel. Det är viktigt att göra något roligt också, så att det inte bara blir fyrkantiga bassänger. För barnens lekbassäng kan man till exempel hitta inspiration i staden/orten där man ska rita badhuset. Det ska vara lustfyllt och roligt att komma till badhuset. Det är viktigt att vi uppmuntrar barn och unga till att bada, simma och få vattenvana; det handlar om överlevnad och säkerhetstänk. I simskolan ingår det att barn ska visa att de kan dyka ner och hämta föremål på djupt vatten. För detta krävs en tillräckligt djup bassäng. Utomhusbassängen som finns på friluftsbadet i Svedala är inte tillräckligt djup (1,8 meter)

och därför måste de barn som ska uppvisa detta åka till utomhusbassängen på Bråhögbadet i Staffanstorp, där bassängen har ett djup på 3,4 meter i den djupaste delen. Djupet beror på om det finns hopptorn eller inte och på Bråhögbadet har man ett hopptorn som är 3 meter högt.

Multibassängen kopplas med fördel till ett gruppomklädningsrum, så att man kan nå den direkt och inte behöver passera förbi några andra rum. Denna bassäng kan användas till simskola för de minsta. Att placera multibassängen och gruppomklädningsrum som en egen enhet ger fördelen av att barnen inte behöver gå förbi några djupa bassänger, men det kan också utnyttjas av nya svenskar som inte får eller vill beblanda sig med andra. För att komma till multibassängen så ska man inte behöva gå igenom hela badhuset, för då har man tappat en del av funktionen.

Man bör undvika installationer över bassänger. På Hylliebadet hade man från början till exempel högtalare i taket, men det gjorde underhållet svårt och de flyttades därför till väggarna istället. Lampor ovanför bassänger bör placeras på skenor för att underlätta underhållet.

Linorna som används för att dela av bassängerna kan man dra upp från öppningar i golvet. Öppningarna leder till stora säckar som hänger i taket på källarplanet.

7.2.1.4 Café

Cafédelen ligger oftast som ett nav i mitten. Den riktar sig både ut mot foajén och in mot bassängrummen. Lekbassängen brukar ofta placeras i anknytning till caféet, för då kan man lätt ha lite sittplatser. Det är ett skönt och lite avkopplat ställe att sitta och hänga på. En fälla är fula gubbar som sitter och tittar på småbarn och där behöver man göra en värdering kring hur man hanterar det.

Vissa badhus tänker att de ska ha ett unikt café, med till exempel ett närodlat koncept där man gör sin egen mat. Det är tyvärr inte lätt till att få det att fungera. Ofta slutar det med att verksamheter likt dessa inte blir använda och det finns exempel på det här i Sverige och Skåne. Man sätter gärna ribban väldigt högt, men det är inte så enkelt till att få det att gå runt.

7.2.1.5 Bastu

När det gäller både duschar och bastur så gäller det att undvika spanlägen. Om man har en glasad dörr till en bastu och duschar på andra sidan så kan någon potentiellt sitta och spana in. Därför är det bra att tänka på siktlinjer när man ritat känsligare områden.

På Burlövsbadet som de bygger nu så har de bastur i omklädningsrummen, utan fönster. Sådär byggde man på 60-talet. Genom att bygga en bastu där man kan se ut i badmiljön hade man kunnat skapa en mer attraktiv bastu. Det är kanske inte helt enkelt alltid, men har man bara möjligheten att se ut genom en yttervägg så blir det rätt trevligt.

7.2.1.6 Relax-avdelning

En annan funktion som kan vara trevligt att ha i ett badhus är en liten relax-avdelning. Den behöver inte vara stor, utan man kan enbart ha en bastu och några upplevelseduschar som man kan ladda med olika typer av ljud och vatten, samt några vilstolar och ett litet pentry där man kan ställa fram någonting att dricka. Med en relax-avdelning kan man använda badhuset till

någonting mer som också skapar en inkomst. Här kan man till exempel också ha event, kalas och afterwork. En relax-avdelning kan bli en värdefull del som kan bli en inkomst för badhuset, men också någonting som man själv kan gestalta och göra någonting fint av. En relax-avdelning innebär ett mervärde. Visst kostar det en del, men det tjänas in över tid och ger ett finare badhus som många vill åka till.

7.2.1.7 Personalutrymme

Personalen ska ha en egen del med omklädningsrum. Det kan vara för damer och herrar, men här har också en flexmodell börjat dyka upp. Då har man en vägg med skåp och sedan går man in och byter om och duschar enskilt. Personalen ska också kunna äta lunch någonstans och oftast är ett litet pentry med stolsplatser tillräckligt. Det ska också finnas

möjligheter till att kunna tvätta någonstans.

Ibland hamnar personalutrymmen med tillhörande omklädningsrum och duschar i källaren. Som personal kan man byta om i källaren, men sedan vill man såklart sitta och fika nära där det händer saker. På Hylliebadet i Malmö sitter personalen uppe på plan 11 och då ser de inte badet. Om man har möjlighet till bra utsikter så är det väldigt bra.

7.2.1.8 Tekniska utrymmen

Det är viktigt att ha tillräckligt med teknisk erfarenhet i ett projekt. Man ska komma ihåg att en simhall först och främst är ett tekniskt hus. Ett bra tekniskt team är därför otroligt viktigt, med specialister inom olika områden. Här talar vi bland annat om tekniker och ingenjörer som har erfarenhet av simanläggningar. Det finns också konsulter för vattenreningssystem och ventilationskonsulter som är duktiga på just sina områden. Det behövs också en fuktkonsult, eftersom man jobbar med en byggnad vars konstruktioner utsätts för ett klimat som innebär en väldigt hård miljö. Beställaren bör också ha en rådgivare med tillräcklig erfarenhet inom området.

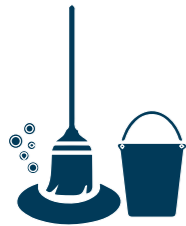
Ventilation får gärna vara både uppe och nere, både på plan 11 och i källaren.

Generellt sätt tidigare så har man alltid grävt ner källaren och man kommer då in på entréplan med bassänger och omklädningsrum tillgängliga på samma våning. Då har man en källare under med teknikutrymmen, som är en väldigt stor del av ett badhus yta. Idag händer det att man lägger huset uppe på marken och att man då går in i teknikplanet och får ta sig upp en våning för att komma till bassängerna. Anledningen till detta handlar oftast om grundläggning och svåra markförhållanden. Det gäller att man gör ordentliga geotekniska undersökningar när man ska bestämma sig för var man ska placera bassängerna, eftersom till exempel högt grundvatten och väldiga strömmar kan kyla grunden.

De tekniska utrymmena får man inte snåla på och det är viktigt att tänka på maskinisterna också så att de får gott om plats. Hylliebadet är ett lyckat exempel där man skapat detta. Det finns många och stora maskiner som ska få plats, vilket man måste vara medveten om. Tekniken brukar placeras i källaren och täcker en lika stor yta som ovanvåningen.

Hur man tar sin ner till maskinhallen är en fråga man får fundera på. Vid Hylliebadet var det från början planerat att man skulle kunna köra direkt ner till maskinhallen, men det förslaget bantades ner på grund av kostnaden. Istället installerade man en hiss, men den har hittills inte behövt användas.

7.2.1.9 Städutrymmen

Det måste finnas bra utrymme för att kunna sköta och städa anläggningen och få den att fungera rent renhållningsmässigt. Därför är det viktigt med städtrum. Städfunktioner och städcentraler hamnar ibland

i källaren. Man åker runt med skurmaskiner inne i bassängrummen och man spolat med vattenslangar. Det finns också robotdammsugare som åker omkring på bassängbottnarna på nätterna. Detta ska få plats, så stora städtrum är nödvändigt. Dessa bör vara ungefär lika stora som förråden i väggutrymmena.

7.2.1.10 Förråd

I ett badhus ska det ska finnas rätt mycket förrådsytor i de våta delarna. Ofta har de olika verksamheterna i badhuset egna förråd. Det brukar ofta finnas en simklubb som har ett eget förråd, för sina

simdynor eller liknande. Sedan kan det också finnas andra föreningar, som till exempel dykar- eller vattenpoloklubbar, och då behöver de sina förråd. Har man flytande leksaker som är ganska stora så behöver de egna förråd också. Om man ritat förråden som 10 kvadratmeter vardera så är man en bit på vägen. Sammanlagt brukar det bli en 70–80 kvadratmeter för förrådsytor.

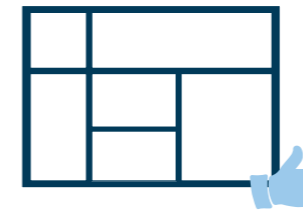
7.2.1.11 Soprum

Man får inte glömma att få in ett soprum också. Det är viktigt att tänka på hur man ska kunna få saker till

receptionen, samtidigt som sopbilen inte ska backa på barnfamiljer som är på väg in. Soprummet ligger ofta jämte inlastningen.

7.2.2 Yteffektivitet

Det som man fokuserar på idag och som är helt avgörande är yteffektivitet. Ett förekommande koncept idag är att hantera byggnads-

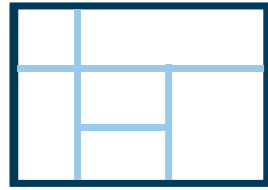
volymerna (entréhall med reception, omklädningsrum och bassänger) som klossar, som man mer eller mindre bygger och justerar utifrån olika förutsättningar. En plan tomt medför ofta väldigt bra förutsättningar, medan en sluttande tomt ger andra förutsättningar. Har man det senare kan man till exempel behöva jobba med suterrängvåningar. Det gäller att rita yteffektiva omklädningsrum och jobba med formen på huset. Så fort man börjar snedställa så får man ganska snabbt överytor som man egentligen inte kan använda till någonting. Man vill därför undvika att vrida på saker och ting, eller ha snedställda geometrier på något sätt, för då ökar bruttototalarean (BTA). Det låter tråkigt, men man är ofta styrd av att hålla huset så kompakt som möjligt och då blir det ofta klossar.

En vanlig samverkansform vid projektering av simhallar är partnering eller OPS (offentlig-privat samverkan). Vissa projekt genomförs också i ren utförandeentreprenad, där arkitektkontoret då agerar generalkonsult. Det finns då en projekteringsgrupp och man handlat upp en utförandeentreprenad på förfrågningsunderlag. Den formen är ganska ovanlig, för det är få som vill jobba på det sättet. När man jobbar i det som kallas partnering så har man en entreprenör, en beställare och en konsultgrupp som jobbar redan från start. När man börjar med systemhandlingar så finns entreprenören redan med och kan vara med och styra över bland annat materialval. Vitsen med denna samverkansform är att när man gjort en systemhandling så kan man sedan göra en

riktpriskalkyl. Då tittar man på de ytorna man har (i det här skedet pratar man om BTA) och räknar på dessa. De olika ytorna man producerar – bassänger, omklädningsrum, reception, entré, etcetera - har olika schablonmässiga kvadratmeterkostnader. På så sätt kan man redan i systemhandlingsskedet få fram en kalkyl, ett riktpreis, på vad simhallen kommer att kosta. Då får beställaren, i flesta fall kommunen, någonting som de kan presentera för sin kommunstyrelse, man kan klubba igenom det och sedan hitta finansiering. Gör man på det andra sättet med en utförandeentreprenad, så innebär det att man gör allting färdigt och sedan gör man ett förfrågningsunderlag som man skickar ut till en entreprenör, som då lämnar ett pris på det. Då vet man först priset när man projekterat färdigt. På grund av detta är yteffektiviteten helt avgörande.

En önskning från personer i branschen är att kunna bygga större simhallar och att man inte ska behöva vara så styrda av att det ska vara yteffektivt. Möjlighet till lite rymligare omklädningsrum och rymligare kommunikationsvägar rent allmänt är önskvärt. Idag är man ständigt inne på de absoluta minimikraven som krävs för att det ska fungera. Offentliga bastur tenderar också att bli mindre och mindre. Tankegången går ofta kring att spara in pengar på ytor, för att man anser att man inte har råd. Kvadratmeterkostnaden på en bassängyta idag ligger på 50–60 000 kronor. Jämför man det med bostäder eller kontorslokaler som ligger på runt 20–25 000 kronor, så är det mer än den dubbla kostnaden man talar om. Därför blir det ett väldigt stort fokus på att hålla huset så litet som möjligt. Ofta är det precis att man klarar tillgänglighetsmåttan. Fokus blir ofta på att lösa flödet, funktionerna och att göra det så tajt som möjligt, fast lite extra utrymme hade varit önskvärt.

7.2.3 Separerade rum

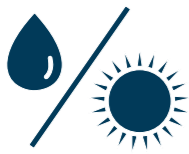

För att kunna nyttja flera verksamheter och aktiviteter samtidigt, som exempelvis simskola, motionssimning och badlek, så är det viktigt

att badhuset är indelat i olika rum. Genom att skapa separerade ytor avskilda av väggar, så skapar man möjligheter för flera verksamheter att kunna fungera utan att störa varandra.

Viktigt att också tänka på är att man inte ska behöva gå igenom ett rum för att komma till ett annat, utan det ska finnas neutrala kommunikationer. Bråhögbadet i Staffanstorp är ett exempel på en äldre anläggning där man inte har separerade rum. Detta har medfört att man fått anpassa utbudet och begränsa åtkomsten för vissa verksamheter under särskilda tider. Detta kan ses som en förlust, både vad gäller möjligheten till utbud, och ur ett perspektiv av inkomster.

7.2.4 Våta och torra zoner

När man gestaltar ett badhus ska man tänka på att det ska finnas våta och torra zoner. När man talar om blött och torrt så handlar

det om hur man städar. När det är barfotamiljö så städar man med vatten och i torra zoner kan man gå med skor. Golven spolats flera gånger om dagen i omklädningsrum, duschar och bassängområden. Det händer att man har omklädningsrummen som torra zoner och då städar man dem med en skurmaskin istället. Annars har man golvbrunnar i alla våta utrymmen.

Man måste definiera olika klimatzoner mellan olika funktioner och göra skillnad mellan

våta och torra utrymmen. Våta utrymmen som bassänger och duschrum måste särskiljas tydligt och samlas i en enhet, så att man inte växlar mellan torrt och vått. Man brukar dela upp badhus i olika klimatzoner, där man har samma temperatur och luftfuktighet i varje zon. Mellan de här zonerna har man klimatgränser (kan jämföras med brandceller) där det ska vara lufttätt, just för att luften inte ska sprida sig. Olika klimatzoner innebär även olika kloridmiljöer. Så fort man har vissa kloridmiljöer så ligger mycket fokus på korrosion och att förhindra detta. Man kan inte tro att allting kommer lösa sig bara för att man använder rostfritt stål, för det stämmer inte riktigt.

7.2.5 Vandalsäkerhet

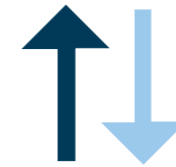

I gestaltningen är det bra att tänka på att man ska bygga vandalsäkert. Vi bygger simhallar för allmänheten, men allmänheten har väldigt

olika sätt att se på hur man betar sig i sådana här lokaler. Simhallar projekteras för att de ska hålla i 50 år och därför är betong bra för att få saker och ting att sitta fast. Det är rekommenderat att aldrig rita skärmväggar som mellanväggar mellan duschar, för de sparkas

sönder helt enkelt. Företrädevis är det problem med detta på herrarnas duschar och inte lika frekvent i damernas omklädningsrum. Mellan två duschplatser har man därför alltid betongväggar, med klinker och tätskikt. När det gäller sittbänkar så brukar man gjuta upp sittbänkar och ställa omklädningskåpen på dem, i stället för att ha omklädningskåp med inbyggda sittbänkar. Allt det här kostar pengar, men i längden så betalar det sig.

7.2.6 Flöden

En sak som är viktig är logistiken och hur man rör dig i badet och det är därför viktigt att ha med sig rörelser och flöden när man ritar ett badhus.

Man ska inte börja krångla till flöden, utan det ska finnas en enkelhet när man kommer in i byggnaden och man ska lätt kunna ta sig från reception och sedan vidare till omklädningsrum och bassängrum. Ett bra sätt att få koll på läget är genom att rita färgglada pilar över hur alla rör sig. Då kan man se ifall människor krockar och om det blir vettiga rörelser. Har man koll på sina pilar och rörelser så har man koll på rätt mycket. Ett badhus är hela tiden en kompromiss mellan användbarhet och gestaltning på något sätt och man vill hålla nere byggnadsytan, vilket är en utmaning.

Dels kan man titta på hur badgäster rör sig. Som badgäst går man först in genom en entré, sedan betalar man i en kassa, passerar en spärr, går i en torr korridor, sedan går man in ett omklädningsrum som oftast är blött etcetera. Från omklädningsrummet till bassängrummet vill man att besökaren ska passera ett duschrum och därför bör det inte finnas någon genväg förbi duscharna. Dels kan man titta på hur simmare rör sig, hur de tar sig förbi kassan, genom omklädningsrummen och ut till bassängrummen. Det ska även finnas tillräckligt med yta i entréhallen, eftersom det kan vara så att två skolklasser kommer samtidigt som ytterligare motionärer kommer och vill ta sig fram till kassan och köpa biljetter. Det ska man klara och det ska inte bli trafikstockning. Om det hålls tävlingar så ska publiken röra sig på ett annat sätt än simmarna; man ska hålla isär dem från varandra. Våta fötter ska inte gå på samma golv som där man går med skor. Ofta löser man det genom att publik kommer in genom en dörr som öppnas upp från entréhallen och rätt in till

bassängrummet. Ibland finns fasta läktare, men i mindre simhallar är det oftast mer att man har plats på ytorna runt bassängerna för att ha möjlighet att ställa upp tillfälliga läktare. Att ha åtminstone en liten åskådarplats är bra, om man till exempel ska hålla i klubb tävlingar. Då ska man ha koll på även där inne så att simmarna som kommer från omklädningsrummen inte krockar med publiken. En annan viktig rörelse som man ska ha med sig är barnens. De ska undvika att gå förbi en djup bassäng när de går till bassängen för de allra minsta. Av samma anledning är det bra om det finns en handikappanpassad toalett i närheten av lekbassängen, så att barn inte behöver gå förbi djupa bassänger för att kunna gå på toaletten. Det är även bra att rita ut hur man lastar in till simhallen och hur man sedan får varorna från inlastningen till receptionen. Man vill gärna hålla borta inlastningen från entrén, för om man tänker att det kommer barn själva till badhuset så ska det inte komma en backande lastbil som utgör en fara. Samma gäller vid inlastningen till källaren och all teknik. Om det kommer syra eller saker som är farliga, så ska det hållas så långt borta från huvudentrén som möjligt.

Om man har ett stort badhus så finns både tekniker och badpersonal. Då måste beställaren veta om de till exempel tillhör samma avdelning och om de har samma chef? Föreningar ska också vara i huset. Det man bör fundera på här är hur de ska komma in och ut? Föreningar vill nämligen gärna kunna använda sina lokaler när badet har stängts. Sedan ska man också tänka på larmzoner. Det är rätt bra att ha koll på vem som ska vara och arbete i huset, vart de ska röra sig och vart de ska ha tillträde till. Dörrar, brand och utrymning är också någonting som man kan fundera på. Man ska försöka undvika att använda för breda dörrar, för det är alltid ett problem.

7.2.7 Tillgänglighet

Tillgänglighet är en sådan sak som man inte får missa, utan det är någonting viktigt som man måste ha med sig när man designar badhus idag. Det handlar om fokus på

tillgänglighet för alla och det är en väldigt stor del av designprocessen. Självklart ska man ha rullstolsmått och rullstolssnurrar. Det ska finnas tillgänglighetsmått runt bassänger så att man kan snurra och det ska man göra på

en viss distans från bassängkanten, så att man har lite säkerhetsmarginal också. En sak man kanske inte tänker på är att många åker med elektriska stolar utomhus och sedan byter man till inomhusrullstol när man är inne på badhuset. Då ska det finnas någonstans där man kan göra det och där rullstolarna kan stå ur vägen och kanske ha laddningsplatser. De bör också vara överblickbara av personalen, så att ingen vandaliserar dem.

7.2.8 Aktiviteter

Det finns en mängd olika aktiviteter man kan erbjuda i vattnet. Simgymnastik, babysim, vattengymnastik, yoga och motionsimning är några av de vanligaste exemplen. Ett

badhus ska vara en social mötesplats och det ska därför finnas mer än vattenaktiviteter som erbjuds. Badhuset ska kunna fylla andra funktioner och man ska till exempel kunna fika eller läsa en tidning. De stora simhallarna byggs ofta för att familjer ska kunna komma dit och spendera en hel dag där. Andra funktioner som man kan koppla till ett inomhusbad är: SPA, funktioner kopplade till välmående, träning och sportklubbar. Man kan också ha en rehabiliteringsbassäng och koppla ihop det med andra funktioner.

Gym är en lukrativ verksamhet och kan med fördel kopplas till ett inomhusbad. Ett gym genererar pengar, till skillnad från badhusverksamheten i övrigt som endast kostar pengar. Det kan även planeras ihop med gruppträningar. Gym är också fördelaktigt

eftersom omklädningsrummen redan finns där. På mindre badhus har man ibland samutnyttjade omklädningsrum med andra verksamheter, men det kan såklart bero på öppettider. Av en slump så är det så att om man lägger ett gym ovanpå omklädningsdelen så får det en rätt bra storlek, runt 400–500 kvadratmeter. Det blir en rätt bra gymta. En ishall fungerar också bra ihop med ett inomhusbad rent energimässigt. När man kyler en ishall får man värme, som man sedan kan återvinna i badhuset. Ett sådan kombination finns i Angered Arena i Göteborg. Sedan kan man såklart också kombinera ett badhus med andra idrottsaktiviteter och koppla det till skolor.

Utomhusbad är bra att koppla till inomhusbad, för då kan man använda samma omklädningsrum. Till ett utomhusbad kan det dock vara så att man vill ha några enklare omklädningsrum och toaletter att tillgå. En utomhuspool där man kan ta ett kallt bad i kombination med en bastu är ett fint tillägg till ett inomhusbad.

7.2.9 Städning

Städningen är en stor del på ett badhus och det ska därför vara lättstädat. En badmästares arbetsuppgifter består framförallt av skötsel av anläggning i form av städ, planering av verksamheter och service. Hälften av badmästarens tid går ofta åt till just städning. Det gäller också att tänka till kring levande växter, palmer och jord runt bassänger, då detta försvårar städningen. I ett optimalt scenario bör man egentligen inte ha någonting alls på golvet.

I ett badhus möts många olika kulturer med olika syn på hygien och nu under senaste tiden har vi även upplevt en pandemi. Det ställer stora krav på ett inomhusbad idag, med olika delar som måste uppfyllas för att inte sprida vare sig sjukdomar eller misstro till varandra. Om man ska anlägga ett allmänt badhus, så måste man hålla en väldigt hög nivå när det gäller städning och man får inte underskatta och undervärdera personal som håller saker och ting i skick. Att hålla det rent är viktigt för att få besökarna att trivas.

Många kommuner använder nyöppnade badhus som en inkörsport för ungdomar in i arbetslivet. Då händer det rätt ofta att de kommer till ett badhus och inte får tydliga instruktioner. Stark arbetsledning behövs och är viktigt. Det finns exempel på nyöppnade badhus som efter endast ett halvår sett väldigt tråkiga ut, men sedan finns det såklart de som är duktiga med och sköter badhusen exemplariskt.

Bassängrummen tvättar man genom att spola med vattenslangar och till städmaskinerna

behöver man kontakter. Dessa vill man ha lite ur vägen, ofta som små infällda skåp där det finns trefasuttag och spolposter (tappkranar där man kan koppla på en slang). Man kan räkna med att ha sådana var trettionde meter, men det finns såklart lite olika siffror. Slangar brukar kunna vara 15 meter långa och har man då dessa infällda skåp var trettionde meter så kan man täcka alla ytor i bassängrummet. Då räcker slangarna till att spola golven överallt.

När man tänker på personalen så kan det vara bra att tänka hur man själv hade velat ha det om man jobbade på ett badhus. En fråga man kan fundera kring är vilken typ av städränna man vill ha. Det finns skvalprännor runt bassängerna och när man ska städa en sådan så får man bocka sig ner och ta bort gallret. Det är skvalprännan och det är svårt att komma ifrån. Sedan har man också städrännan och den kan man utforma som man gjorde mycket på 60-talet, nämligen som en öppen sådan. På den nya simanläggningen som byggs nu i Burlöv så har man en öppen städränna, men det finns på många andra ställen också. En öppen städränna har inget galler, så då tvingar man personalen att städa, för det syns när det är smutsigt. Fördelen med det är att personalen inte behöver bocka sig ner för att ta bort gallret. Har man en öppen städränna så kan man köra en städmaskin rakt över och få upp smutsen från städrännan. Det är bara fördelarna, men sedan finns det givetvis också nackdelar. En nackdel kan vara att man kan råka trampa i rännan om man inte ser sig för och smutsen syns såklart, vilket kanske inte är så roligt. Ur arbetsmiljösynpunkt är det dock bättre med en öppen städränna och det är också billigare att bygga.

7.2.10 Flexibilitet

Ett badhus bör vara så flexibelt som möjligt. Det går trender i allting, men badhuset ska kunna klara olika scenarion och det är bra om ytor kan dubbeljobba.

Om man tar en 25-meters bassäng som exempel, så vill man såklart kunna motionssimma i den. En fördel kan dock vara att också ha infästningar i golvet så att man kan ha flytande leksaker. Då går det att använda bassängen på mer än ett sätt. Man ska inte bygga in låsningar! Vill man spara pengar så kan gemensam lekutrustning köpas in, som delas med andra badhus. Idag bygger man en del fasta lekutrustningar, men om fem till tio år så kanske alla tycker att just de leksakerna är tråkiga. Då är det bättre att tänka lösa och rörliga lekutrustningar och att man kan använda bassängerna för olika funktioner. Flexibilitet handlar inte enbart om olika aktiviteter, utan det är också viktigt att badhuset kan användas vid olika klockslag. Lekland, motionssimning och födelsedagskalas är exempel på olika aktiviteter som kan ske under olika tidpunkter på dagen. (Det kan vara bra att planera för en vrå där man kan ställa upp bord och annat som behövs för ett kalas).

Det kan också vara så att olika grupper inte känner sig bekväma med att träffa varandra, till exempel nya svenskar. Då kan man också tänka på att göra byggnaden flexibel för att anpassa den till sådana situationer. Bassänger bör gärna kunna delas av i olika avdelningar. Genom att dela en bassäng på mitten så kan man ha en halva som riktar sig till en grupp och den andra till en annan.

En användbar och rekommenderad uppfinning är de höj- och sänkbara bottarna. Det är guld värda, eftersom man med en knapp enkelt kan höja och sänka en mellanbotten och på så vis få olika vattendjup beroende på aktivitet. Detta skapar en flexibilitet som gör att man kan använda bassängerna på många olika sätt. En bassäng med höj- och sänkbart golv kan till exempel användas både som barnbassäng, familjebassäng och tävlingsbassäng. På så sätt kan man erbjuda fler olika aktiviteter i samma rum. Pengarna som det kostar för att ha dem betalar tillbaka sig.

Sedan kan man också lägga till aspekten hur vi utvecklar det vi bygger om det skulle vara så att man vill lägga till någonting. Då måste det finnas med i grundtanken, så att det inte är omöjligt på grund av att man till exempel placerat entrén eller omklädningsrum fel. Man bör tänka utveckling redan i gestaltningen, så att man inte omöjliggör och gör fel redan från början. Man kan tänka stort och sedan skala av det som är viktigast först. Det är bra att tänka på detta sätt i mycket när man jobbar med arkitektur.

Flexibilitet går också att koppla till omklädningsrummen. Nu för tiden finns det ofta fyra olika typer av omklädningsrum om man får välja. Har man bara två omklädningsrum så är det svårt att göra byggnaden flexibel, men har man fyra så kan två koppla till ena delen av badet och två till den andra delen av badet.

7.2.11 Fönster och Ljus

När det gäller ljus och ljusförhållanden så ska man aldrig placera ett stort fönster vid kortändan av bassängen, så att man simmar och får solen i ögonen. Man bör också vara medveten om att fönster som vetter mot väster kan skapa problem med solen. Det här med ljuset är också en säkerhetsfråga. Personalen ska inte bli bländad, utan ska kunna

se ner på bassängens botten ifall någon ligger där.

Det är viktigt att tänka på omfattningen av fönster. Arkitekter vill gärna använda sig av stora fönsterytor, och det är såklart fint med mycket ljusinsläpp, men ett fönster är 10 gånger sämre än en bra vägg. Detta är någonting man bör ha i åtanke.

7.2.12 Akustik

Akustik är en väldigt viktig fråga och det är viktigt att tänka på ljuden i badhus, eftersom det är väldigt hårda miljöer vi pratar om. Oftast är det klinker på golven och stora glaspartier, vilket innebär en svår miljö att jobba med när det gäller akustik. Därför är det bra med så mycket absorbenter på väggar och tak som möjligt. Man

kan säga att fönster är hårda väggar som ljud studsar mot. Man kan därför inte ha fönsterglas på två parallella väggar, för då kommer ljudet att studsas fram och tillbaka. Har man en glasvägg på ena sidan så måste man därför ha till exempel träribbor med absorbenter bakom på andra sidan, för annars hanterar man inte akustiken. Om man ändå har två glasytor så får man luta glaset, så att ljudet studsar upp i taket där man har absorbenter istället.

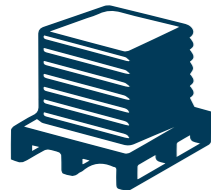
7.2.13 Fukt

En fallgrop när man jobbar med badhus kan vara att man inte tänker på att det är vatten vi handskas med och att det är fuktigt. Ett badhus är en byggnad som är väldigt fuktutsatt och som utsätts för stora belastningar. Detta gäller för hela byggnaden, det vill säga både grund, stomme och tak. Det gäller att man har detta med sig och väljer rätt material utifrån detta. Man ska också tänka på att den varma luften från bassängerna stiger uppåt. Har man fallor

i taket, till exempel genom en taklanternin, så blir det problematiskt rent fuktmässigt eftersom fukten samlas där. När man skulle projektera Hylliebadet så hade man en arkitektävling. Ett av förslagen var att taket skulle vara format som en våg. Detta ansågs dock vara väldigt tekniskt komplicerat, i alla fall om man skulle ha vågen inomhus, eftersom det då skulle uppstå en risk för ansamling av varm luft. Det låter tråkigt, men egentligen är det bäst att jobba med enkla former.

7.2.14 Material

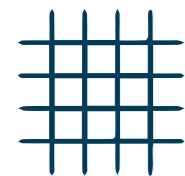

Ett badhus har väldigt höga luft- och vattentemperaturer och innebär en fuktig miljö. Därför är materialvalen väldigt viktiga. Det är väldigt viktigt att jobba med hållbara material, så att det blir en byggnad som håller över tiden. Man ska tänka på hållbara material i hela byggnaden, eftersom badhusluften innehåller klor som sprider sig i huset. Det är viktigt att tänka på till exempel detaljer som dörrar och dörrbeslag, eftersom de kan börja rosta (vilket är ett problem som kan vara svårt att undkomma). Organiskt material ska man

absolut inte bygga in och man vill inte ha några väggar i organiskt material. Det kan man eventuellt ha i gymmet på ovanvåningen istället, där man inte har något vatten. Materialen är viktiga, men med det sagt så behöver man inte nödvändigtvis ha ”extra allt”. Kommunerna har en begränsad ekonomi och därför ska man ha det som man behöver och använder, inte mer.

Är det någonting man ska spara in på så är det inte materialen! Det finns inga genvägar när det gäller materialval. Tänk på att välja rätt material som är fuktbeständiga och välj material som är hållbara.

7.2.14.1 Klinker och natursten

Klinker och natursten är två vanliga material i badhus. Man får tänka sig för när det gäller klinker och halkklasser och använda beprövade material. När man bygger badhus så ska

man inte prova någonting nytt, utan det är bättre att göra någon annanstans. Ett badhus som får problem med halkklasser blir glatt helt enkelt. Det kan bero på mindre bra klinker, dålig städning eller fel städning. Kan man inte gå på golven i badhus så har man problem och man ska därför vara noggrann i val av klinker.

7.2.14.2 Tegel

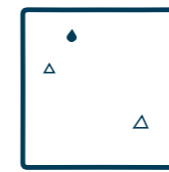
I en del projekt kan man se att man använt sig av murade väggar. Tegel är dock inte lika tåligt och det är heller inte lika lätt att montera exempelvis omklädningskåp på murade väggar.

7.2.14.3 Glas

I badhus förekommer ofta stora glaspartier och man bör noga tänka igenom var man placerar dessa.

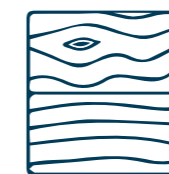
7.2.14.4 Betong

Betong är ett vanligt material i badhus. Betong är vanligt när man pratar byggnadsstomme, men också icke bärande väggar. Väggarna i omklädningsrummen, runt duschar, toaletter och hela dem paketen är för det allra mesta i Prefab betong eller betong. Det

är ett bra material, men tyvärr inte det bästa ur miljösynpunkt. Själva bassängerna, källaren och grunden brukar byggas i betong. Man kan även bygga hela betonghus. Gips är ett material som man aldrig använder sig av i våta miljöer, utan man har betongväggar som är klädda med klinker.

7.2.14.5 Trä

Det som är viktigt när det gäller trä är att det aldrig får vara i kontakt med vatten, för då ruttnar det. Trä ska man därför vara försiktig med, men under senare år har det blivit vanligare med pelare, balkar och takstolar i limträ. En princip gällande trä som man kan bära med sig är att om man använder trä så får

det inte vara inbyggt, men det kan vara synligt. Rent allmänt är tumregeln att inbyggda material i en vägg eller takkonstruktion inte ska vara organiska material. Man kan till exempel spika träpaneler på väggarna, men man kan inte ha en träkonstruktion som är inbyggd, för då kan det gro en massa fukt. Med träpaneler kan man på ett effektivt sätt hantera akustik.

7.2.14.6 Stål och aluminium

Stål kan användas i ett badhus, men då gäller det att man skyddar det ordentligt. Man kan aldrig exponera det fritt ute i ett bassängrum för då rostar det. Ett borstat stålparti kan till exempel vara fint i andra sammanhang, men placerar man det i ett badhus så är det brunt av rost efter bara några veckor. Egentligen är det bättre att tänka aluminium, snarare än stål. Man ska nämligen inte välja dörrar av stål, utan i så fall dörrar av aluminium eller med aluminiumpartier. Det finns också särskilda våtrumsdörrar som tål fuktiga miljöer. Om man åker till simhallar idag så kan man se att man ofta har rostfria räcken i bassängerna. Det är egentligen bara där som man har rostfritt

material kopplat till vattenytorna. Man måste vara medveten om att alla räckena kräver kontinuerligt underhåll och polering. Sköter man inte det så börjar det rosta, även om det ska vara ”rostfritt”. Räcken till balkonger och trappor brukar vara i stål, men där föreskrivs nästan alltid varmförzinkad stål som målningsbehandlas. Anledningen till detta är för att om man får en lättare skada, som en skrapskada, så gör det varmförzinkade underlaget att det inte blöder. Det skadade området får med andra ord inget rostangrepp.

Har man ett stålfackverk som bär upp det hela så är det bra att ha en ”luftkudde” som fungerar som ett varmt skikt ovanför bassängerna. Då kan inte fukt tränga in i stålfackverket och

7.2.15 Klimatsmarta lösningar

Man ska utgå ifrån modern teknik i alla sammanhang och bygga med hållbarhet i åtanke. Allt från solceller till modern vattenrening kan användas. Man bör också tänka grönt och titta på återvinning rent generellt. Vatten är också en ändlig resurs, så rent vatten ska vi vara rädda om. Det finns vattendirektiv och EU-direktiv som vi behöver uppfylla. Ett badhus är krävande på vatten, det säger sig själv. Så egentligen är det inte hållbart att bygga badhus om man ska se det utifrån den aspekten, så då måste man tänka smart, bygga hållbart och värna om vattenförbrukningen.

Det finns ett antal olika områden som man kan titta på för att skapa ett badhus som är klimatsmart:

- *Återvinning av gråvatten:* Med en gråvattenvärmväxlare kan man ta vara på värme från gråvatten (avloppsvatten från duschar och handfat, men inte toaletter). På Hylliebadet i Malmö har man en sådan och denna har visat sig vara väldigt lönsam. Inom två år var den återbetald.
- *Ventilation:* Ventilation med avfuktning är bra. I badhus har man ventilationsaggregat som är badaggregat, som även avfuktar luften. Då får man mycket kondens, som blir till kondensvatten som innehåller värme. Detta kan man återvinna. Badhus genererar mycket värme och en värmväxlare kan användas för att återvinna värme.
- *Solceller:* Badhus drar mycket el och därför är solceller bra.
- *Isolering:* Man ska ha ett välisolerat klimatskal och man bör isolera så mycket man kan och har råd till.
- *Orientering:* Man måste tänka energi och hur man orienterar huset, var man har fönsteröppningar och hur man placerar huset i nivå. Man bör minimera antalet fönster eller fundera på vilka ställen som är bäst att ha glaspartier på.

- *Bassänger:* Sedan kan man också fundera på hur man placerar bassänger. När man tappar bassängerna på vatten så går detta ner i en tank. Tanken bör vara placerad så att fallhöjden på vattnet inte blir så hög. Man vill minska fallhöjderna helt enkelt.
- *Mindre bra material:* Vi använder oss av material som inte är så bra, till exempel epoxi, så det gäller att försöka minimera användandet av mindre bra material.
- *Solavskärmning:* För att en byggnad inte ska bli för varm så är det bra att tänka på val av solavskärmning.

Det som man normalt sätt gör i bostäder idag är att förhindra solenergiinstrålning för att inte behöva kyla. Det är någonting som man inte haft särskilt stort fokus på i simhallar tidigare. Överskottsvärmen som man får från solen är nämligen som en bonus för själva energihushållningen i ett badhus. Man ska dock vara medveten om att bassängerna också bidrar med värme till huset och byggnaden ska kunna hålla sin temperatur. Stora fönsterpartier är bra för att få dagsljus in, men man vill inte att det blir för varmt.

En verksamhet som man kan ta hjälp av är ”Byggvarubedömningen”, som utgörs av både bedömningar och loggboksverktyg. Här kan man bedöma byggvaror utifrån vissa kriterier, som hälsa och miljöpåverkan. Det finns olika nivåer som man ska uppnå, både när det gäller svenska standarder och EU-standarder. Bedömningar presenteras utifrån en skala från grönt till rött, där grönt betyder att byggvaran rekommenderas, gult att den accepteras och rött att den bör undvikas. ”Byggvarubedömningen” har ett bibliotek med diverse produkter som man kan söka på och finns det inte så är det bara till att fråga leverantörerna. Det gäller att ständigt återkomma hit, vilket är tidskrävande, men vägen fram för ett bra byggande.

7.2.16 Energi

När det gäller badhus så är de väldigt energikrävande, vilket man måste ta i beaktande när man planerar och hanterar ett badhus. De drar mycket energi till följd av de höga temperaturerna i luft och vatten. I en simbassäng har man runt 28–30 grader och tittar man på multibassänger/undervisningsbassänger så ligger man mellan 30–34 grader här. Uppvärmningskostnaderna är därför en stor

del av driftskostnaden. Sedan tillkommer även vattenrening och att hålla temperaturen i bassängerna. Vissa saker kan man aldrig komma ifrån, men vill man ha en attraktion som till exempel en rutschkana, så är den väldigt energikrävande eftersom vatten ska pumpas högt upp. En bastu är också väldigt energikrävande. Detta är möjligtvis attraktioner man vill ha i sitt badhus, men det är bra att tänka energi och ha fokus på det när man ritat ett badhus.

7.2.17 Drift och underhåll

Att bygga ett inomhusbad är ett dyrt projekt, men inte bara att bygga, utan framförallt att driva. Ett inomhusbad kräver moderna lösningar så att man kan nyttja, värma upp och sköta anläggningen på ett sätt som håller nere driftskostnaderna. Utifrån både en miljösynpunkt och kommunens ekonomi så behöver man i Svedala ha ett modernt bad som inte är extravagant, utan ett bad som fungerar både att hålla rent och där man kan känna sig säker. Ett badhus ska vara en hållbar anläggning som håller över tiden, men som inte blir en ekonomisk förlust.

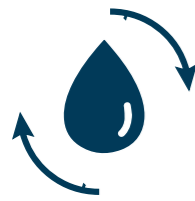
En risk kan ibland vara att man vid en väldigt stram budget väljer bort det som i längden är väldigt viktigt, till exempel hållbara material. Det är bäst att göra investeringen i början, så att man slipper underhållet senare. Om man gör en större investering i ett tidigt skede, som gör att man kan få ner driftskostnaderna, så vinner man på sikt.

Ett badhus drar mycket energi, men mycket beror också på hur man bygger och hur tät byggnaden är. I ett badhus är det vattnet och

värmen som står för de stora driftskostnaderna. Maskinerna går dygnet runt, så det går åt mycket energi till att driva ett badhus. Delar som kräver mest underhåll i ett badhus är källaren med pumpar, vattenrening, filter etcetera. Om man inte har ett gym ovanpå omklädningsdelen så kan det ligga ett fläktrum där, men då ska det till ganska stora schakt. Material med risk för rost måste hela tiden tas hand om och poleras. Pardörrar får man till exempel ofta problem med, speciellt om det är mycket beslagning.

Många sätter in drunkningslarm i sina bassänger. Det kostar mycket pengar och innebär rätt många årliga kostnader. Ett drunkningslarm tar inte bort någon personal och det är ju inte så att bara för att man har ett drunkningslarm så tar man bort en heltidstjänst. Ibland kan det vara svårt för en politiker att säga att ”nej, vi ska inte ha ett drunkningslarm” och så händer en olycka. Dock finns det faktiskt kommuner som är inne på att inte ha drunkningslarm, då man anser att personal gör mer nytta. Man kan inte ha ”extra allt” eftersom det blir för dyrt och därför måste kommunen prioritera i budgeten.

7.2.18 Vattenrening

En fråga som är kopplad till rörelse igen, och som möjligtvis också har att göra med kroppsbygghet, är att det inte är bra för vattenreningen om man duschar i sina

badkläder. Det är väldigt viktigt att man duschar innan man går i och badar, eftersom man är smutsig och inte vill ha i det i vattnet. Smuts tillsammans med klor utvecklar ännu mera klor och för mycket klor kan göra att man får problem med vattenreningen. Luktat det mycket klor på ett badhus så är det ett tecken på att man har problem med vattenreningen och att

vattenkvaliteten är dålig. Det ska inte lukta någonting egentligen. Utifrån denna aspekt så måste man få alla besökare att duscha. Man kan såklart informera besökare om detta problem, men mycket kan också göras i utformningen. Om möjligheten finns så är det bra att skapa en rörelse som gör att man måste ta sig igenom duscharna och inte kan gå vid sidan om dem. Då måste man gå igenom duscharna och kan inte välja att hoppa över det, vilket gör det till en påminnelse. Idag vill många duscha enskilt, så ett sätt kan också vara att utforma separata duschbås så att besökare känner sig bekväma med att duscha.

7.2.19 Hållbarhet och lönsamhet

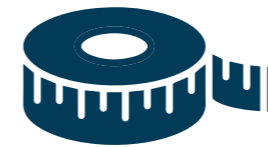
Hållbarhet har mycket att göra med teknik, ventilation, energiåtgång, el och vattenrening. Till viss del är det mer ingenjörerna än arkitekterna som jobbar med

detta. En sak som kommit upp nu under senare år är en kompakt planform, så att man inte läcker värme på fel ställen. Det har dock inte riktigt slagit igenom än, för mycket är styrt av bassängmått och annat. Man ska även tänka på att bygga på rätt sätt och med rätt material, som tåler klimatet i ett badhus. Ett tips är att tänka på takkonstruktionen, för det finns olika sätt att bygga den på. Man vill ha en bra konstruktion som håller över tid och det blir väldigt dyrt att bygga en simhall som bara håller i 20–30 år.

Om badhuset ska vara lönsamt så ska man helst bygga det bredvid en ishockeyarena och så ska man helst ha ett gym. Det är rätt bra kombinationer. Har man en ishall så blir

driftskostnaderna bättre, eftersom man då kan återvinna den värme som bildas när man kyler ishallen och använda den i badhuset. Gym tjänar man pengar på. Det finns inga badhus som går med vinst med enbart badande, men det är såklart viktigt att vi lär oss simma. När det gäller lönsamhet så handlar det också om att människor ska vilja komma till badhuset och när de kommer så ska de gärna också vilja köpa saker. Med försäljning och café kan man locka människor till att handla. Utbudet är avgörande för vilka människor eller grupper man lockar. En 25-meters bassäng där man bara kan träna och simma lockar några, medan äventyrsbad eller leklandskap lockar andra. En sak som är viktigt är att inte skrämja bort personer i termer av kroppsbygghet. Man ska inte känna att ”här kan jag bli uttittad” eller ”här kan jag inte vistas på mina egna villkor”. Det kan i förlängningen kopplas till lönsamhet. En viktig fråga är hur man får badhuset att rikta sig till alla.

7.2.20 Storlek och mått

Viktiga frågor vid gestaltandet av ett badhus är form och funktion, samt att det är en ekonomisk rimlighet. Det finns både

regler, standarder och normer när det gäller mått. Ska man ha en simtävling så måste bassängen ha vissa mått. En simbana var tidigare 2 meter, men idag måste den vara 2,5 meter om man ska tävla. Det finns standarder för hur mycket plats som ska finns runt bassänger med säkerhetsavstånd. Ska man rita en barnbassäng eller en bassäng för lek, så finns inte lika många regler.

Man brukar titta på hur många invånare man har idag och hur många man tror att man kommer ha i framtiden när man planerar för storleken på badet. Beroende på hur attraktivt badet är så kan man också tänka sig besökare utifrån. Om man har andra attraktioner så kan det locka fler besökare, medan enbart simskola troligen inte gör det. Man kan också fråga sig hur många som ska använda simhallen under en dag. Vad är snittbelastningen och maxbelastningen på en dag? Under skollov kommer ofta fler besökare när barnen är lediga. Då kan man ställa sig frågan hur många det kommer en sådan dag? Finns det massor med lekbassänger så kanske det kommer ännu mera folk. Sedan kan man relatera dessa siffror till antalet skåp, för det är antalet besökande som styr utformningen av omklädningsrummen. Det är dock inte hugget i sten vilken siffra man går på. Antalet skåp ger hur många som kan komma. De flesta simhallar i mindre städer (runt 20 000 invånare) brukar ha ungefär 300 skåp totalt.

Generellt blir det väldigt uppstyrt med de funktionsmått som man behöver hantera. ”Måttboken” publiceras av Sveriges Kommuner och Regioner och det är en bok som är bra att ha med sig, för den är styrande. I boken beskriver man alla möjliga idrottsanläggningar för att man ska förstå vad som krävs för olika typer av anläggningar. När man har sitt program så bör man kolla i denna för att se vad som gäller. Den anger vilka mått som behövs runt bassänger och den är kopplad till att hålla tävlingar på olika nivåer. Lokal nivå är vad som

kallas nationell nivå och sedan finns det upp till SM- och OS-nivå. När vi bygger simhallar i Sverige håller vi oss nästan alltid på den lägre nivån. Bassängerna ska vara exakt 25 meter och bygger man dem lite längre så kan man ha plats för tidtagningsplattor på kortsidorna. Ritar man bassängerna som 25,025 meter så finns det plats för tidtagningsplattor som är 10 mm på vardera kortsidan och så lite marginal på det. Det är dock först inne i bygghandlingar som sådana detaljer dyker upp. Bassänger kan bli underkända för tävlingsändamål både om de är för korta och för långa. När det gäller 25- och 50-meters bassänger så ska det vara fem meter bakom startpallarna och tre meter på motsatt sida. Vid lagtävlingar kan det finnas flera hundra tävlande som ska tävla och då ska det finnas plats för dem rent utrymmesmässigt. Det ska även finnas plats för läktare och domare vid ena långsidan. De har ett mått på 3x6 meter där de sätter upp bord, datorer, mikrofonutrustning och annat vid tävlingar. Måtten inne i bassängrummen är ganska uppstyrd. Multibassängen brukar vara 8x16,67 meter. Det är ett väldigt specifikt mått, men det kommer av att om man simmar sex längder så blir det 100 meter. På bassängbotten ska man alltid kakla på ett sådant sätt som gör att man kan hålla kolla på hur långt man simmat genom att titta ner.

Säkerhetsföreskrifterna är även viktiga och har att bland annat att göra med att man ska skylta om hur djupt det är i bassängerna. Det är som sagt bra att tänka på hur barn rör sig, i relation till hur djupt det är i vattnet. Vill man ha hopptorn och trampoliner så finns det föreskrivet regler för vilka mått och djup som då behövs. Hur hög den fria höjden behöver vara och var hopptornet kan stå i sidled (så att man inte riskerar att dyka in i kanten) är sådant som ”Måttboken” också tydliggör. Sedan behöver man också veta hur djup bassängen ska vara på startpallssidan och motsatt sida. Har man koll på allt detta så kommer man rätt långt.

Ett annat litet tillägg är att man har runt 20 kvadratmeter i entréplan som är ren schaktyta, för att komma mellan våningsplanen. Det är bra att ha med sig.

7.2.21 Läget

Ett badhus ska inte enbart vara en byggnad, utan den ska vara lokaliserad i samspel med en plats, till exempel med ett stråk, med en stadsmiljö eller med ett visuellt läge. En attraktiv utemiljö är väldigt viktigt. Flödet till badhuset är av stor betydelse och närheten till transport. Ska man kunna ta sig dit med buss, ska det ligga nära stationen så man kan åka kollektivt med tåg eller ska man kunna cykla/gå dit så att det känns som en del av orten? Ett badhus placeras med fördel nära centrum, så att man kan mötas vid badhuset och sedan gå ut och göra annat. Badhuset kan därför till exempel vara en del av ett torg

eller annat stadsrum. Placeras det i en fin park exempelvis, så har man någonting trevligt man kan titta in på utifrån, men också en fin vy utåt sett inifrån. Det är viktigt att det blir en kontext där man lätt hittar till badhuset, där man känner att det blir en del av byn och att man gärna kan promenera dit och sitta utanför. Det bör vara en viktig byggnad på orten helt enkelt. Vid Tinnerbäckbadet har man skapat en parkmiljö på ena sidan och ett stadsdelstorg på den andra sidan. Det blir då som ett hus som bjuder in hela staden. I övrigt är det ett plus om badhuset ligger nära skolor och andra idrottsanläggningar. Man måste också tänka på att ta hand om mellanrummet och det måste finnas en kontakt mellan ute och inne.

7.2.22 Hitta unikum

Mycket är uppstyrt och bassängrummen ger nästan sig själva. Då kan man undra vad det finns att ge av sig själv som arkitekt i det hela? Ett tips är att försöka hitta något tema som man kan arbeta med. Det kan dels vara en unik och genomgående färgsättning. Har man till exempel en skarp färg på receptionen så kan den återkomma på skåp och andra platser. När det gäller lekbassängerna så kan man se om det finns något lokalt tema, någonting i staden där badhuset ska ligga, som man kan använda sig av. Det kan fungera som inspiration till ett leklandskap eller lekfigurer och samtidigt motsvara vad som finns i staden.

Det kan fungera mycket bra för att själv få inspiration, samtidigt som det också kan sälja in det hos beställaren. ”Här gör vi någonting som är unikt enbart för eran stad och det finns ingen annanstans”.

Avancerade geometrier och snedställda väggar kostar pengar. Många badhus som vi kan se idag är klossar, likaså Tinnerbäckbadet som egentligen är en stor låda. Som arkitekt kan man då fundera på hur man kan ge byggnaden karaktär? För arkitekterna som jobbade med Tinnerbäckbadet var det viktigt att just ge lådan en sammanhållen karaktär och göra den igenkännlig. Här kan man som arkitekt lägga fokus för att skapa något unikt.

7.2.23 Etappvis uppbyggnad

Det är lättare att lägga till funktioner än att skapa funktioner som är för trånga och för små från början. Form och funktion måste hänga ihop om det ska bli bra stadsbyggnad

och bra arkitektur och då är det bättre att tänka igenom noga innan vilka funktioner som ska finnas. En möjlighet för Svedala är att jobba i etappvis utbyggnad, men starta med grundfunktionerna. Motionssimning och simundervisning är då de funktioner man bör börja med.

7.2.24 Referenser till bra badhus

Arena Skövde – Badet har några år på nacken nu, men det har blivit utsett till Sveriges roligaste/bästa bad fyra-fem år i rad och uppskattas för sina många attraktioner.

Sjöbo simanläggning - Det är ett litet badhus, men de har fått rätt mycket för pengarna. Det är enkelt och avskalat. I projektet med Sjöbo simanläggning har man valt att jobba med klossar, eftersom fria former och svåra geometrier innebär ökade kostnader.

Hylliebadet i Malmö - Motionssimmarna uppskattar 50-meters bassängen, men relaxavdelningen och upplevelsebadet är också uppskattat. Mixen av olika aktiviteter är det som besökarna gillar.

Vattenpalatset i Eskilstuna och Stadsparkbadet i Borås – de första äventyrsbaden i Sverige.

Lögarängsbadet i Västerås – Invigdes år 2019. Här har man tänkt på hög tillgänglighet, estetiken och bra flöden. Projektet nominerades till ”Årets Bygge 2020”.

Tinnerbäckbadet i Linköping – Har ett väldigt stort program och är en stor anläggning. Det påminner inte om det man vill ha i Svedala, men man kan ändå ha stora anläggningar likt denna som referens. Man kan till exempel titta på deras teknikfunktioner, vad som finns bakom simanläggningen, och helt enkelt titta på vad som fungerar bra.

Bellahøj Svømmestadion i Köpenhamn - Är en stor simanläggning med läktare och där man anordnar simtävlingar. Man har både en 50-meters bassäng, en 25-meters bassäng,

hoppbassäng och en barnbassäng. Det är dessutom kombinerat med ett utomhusbad. Inomhusbadet byggde man för cirka 10–12 år sedan och man har lyckats få det till att kännas som en enhet.

Kildeskovshallen i Gentofte – Det är en vacker simanläggning som ligger inne i en parkmiljö. Det är byggt på 60- eller 70-talet, men det är fortfarande en referensbyggnad. Takkonstruktionen består av en stålkonstruktion som ger en lätt känsla. Byggnaden har även stora glaspartier och man får en känsla av att inomhusmiljön hänger ihop med utomhusmiljön. I den här simhallen har man senare byggt till en nyare del, som är lägre och som underordnar sig den äldre delen. Den nya delen består av betong och träpaneler.

Dragør Svømmehal – En mindre simhall som ligger nära Öresund. Här har de en 25-meters bassäng, en undervisningsbassäng, en barnpool, en varmvattenbassäng, omklädningsrum och bastu. Badhuset är endast två år gammalt och byggdes i anslutning till en gammal sportanläggning.

Ryska badhus håller generellt en väldigt hög nivå när det gäller städning och är därför en förebild. Här finns lag med kvinnor och män som sköter underhållet och städningen. I övrigt är *Sundstabadet i Karlstad*, *Himlabadet i Sundsvall*, *Ystad Arena Bad*, samt badhusen i *Skellefteå*, *Eskilstuna*, *Varberg*, *Burlöv*, *Timrå*, *Kävlinge* och *Kristianstad* värda att ta en närmare titt på.

7.2.25 Ett badhus för alla

Ett bra badhus ska vända sig till alla, oavsett kön, läggning eller funktionshinder. Alla ska känna sig välkomna att komma till badhuset oavsett vem man är

och ingen ska känna sig uttittad. Det kan vara svårt för exempelvis nya svenskar som inte förstår språket eller inte kan förstå skyltning. Då kan man till exempel använda sig av piktogram

för att visa vad som gäller. Ett bra badhus ska vara en välkomnande, ljus, vacker, fräsch och trygg anläggning, med generösa öppettider, trevlig stämning och bra service.

Ett bra badhus för Svedala är ett som står över generationer och där fokus är på kvalitet. Det bör fungera som ett landmärke för Svedala.

KAPITEL 8

GESTALTNING

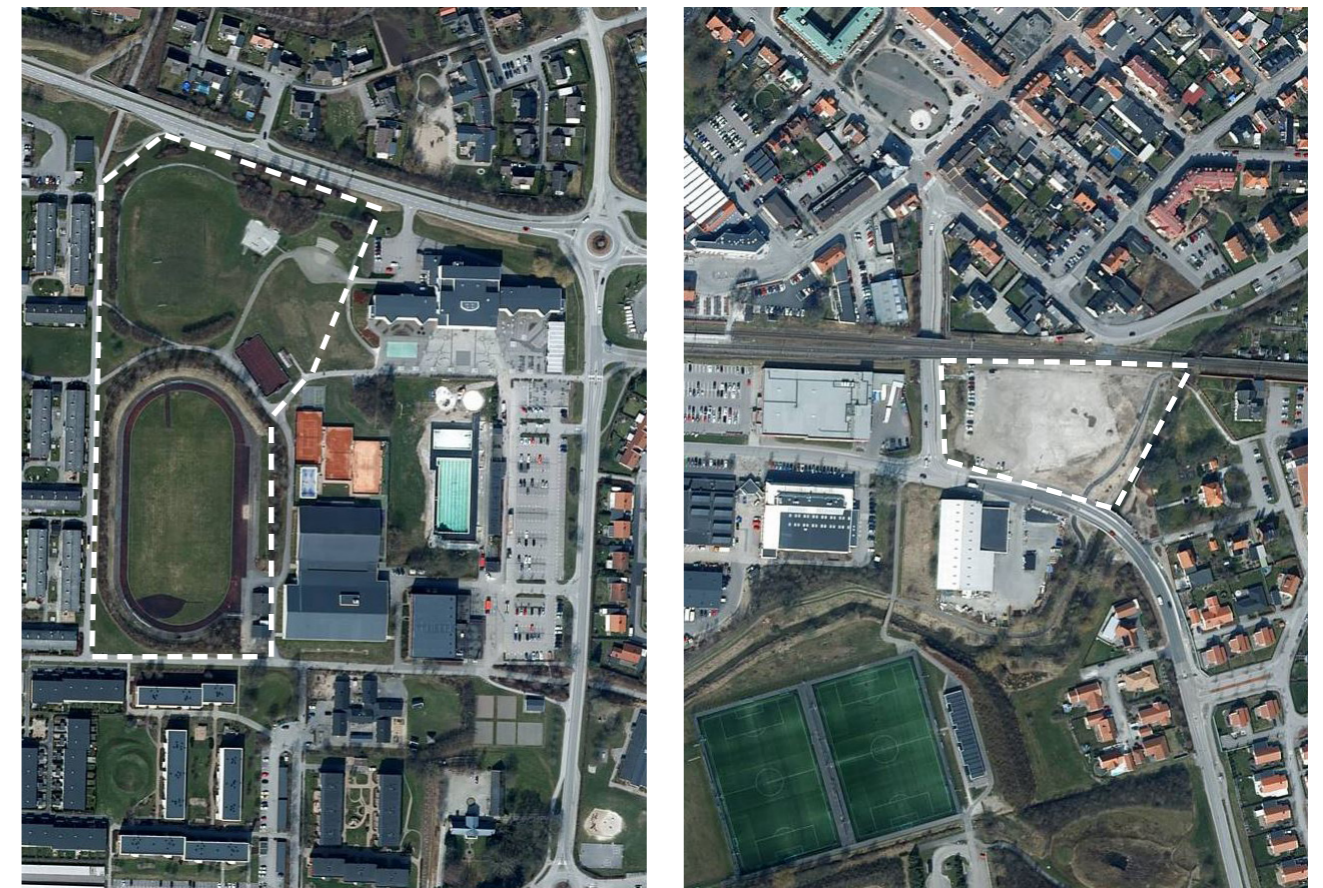
8. Gestaltning

I följande kapitel presenteras det designförslag som tagits fram för ett badhus i Svedala.

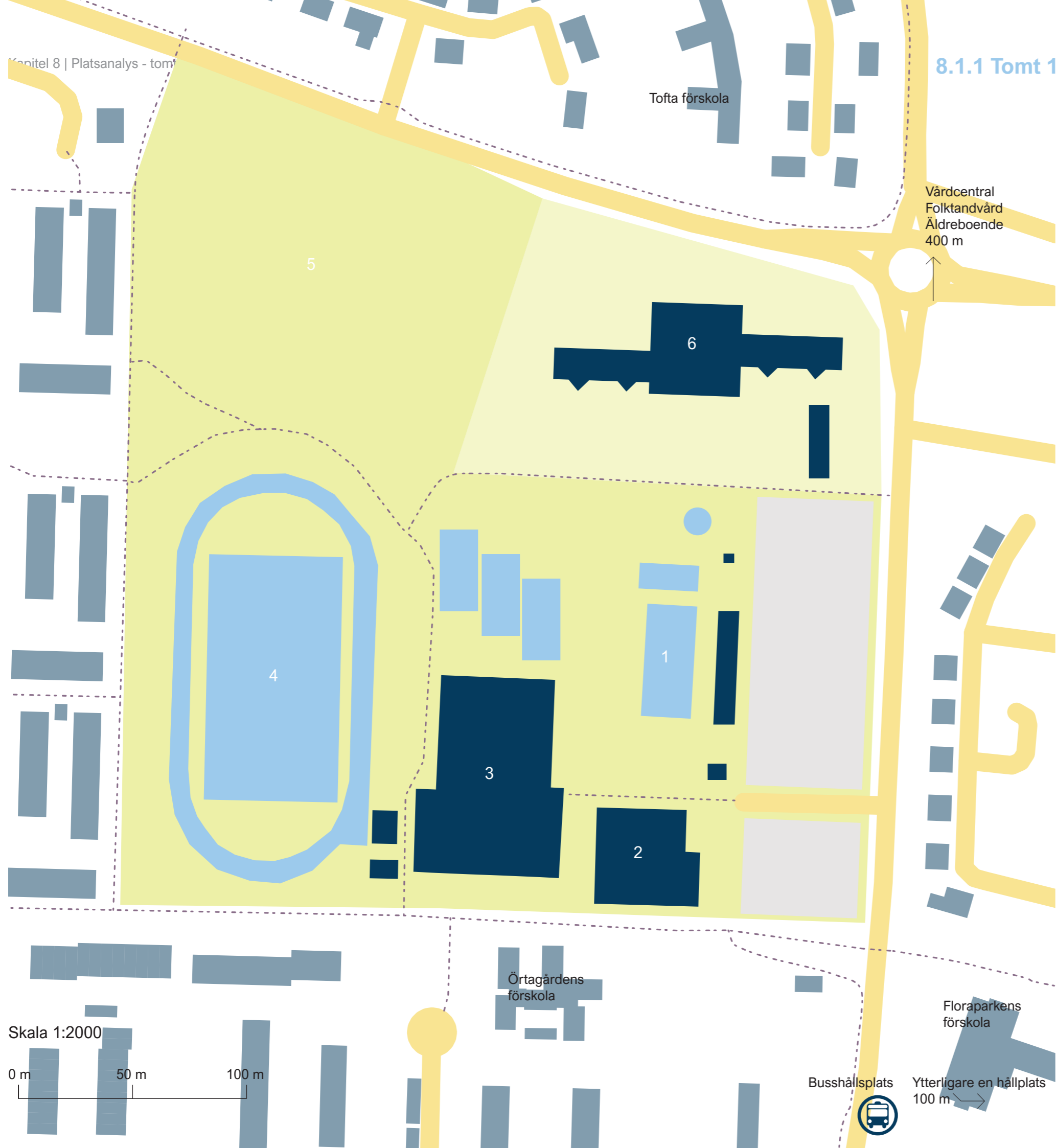
8.1 Platsanalyser

Enligt rapporten som Kultur- och fritidsnämnden genomförde år 2018 så föreslås en lokalisering i direkt anslutning till det befintliga utomhusbadet i Svedala (Isaksson 2018). Denna kallas i analysen för tomt 1. Under en av de tidigare intervjuerna framkom även en annan tomt som också skulle kunna

vara en lämplig plats av olika anledningar, nämligen Silo-tomten (pendlarparkeringen i Svedala). Denna kallar vi för enkelhetens skull i analysen för tomt 2. Nedan följer analyser av de två platserna, för att avgöra vilken tomt som designförslaget ska tas fram på.

Figur 34: Bilden till vänster visar tomt 1 och bilden till höger visar tomt 2 (Google Maps 2021).

8.1.1 Tomt 1

1. Svedala friluftsbad

Svedala friluftsbad byggdes 1973 och har öppet 10 veckor under sommaren. Anläggningen omfattar en 25- och en 50-meters bassäng samt en barnbassäng och har tillgång till omklädningsrum, dusch, toalett, kiosk och grönytor (Isaksson 2018). Servicebyggnaden är en smal och låg byggnad med mörkrött tegel i kombination med grönmålat trä.

2. Svedala sporthall

Svedala kommun hyr hela byggnaden för skolidrott, föreningsverksamhet och bowlinghall (Svedalahem 2018). Byggnaden är klädd i brun plåt och mörkrött tegel.

3. Svedala tennishall

Den gamla tennishallen byggdes 1988 och år 2015 utökade man byggnaden med den gula och vita Svedalahallen. Här finns tennisplaner, padelbanor, en gymnastikhall, reception, shop, café, pentry, pingisbord, gym, biljardbord och konferensrum. Tre nya utomhusbanor invigdes också år 2015 (Bank 2015). Svedalahallen med utomhusanläggningar planeras att utökas, då man ser ett ökat intresse för både padel och tennis. Svedala tennisklubb har därför skickat in en ansökan till kommunen om nya inomhus- och utomhusbanor på Svedalagårdens idrottsplats (Svedala tennisklubb 2020).

4. Svedalagårdens idrottsplats

All fotbollsverksamhet ska inom några år flytta till Aggarpsvallen i södra Svedala (Svedala tennisklubb 2020).

5. SommarRock Svedala

SommarRocken är en musikfestival som arrangerats sedan 1987 och är en av södra Sveriges största återkommande ideellt drivna festival. Festivalen brukar pågå tre dagar under sommaren (SommarRock Svedala 2020). Övrig tid är platsen en öppen gräsmatta som används till olika aktiviteter såsom till exempel fotboll och pulkaåkning.

6. Naverlönnskolan

En röd tegelbyggnad med plats för årskurs 4-9 (Wulff 2020).

Skala 1:2000

0 m 50 m 100 m

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Bilder tagna av författaren (2021).

8.1.1.1 Lynch studie

♥ Attraktionspunkter

🔗 Noder

⋯ Barriärer

⋯ Gång- och cykelvägar

— Bilvägar

Skala 1:2000

0 m 50 m 100 m

8.1.1.2 Analys utifrån Gehls metod

SKYDD	Skydd mot trafik och olyckor - känna sig säker <ul style="list-style-type: none"> • Grönområde med bilvägar utanför området. • Byggnader och växtlighet ramar in området och stänger ute trafik. • Kombinerade gång-/cykelvägar korsar området. Sikten är relativt god på de flesta ställen, då det är raksträckor. På några ställen skymmer träd. 	Skydd mot brott och våld - känna sig trygg <ul style="list-style-type: none"> • Många verksamheter finns i området, vilket gör att man kan känna sig trygg med att folk rör sig på platsen. • Verksamheterna vänder sig inåt, utan större glasade partier. När skolan och utomhusbadet har stängt kan platsen kännas öde. • Öppna ytor gör att man har uppsikt. 	Skydd mot obehagliga sensoriska upplevelser <ul style="list-style-type: none"> • Ytorna är till stora delar öppna, vilket gör det blåsigt. • Vid utomhusbadet får man ta med ett eget parasoll eller liknande, för att skydda sig mot solen under varma dagar. • Det finns gott om grönska och uppvuxna träd, vilket fungerar som luftfilter mot luftföroreningar.
	Möjligheter att gå <ul style="list-style-type: none"> • Gång- och cykelvägarna är plana och asfalterade, vilket gör dem lätta att ta sig fram på, men något tråkiga. Dessa är tillräckligt breda så att man som cyklist och gående inte riskerar att krocka. • Fasadernas uttryck varierar, men de berättar inte så mycket om vad som pågår inuti byggnaderna. 	Möjligheter till att stå/stanna <ul style="list-style-type: none"> • Svedalagården IP är till stora delar omgärdad av träd och buskar, vilket gör platsen sluten. Man blir nyfiken och vill veta vad som händer på andra sidan. • Utomhusbanorna bjuder på liv och rörelse, liksom skolgården. • Det tomma utomhusbadet blir en centralt öde plats stora delar av året. 	Möjligheter till att sitta <ul style="list-style-type: none"> • Utomhusbadet erbjuder inte många sittplatser, utan det är gräset man får sitta på. • Det finns ett fåtal utplacerade bänkar. • Läktare vid sportaktiviteter finns. • Det hade varit önskvärt med fler sittplatser i soligt läge och där man kan sitta flera tillsammans.
	Möjligheter att se <ul style="list-style-type: none"> • En del av områdets aktiviteter är omringade av staket och/eller skymda av träd. Det gör platsen sluten när man närmar sig den söder- eller västerifrån, men längs gång- och cykelbanan öppnas platsens funktioner upp. • De norra ytorna är mer öppna och här är siktlinjerna goda. 	Möjligheter till att prata och lyssna <ul style="list-style-type: none"> • Vid skolgården kan det vara en hög ljudnivå under raster. Under sommaren när badet har öppnat är det också mycket ljud härifrån. • I övrigt är det en lugn plats och trafiken stör inte. • Det finns inga direkta mötesplatser utomhus som lockar till umgänge för allmänheten. 	Möjligheter för lek och rörelse <ul style="list-style-type: none"> • Platsen är en multifunktionell yta just för idrott. • Den öppna gräsmattan inbjuder till all storters lek och rörelse och är flexibel. Den skålformade formen gör att man till exempel kan åka pulka här vintertid, men det fungerar även som skydd mot vägen.
NÖJE	Skala <ul style="list-style-type: none"> • Byggnaderna är byggda utifrån en mänsklig skala och känns inte skrämmande. • Antalet våningar varierar mellan en till tre. • De öppna ytorna mellan byggnaderna gör att platsen känns luftig och man känner sig inte trängd. 	Möjligheter till att njuta av positiva aspekter av klimatet <ul style="list-style-type: none"> • På skolgården närmast skolan finns inte många träd som man kan söka skugga under. I övriga området är det bra med detta. • Platsen erbjuder öppna och större ytor, men färre ytor som är mindre och ändå trevliga att vistas på. 	Positiva sensoriska upplevelser <ul style="list-style-type: none"> • Det huvudsakliga byggnadsmaterialet är tegel, men de olika byggnaderna har ändå sin egen karaktär. Formerna är ordinära och inte häpnadsväckande. • Grönska finns det gott om. • Något slags vattenelement hade gärna fått finnas.

8.1.1.3 SWOT-analys

	HJÄLPSAMT	SKADLIGT
INTERNT URSPRUNG	Styrkor <ul style="list-style-type: none"> • Närhet till grönområde och uppvuxen växtlighet. • Ett inomhusbad kan samordnas med utomhusbadet när det gäller teknisk service, övervakning, personal, servering, parkering, vattenrening och enréfunktion. • Centralt läge i Svedala. • Tomten är plan. 	Svagheter <ul style="list-style-type: none"> • Ett nytt inomhusbad kan inte byggas i direkt anslutning till utomhusbadet, eftersom det i dagsläget finns utomhusbanor för tennis och padel på den öppna ytan närmast badet. • Idagsläget kan man enbart simma och bada sommartid. Under övrig tid på året används inte yran till någonting. • Det finns inga större caféer som erbjuder mat och dryck. • De stora gräsytona blir leriga och hala vid mycket regn.
	Möjligheter <ul style="list-style-type: none"> • En multifunktionell yta med flera olika aktiviteter och sporter samlade. Funktioner kan samutnyttjas. • Bussar på nära avstånd. • Flertalet skolor och förskolor får gångavstånd till ett nytt inomhusbad. 	Hot <ul style="list-style-type: none"> • Det är inte lika nära till tågstationen som det är till bussarna. • Svårare för utomstående som inte känner till Svedala att hitta till platsen.
EXTERNT URSPRUNG		

8.1.2 Tomt 2

1. Pendlarparkering

Tillfällig pendlarparkering söder om järnvägen med plats för 100 bilar, (även kallad för Silo-tomtarna), som inväntar kommande exploatering. Många upplever dagens pendlarparkering som ett mindre attraktivt läge, då ytan inte ligger omedelbart intill stationen (Amnell 2019). År 2017 var kommunens tanke att så småningom låta bygga bostäder eller företagsloaker på den tillfälliga pendlarparkeringen (Amnell 2017).

2. Bostadsområde

I öster gränsar pendlarparkeringen mot bostadsområdet Tegelbruket. Området består av både teglade fristående villor, kedjehus och lägenheter.

3. Optimera Svedala

Butik som säljer byggnadsmaterial.

4. Kontorslokaler

Svedalas hemtjänst och polisens bomgrupp huserar bland annat i dessa lokaler.

5. ICA Kvantum Karlsson

Butiken låg tidigare längs med gågatan i centrum, men flyttade till dagens placering för några år sedan när man ville utöka och bygga en större butik. I framtiden är tanken att en del av parkeringen vid ICA ska bli en pendlarparkering istället, med platser för 115 bilar (Amnell 2015). Butikens varumottagning vänder sig mot pendlarparkeringen.

6. Svedala tågstation

Härifrån går pågatågen en gång i halvtimmen. Stationen planeras att byggas om, men det är ännu oklart när den nya stationen kommer att stå klar. Förhoppningen är att det kan finnas en ny station år 2024. Det planeras för att den nya stationen ska få två perronger och en ny pendlarparkering i anslutning. Vid ombyggnationen kommer även en ny gång- och cykeltunnel att byggas under spåren, för att knyta ihop centrum med ICA-området och de nya bostäderna i söder. Tanken är också att pendelparkeringen söder om spåren då blir mer tillgänglig (Amnell 2018).

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Bilder tagna av författaren (2021).

8.1.2.1 Lynch studie

- ♥ Attraktionspunkter
- 📍 Noder
- ⋯ Barriärer
- ⋯ Gång- och cykelvägar
- Bilvägar

Skala 1:2000

8.1.2.2 Analys utifrån Gehls metod

SKYDD	Skydd mot trafik och olyckor - känna sig säker <ul style="list-style-type: none"> • Det finns övergångsställe i nära anslutning till platsen. • Staket är uppsatta vid järnvägen och vid Sege å. • Nya parkeringar och varuinlastningar måste planeras på ett sådant sätt så att det inte utgör någon fara för framtida badgäster. 	Skydd mot brott och våld - känna sig trygg <ul style="list-style-type: none"> • Gatan intill är väl upplyst. • Den intilliggande gatan är rak och här är sikten god. • Verksamheterna som finns vänder sig inåt, utan större glasade partier. Detta kan göra att platsen upplevs folktom och öde. 	Skydd mot obehagliga sensoriska upplevelser <ul style="list-style-type: none"> • Ytorna är i dagsläget helt öppna, vilket kan leda till mycket blåst på platsen. • Det finns ingenting som skyddar mot solen. • Det finns ingenting som skyddar mot buller och ljud som orsakas av den intilliggande tågtrafiken.
	Möjligheter att gå <ul style="list-style-type: none"> • Gång- och cykelvägarna är plana och asfalterade, vilket gör dem lätta att ta sig fram på, men något tråkiga. Dessa är tillräckligt breda så att man som cyklist och gående inte riskerar att krocka. • Fasadernas uttryck varierar, men de berättar inte så mycket om vad som pågår inuti byggnaderna. 	Möjligheter till att stå/stanna <ul style="list-style-type: none"> • I dagsläget är platsen enbart en yta man passerar förbi utan att stanna upp. Det finns ingenting som lockar till nyfikenhet eller utforskande. 	Möjligheter till att sitta <ul style="list-style-type: none"> • I dagsläget finns inga möjligheter till att sätta sig ner på platsen. • Intill Sege å finns en liten grönyta med en bänk där man kan sätta sig och vila. Här kan man hämta andan eller sola sig i kvällssolen, men i övrigt finns det inte direkt något som lockar en till att sitta kvar.
	Möjligheter att se <ul style="list-style-type: none"> • Vyerna mot de olika väderstrecken är mindre roliga och ointressanta. • Siktlinjerna är goda. • Tråkigt nog så kan man inte se riktigt vad som försigår i centrum från denna plats. 	Möjligheter till att prata och lyssna <ul style="list-style-type: none"> • Ljuden från tågen kan upplevas störande, men de går inte särskilt ofta. • Det finns inga direkta mötesplatser utomhus som lockar till umgänge för allmänheten. • I övrigt är det en lugn plats och trafiken stör inte. 	Möjligheter för lek och rörelse <ul style="list-style-type: none"> • Platsen inbjuder i dagsläget inte till lek och rörelse, oavsett tid på dygnet eller året. • Inte långt från platsen finns fotbollsplaner. Hit promenerar man på bara någon minut.
NÖJE	Skala <ul style="list-style-type: none"> • De intilliggande byggnaderna är byggda utifrån en mänsklig skala och känns inte skrämmande. • De öppna ytorna mellan byggnaderna gör att platsen känns luftig och man känner sig inte trängd. 	Möjligheter till att njuta av positiva aspekter av klimatet <ul style="list-style-type: none"> • Platsens öppna och kala karaktär gör i dagsläget inte att man kan njuta av positiva aspekter av klimatet. • Det finns ingen variation av mindre och större ytor. Man behöver tänka på mikroklimatet i en eventuell gestaltning. 	Positiva sensoriska upplevelser <ul style="list-style-type: none"> • Butiken mittemot är inte estetiskt tilltalande, utan ser mer ut som en lagerlokal. • Tegel är ett material som är ständigt återkommande i den omkrinliggande miljön. • Närheten till Sege å är ett positivt inslag, men hade kunnat utvecklas till en mer attraktiv miljö.

8.1.2.3 SWOT-analys

	HJÄLPSAMT	SKADLIGT
INTERNT URSPRUNG	Styrkor <ul style="list-style-type: none"> • Tomten är så central den kan bli! • Platsen är synlig från järnvägen och kan på så sätt fungera som marknadsföring för både badhuset och Svedala kommun. • Den centrala tomten har idag ett tråkigt utseende och ger ett mindre roligt intryck av Svedala när man åker förbi med tåg. Med ett nytt badhus på platsen skulle Svedala kunna få ett nytt landmärke. • Flertalet skolor och förskolor får gångavstånd till ett nytt inomhusbad. • Tomten är plan. • Mot öster finns växtlighet (dock i mindre omfattning), i anknäring till Sege å. • Platsen ligger i gränslandet mellan gammal och ny bebyggelse. 	Svagheter <ul style="list-style-type: none"> • Tomten är i dagsläget väldigt tråkig, kal och saknar grönska i större omfattning. • Vyerna mot de olika väderstrecken är mindre roliga. • Det centrala läget innebär mer biltrafik.
	Möjligheter <ul style="list-style-type: none"> • Det är promenad- och cykelavstånd från centralortens alla hörn. Detta i kombination med att platsen ligger nära kollisionstrafik gör att man uppmuntrar till miljövänliga transportsätt. • Bussar och tåg finns på väldigt nära avstånd. • Från Skurup till Svedala tar man sig på 10 minuter med tåg. I dagsläget har Skurups kommun inte ett eget badhus. Då inga byten behöver göras om inomhusbadet placeras här, så kan det locka besökare ifrån Skurups kommun. • Ett nytt badhus kan hjälpa till i processen att knyta ihop norra Svedala med den nyare södra delen. 	Hot <ul style="list-style-type: none"> • Om den tillfälliga pendelparkeringen får en annan funktion så måste parkering lösas på annat sätt. Kommer den framtida pendelparkeringen vid ICA täcka detta behov? • Finns det tillräckligt med plats för parkeringsplaster åt eventuella badgäster? • Som badgäst vill man inte känna sig uttittad av tågresenärer. • Möjligtvis kan kommunen tjäna mer pengar på att sälja tomten än att själv bygga på den?
EXTERNT URSPRUNG		

Figur 35: Flygbild över området vid Svedalas tillfälliga pendlarparkering (Eniro 2021).

8.2 Val av plats

Utifrån föregående analyser har det blivit tydligt vilka för- och nackdelar som finns med de två olika platserna. Båda platserna är väldigt lämpliga kandidater för en simhall. Positivt är dessutom att Svedala kommun äger de föreslagna tomterna (Palm 2021), vilket inte innebär en extra kostnad för att köpa upp dem.

Den största fördelen med platsen vid friluftsbadet är att man här kan samordna en eventuell ny simhall med utomhusbadet, både till exempel när det gäller personal, servering, parkering och entréfunktion. En nackdel är dock att en simhall i dagsläget inte kan placeras i direkt anslutning till friluftsbadet, då det idag finns utomhusbanor för tennis och padel på platsen. Dessa har enbart några år på nacken. Skulle man välja att flytta dem så skulle detta innebära en extra kostnad i projektet med en ny simhall.

Pendlarparkeringen, eller Silo-tomten (som egentligen består av två fastigheter), har styrkan av att ligga väldigt centralt med närhet till tågstationen. Ett liknande centralt läge kan man se i Lund, där man valt att placera Högevallsbadet i nära anknäring till Lunds central.

Detta läge skulle kunna locka även andra besökare, framförallt från Skurup, som i dagsläget inte har en simhall. Frågan är dock om kommunen skulle tjäna mer pengar på att sälja tomten? Tidigare var kommunens tanke att så småningom låta bygga bostäder eller företagsloaker på den tillfälliga pendlarparkeringen. Idag finns det dock nya regler om ett skyddsavstånd till Sandviks stora verkstadsindustrin på andra sidan järnvägen, som medför att man sannolikt i dagsläget inte kan planera bostäder på fastigheten. Befintlig bostadsbebyggelse är antingen tillkommen innan Sandvik fick aktuellt skyddsavstånd eller enligt tidigare detaljplan (Palm 2021). Fastighetens begränsning gör att eventuella köpare minimeras.

En simhall i Svedala bör såklart erbjuda aktiviteter kopplade till vatten, men en simhall i Svedala kan också bli en ny mötesplats för invånarna i byn. Man kan då ställa sig frågan vilken plats som lämpar sig bäst för detta? Platsen vid friluftsbadet är på många sätt redan en mötesplats, medan det finns möjligheter för pendlarparkeringen till att bli en ny central mötesplats.

Ett nytt badhus här skulle tillföra en annan funktion jämfört med tidigare, vilket skulle kunna bidra till en mer varierad och levande stadsbild. Det centrala läget gör att det finns en etablerad närhet till både offentlig och kommersiell service, vilket kan vara en fördel för att öka dessa aktörers inkomster, men också för att skapa mer liv åt centrum. Placerar man en simhall på denna plats skulle man kunna stärka både den sociala och ekonomiska aspekten i hela det omkringliggande området. En simhall här kan också mentalt och fysiskt bidra till att länka samman områden som annars delas utav järnvägen, det vill säga norra Svedala med det nyare Svedala som växer söderut.

Pendlarparkeringen utgörs idag av en hårdgjord yta, medan det multifunktionella området vid friluftsbadet har en mer grön karaktär. Frågan är om man vill att redan befintliga gröna ytor ska gå förlorade? Vid pendlarparkeringen har man möjligheten att skapa en grönare och mer attraktiv plats i anknäring till badhuset. Idag finns här en avsaknad av naturvärden i och omkring platsen och ett nytt badhus möjliggör för nya gröna platsbildningar.

Naturvärdena i området skulle på så sätt kunna öka i och med anläggandet av ny vegetation. Vid pendlarparkeringen finns även närheten till Sege å och det finns möjlighet till att utforska om denna går att integreras på något sätt. En grönare plats vid stationen skulle ge ett trevligare intryck av Svedala när man reser förbi med tåg.

Tanken är att Svedalas stationsområde kommer att förändras om några år. En ny simhall på Silo-tomten kan bli en del av stationsområdets framtida utveckling i Svedala; en integrerad del av stationsområdet och en ny målpunkt. Med läget mitt i Svedala och närheten till kollektivtrafik kan man uppmanas till klimatsmart transport. En simhall på den tillfälliga pendlarparkeringen kan bli till ett platsförstärkande landmärke, även för de som passerar Svedala med tåg.

Till följd av gjorda analyser har jag i mitt arbete valt att gå vidare med den tillfälliga pendlarparkeringen som plats för en simhall i Svedala.

8.3 Klimatanalys

En klimatanalys är viktig att göra då det påverkar mikroklimatet omkring den framtida byggnaden.

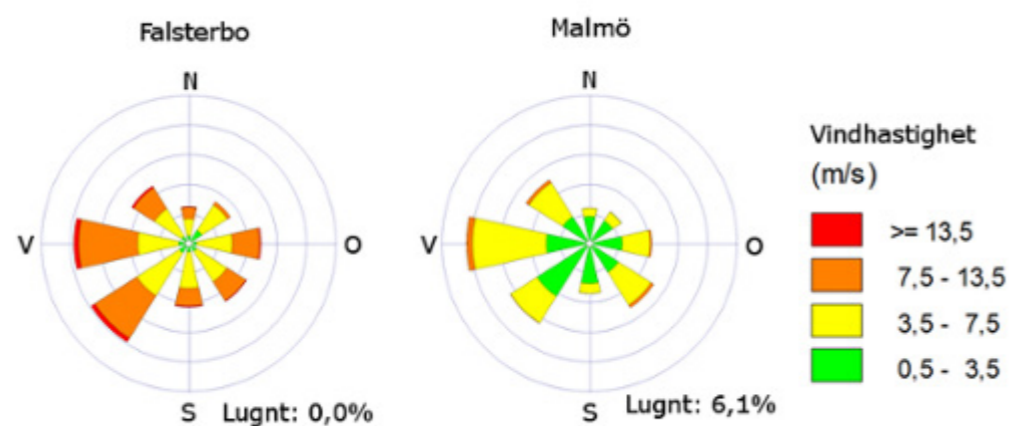
Majoriteten av Sverige befinner sig inom den tempererade zonen, vilket innebär fyra årstider med kalla vintrar och varma somrar. I jämförelse med den tropiska zonen och de subtropiska zonerna innebär detta ett ”kallt” klimat (de Vries 2020).

Skånes öppna landskap gör att det blåser ofta och hårt. Vintrarna är vanligen snälla, men trots detta så är det ändå snön och vindarna som tillsammans ställer till med de riktigt stora väderproblemen i Skåne. Av alla Sveriges landskap är Skåne i genomsnitt det varmaste under alla årstider förutom sommaren.

Under sommaren är temperaturen lägre här än i övriga delar av landet. Dock innehar flera skånska väderstationer värmerekord för maj månad (SMHI 2021).

Med en vindros kan man se hur vindriktningen och vindhastigheten är fördelad på en specifik plats. Vindrosens armar visar frekvensen av olika vindriktningar och längden på armen bestäms av hur vanlig en viss vindriktning är (SMHI 2017).

I Svedala ser vindriktningarna snarlika ut med figur 36. Enligt SMHI:s vindros från Malmö/Sturup är de dominerande vindriktningarna syd till sydvästliga och ca 30% av vindarna kommer härifrån. Vindar från sydost förekommer endast som 9% (Svedala kommun 2013).

Figur 36: Vindrosor över Falsterbo och Malmö, som visar att de dominerande vindriktningarna är från väster och sydväst (SMHI 2019).

8.4 Designkriterier

1. Tektonisk arkitekturdesign

Att bygga ett inomhusbad är ett dyrt projekt, men inte bara att bygga, utan framförallt att driva. Ett inomhusbad kräver moderna lösningar så att man kan nyttja, värma upp och sköta anläggningen på ett sätt som håller nere driftskostnaderna. Simhallen är en stor konstruktion med stora spann, så det är därför viktigt att tänka över bra ljusinsläpp som kan bidra till god termisk komfort i byggnaden. Maximalt med naturligt ljusinsläpp och naturlig ventilation är att föredra. En risk kan ibland vara att man vid en väldigt stram budget väljer bort det som i längden är väldigt viktigt, till exempel hållbara material. Det är bäst att göra investeringen i början, så att man slipper underhållet senare. En simhall innebär en fuktig och aggressiv miljö och det är därför viktigt att göra ett urval av hållbara material och bygga en konstruktion som kan utstå en sådan miljö. Det är viktigt att göra rätt val när det kommer till material, för att undvika skador. Materialen ska hålla över tid och ha en låg underhållskostnad. Valen av material är också viktiga när det kommer till arbetet med akustik. Man bör också tänka på yteffektivitet för att hålla nere bruttototalarean, samt att man också ska bygga med vandal- och brandsäkerhet i åtanke. Det måste finnas en enkel evakueringsprocess vid brand.

2. Universell design

Simhallen och dess omgivning ska vara en plats där alla kan känna sig trygga och säkra, både inomhus och utomhus. Alla ska känna sig bekväma med att komma till simhallen, oavsett bakgrund, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Fokus på tillgänglighet är viktigt för att skapa en inkluderande plats. Platsen ska möjliggöra för fysisk aktivitet och simhallen ska ha ett utbud som tilltalar alla åldrar. En simhall ska vara en social mötesplats och det ska därför finnas mer än vattenaktiviteter som erbjuds. Simhallen ska kunna fylla andra funktioner och man ska till exempel kunna fika eller läsa en tidning.

3. En attraktiv och trivsamt miljö

Simhallen ska erbjuda en plats där människor vill vara och uppehålla sig. Med soliga och vindskyddade utomhusytor kan man till exempel utöka byggnadens rum, även i kallt väder. En attraktiv utemiljö, liksom en attraktiv innemiljö, är väldigt viktigt och miljön ska stödja olika aktiviteter. Byggnaden ska vara både funktionell och estetiskt tilltalande med vackert ljusinsläpp. Simhallen ska vara lokaliserad i samspel med platsen.

4. En ökad mängd grönska

Grönska ger ökad trivsel och positiva hälsoeffekter för ortens invånare, samt att det är bra för dagvattenhanteringen. Den visuella kontakten mellan inom- och utomhus är viktig och det ska finnas en koppling mellan byggnadsdesignen och landskapsdesignen. Grönska är också bra för att skapa skuggiga platser under varma dagar.

5. En byggnad med karaktär

Byggnaden ska vara unik med förankring i platsen. Simhallar utformas oftast som funktionella lådor, men det går att leka med detta koncept så att Svedalas simhall får sitt egna uttryck. Barnbassängen kan med fördel få ett unikt uttryck med ett tema som har koppling till orten.

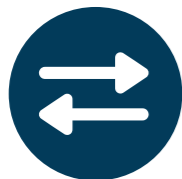
6. God akustik

Simhallar kan vara knepiga att hantera akustiskt, eftersom ljudet lätt studsar runt i de stora hårda lokalerna och ljudnivån då blir problematisk. Därför bör man tänka på vilka materialval man gör, ha en välisolerad byggnad och inte glömma bort att använda sig av ljudabsorbenter på väggar och tak. Det finns inte ett behov av att reducera akustiken i hela byggnaden, utan enbart i de rum där ljudnivån är högre, till exempel i poolrummen.

7. Uppmuntrar gång- och cykeltrafik

Platsen vid och runt simhallen ska erbjuda bra förutsättningar för gång- och cykeltrafikanter. Det ska vara säkert att rör sig vid simhallen och det ska finnas gott om cykelparkeringar.

8. Ett tydligt flöde

Logistiken är viktig i simhallen och det ska vara lätt för besökare att orientera sig i simhallen. Det ska finnas en enkelhet när det gäller hur man rör sig mellan simhallens olika rum och aktiviteter. Alla gäster har heller inte samma rörelsemönster, vilket man måste ta hänsyn till.

9. Multifunktionella ytor

En simhall måste kunna klara olika användningsområden och därför är det bra att designa flexibla ytor som kan stödja olika aktiviteter. Flexibilitet handlar inte enbart om olika aktiviteter, utan det är också viktigt att badhuset kan användas vid olika klockslag. Sedan kan man också lägga till aspekten hur vi utvecklar det vi bygger, om det skulle vara så att man vill lägga till någonting. Då måste det finnas med i grundtanken, så att det inte är omöjligt i framtiden.

8.4.1 Sammanfattning av designkriterier

En simhall i Svedala måste vara hållbar, både ur ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv.

Ur ett miljöperspektiv: Byggnaden ska gestaltas utifrån ett fokus på mål 11 när det gäller de globala målen, som handlar om hållbara städer och samhällen. Simhallen ska vara klimatsmart och ha en minimal påverkan på miljön, vilket innebär att medvetna materialval måste göras och energisparande strategier användas. Material bör väljas utifrån dess miljöpåverkan, för att minska det ekologiska fotavtrycket. Moderna tekniker och strategier såsom solceller och modern vattenrening kan användas. Man bör också tänka grönt och titta på återvinning rent generellt.

Ur ett ekonomiskt perspektiv: Den nya simhallen med medföljande verksamheter och aktiviteter syftar till att förbättra området och resultera i ekonomiska vinster. För att göra simhallen mer lönsam och få in ytterligare en inkomst är det viktigt att kombinera en simhall med andra aktiviteter, såsom till exempel ett gym, ett café och/eller en restaurang. Ett bra badhus för Svedala är ett som står över generationer, med fokus på kvalitet. Här ingår också att använda sig av hållbara material. Simhallen bör vara en hållbar byggnad på både byggnads- och stadsnivå. Valen av konstruktionsmaterial bör anpassas till kommunens ekonomi; kvalitet är väldigt viktigt, men inga extravaganta material är nödvändiga. Genom att designa för god termisk komfort kan värme och ventilation också användas mer effektivt.

Ur ett socialt perspektiv: Simhallen och dess omgivning syftar till att stärka den sociala aspekten i hela det omkringliggande området, med koppling till Svedalas centrum.

Total programyta: Cirka 7350 kvm utan ett upplevelsebad. Med ett mindre upplevelsebad hamnar ytan på 7850 kvm.

Total BTA: Med 15 procent svällning för kommunikationsytor, ytterväggar med mera så blir nybyggnadens totala BTA 8450 kvm (9000 med upplevelsebad).

8.5 Lokalprogram

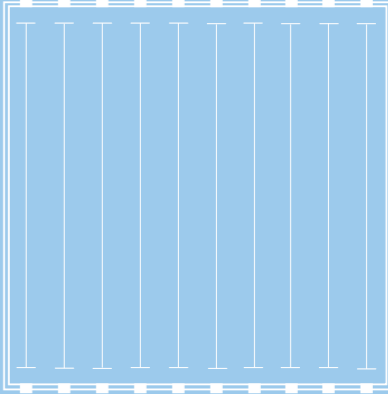
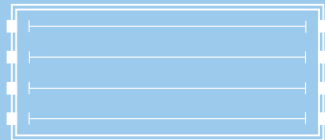
Följande lokalprogram är hämtat ur den utredning som genomfördes av Kultur- och fritidsnämnden i Svedala år 2018. Tanken är att detta program, med sina grundfunktioner, ska ligga till grund för gestaltandet av simhallen. Dock har några justeringar gjorts, utifrån de svar som framkommit i intervjuerna. Följande ändringar har gjorts:

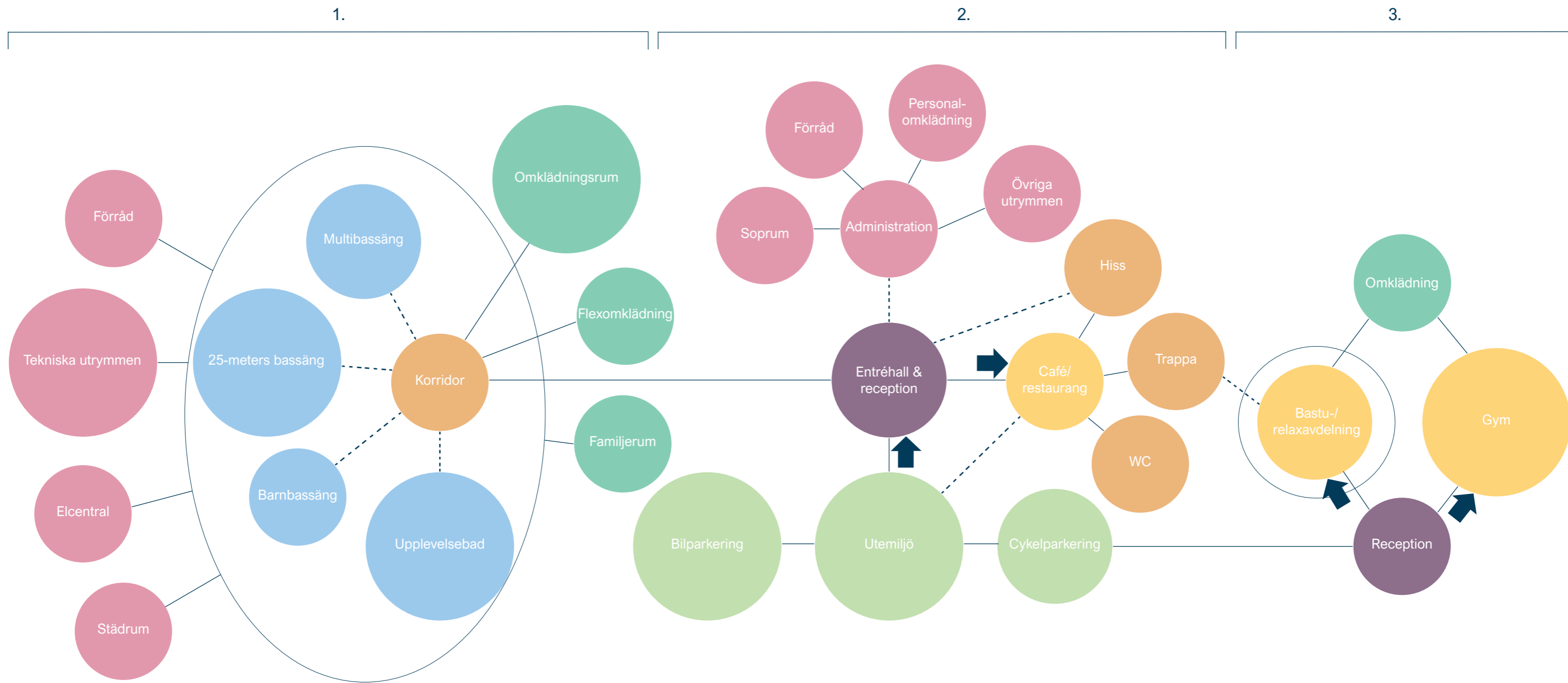
- En fullstor tävlingsbassäng föreslås för 25-meters bassängen. En simbana måste idag vara 2,5 meter bred om man ska tävla, men kan till vardags vara 2 meter bred så att man då får 10 banor.
- 25-meters bassängen föreslås vara djupare, dels för att få till hoppmöjligheter som en attraktion för ungdomar, men också för att simskolan ska kunna erbjuda momentet där man ska dyka ner på djupt vatten och hämta föremål.
- Multibassängen föreslås vara åtta meter bred istället för sex, eftersom intresset för simskola är stort i Svedala.
- Ett omklädningsrum i flexmodell föreslås också för personalomklädningsrum.

Då har man en vägg med skåp och sedan går man in och byter om och duschar enskilt.

- Gymmet har fått en inriktning mot friskvård för att utmärka sig i konkurrensen av gym i Svedala.
- Caféet har fått en egen punkt med en egen beskrivning. En restaurang har också lagts till för att utöka badhusets utbud under dagens olika timmar.
- Familjerum är ett nytt tillägg till programmet.
- Information kring parkering och utemiljö har också lagts till.

Man kan även tänka sig en etappvis uppbyggnad, där nya funktioner kan läggas till i ett senare skede. Svedala är en tillväxtkommun med många barnfamiljer och i enkäten som gjordes framgick det att många ville se ett äventyrsbad. Därför kommer det även planeras för ett mindre upplevelsebad, som kan ses som ett valfritt tillägg som kan byggas till när behovet ökar eller ekonomin i kommunen tillåter det.

<p>1. Motions-/ tränings-/ tävlingsbassäng</p> <p>alla åldrar</p>	<p>Mått: 20,5x25 meter (fullstor tävlingsbassäng för internationella tävlingar)</p> <p>Antal banor: 8 stycken á 2,5 meter eller 10 stycken á 2 meter</p> <p>Djup: 120-380 cm (med hoppmöjligheter från en till tre meter)</p> <p>Yta: Cirka 900 kvm</p>	
<p>Beskrivning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bassängen utrustas med ett lyftplan för funktionshindrade, samt en längre fast trappa med räcken för enkel angöring till bassängen. Lejdare i de övriga hörnen. • Bassängen utrustas med ingjutna bottenfästen som förberedelse för flytande lekutrustning. • Bassängen kan med fördel utrustas med elektroniskt drunkningslarm. • Åskådarplatser föreslås på mobila läktare. Publikkapacitet på 300 åskådare redovisas i detta förslag. Platsen kan, när det inte är tävlingar, användas för caféplatser, sittgrupper och relaxstolar. 		
<p>2. Multi-/ undervisningsbassäng</p> <p>ålder 4-8 år</p>	<p>Mått: 16,67x8 meter</p> <p>Antal banor: 4 banor á 2 meter</p> <p>Djup: 0-180 cm</p> <p>Yta: Cirka 258 kvm</p>	
<p>Beskrivning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bassängen utrustas med höj- och sänkbart mellangolv. • Det flexibla djupet gör bassängen lämplig för allt från babysim till vattengymnastik. • Två simskolegrupper kan disponera bassängen samtidigt. • Bassängen utrustas med lyftplan för funktionshindrade samt en längre trappa (ledad) med räcken för enkel angöring till bassängen. • Bassängen utrustas även med ingjutna fästen som förberedelse för lekutrustning. • Reglerbar vattentemperatur 30-34 C. • 1 RWC - barntoilet finns tillgänglig i anslutning till bassängen. 		

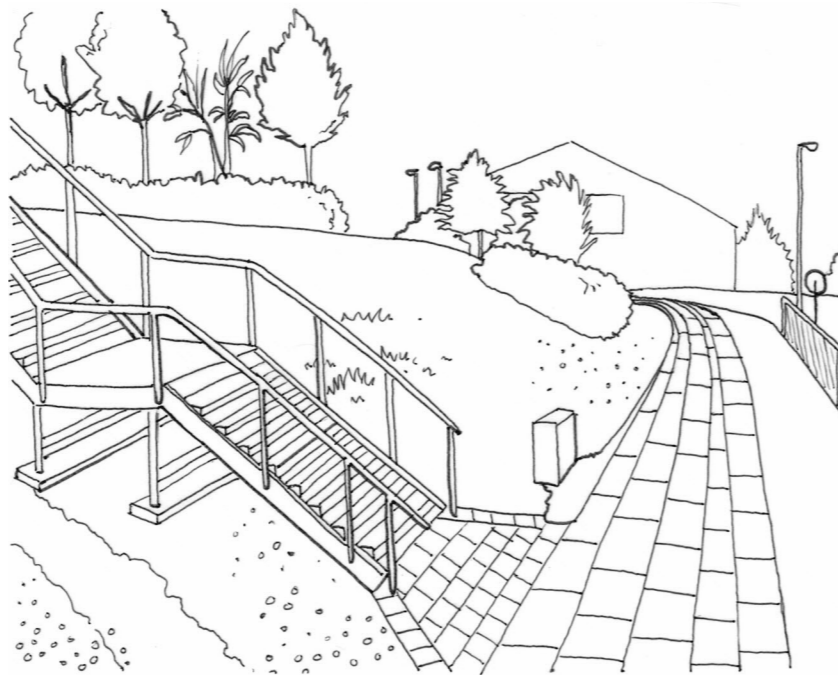
8.5.1 Funktionsdiagram

Diagrammet visar lokalprogrammets olika funktioner i relation till varandra.

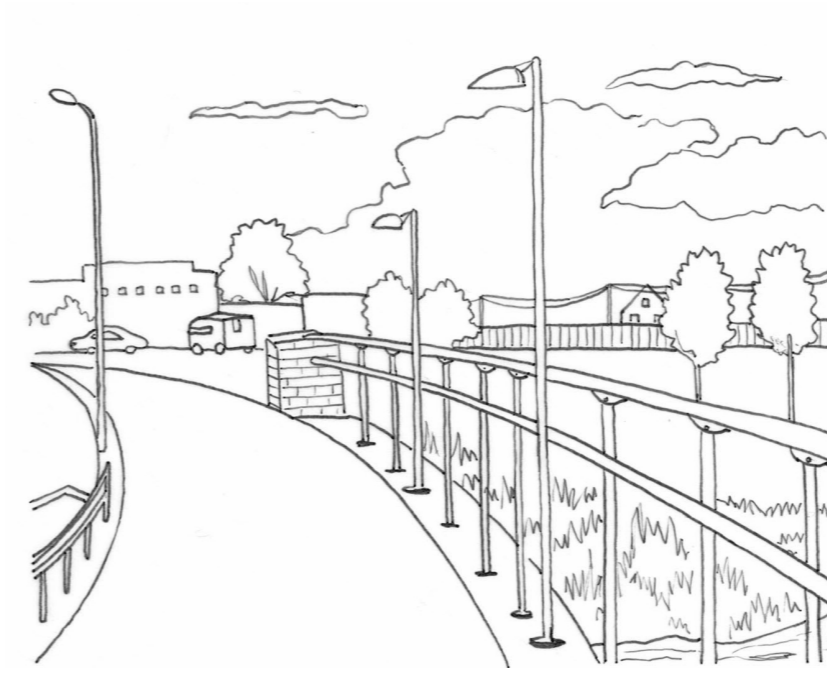

- Direkt närbelägenhet
- - - Indirekt närbelägenhet
- ➔ Entré
- Våta zoner (övriga är torra zoner)
- 0 - 100 kvm
- 101 - 400 kvm
- 401 - 1000 kvm
- Poolområde
- Omklädning/uppehållsrum
- Utomhusmiljö
- Foajé & reception
- Rum endast för personal
- Övriga funktioner
- Kommunikationsytor

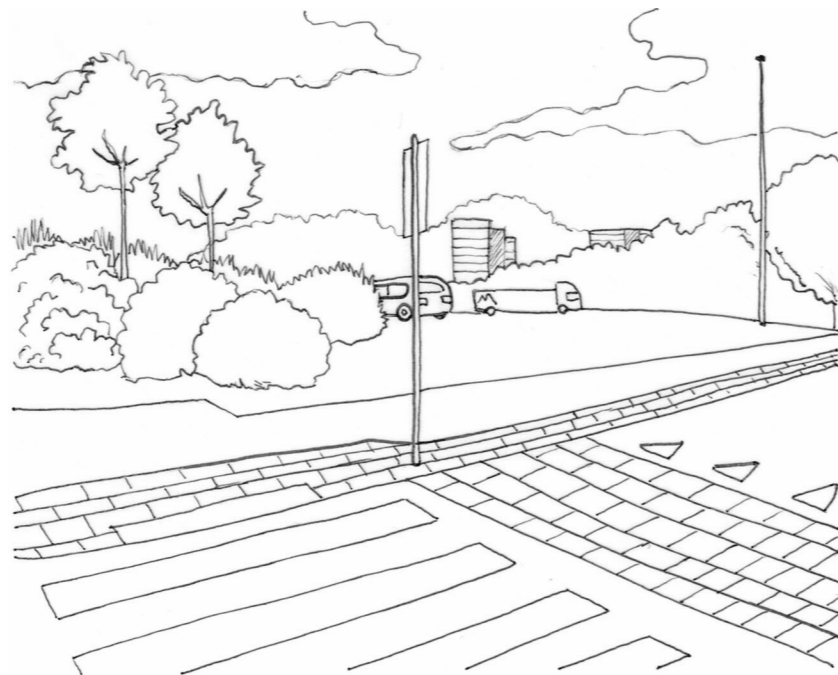
8.6 Cullen-studie

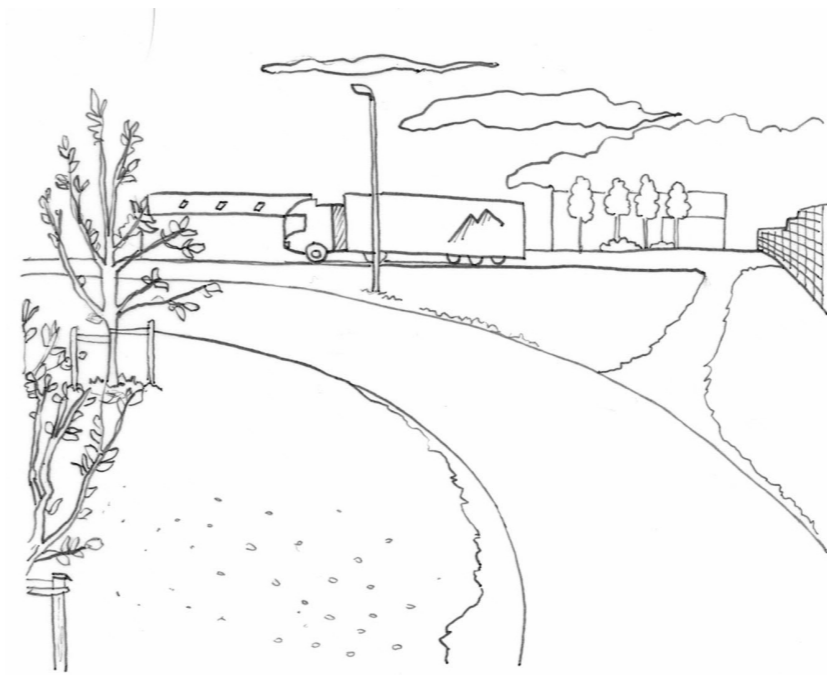
1. Om man promenerar från stationen och tar sig under viadukten, så är det denna vy man möts av. En enkel trappa med ett temporärt utseende leder en upp till det som idag är en grå och asfalterad pendlarparkering. I den lilla backen finns det dock lite grönska.

3. Kommer man söderifrån längs Ågatan så tar man sig över Sege Å för att nå pendlarparkeringen. Här skymtar man järnvägen i bakgrunden och röda tegelbyggnader av olika slag. Den kombinerade gång- och cykelvägen är väl upplyst.

2. Har man möjligtvis spelat fotboll eller handlat i byggaffären på andra sidan gatan så leder övergångsstället en till pendlarparkeringen. Härifrån skymtar man några högre bostadshus på avstånd. En flaggstång står där tom utan en flagga som vajar i vinden.

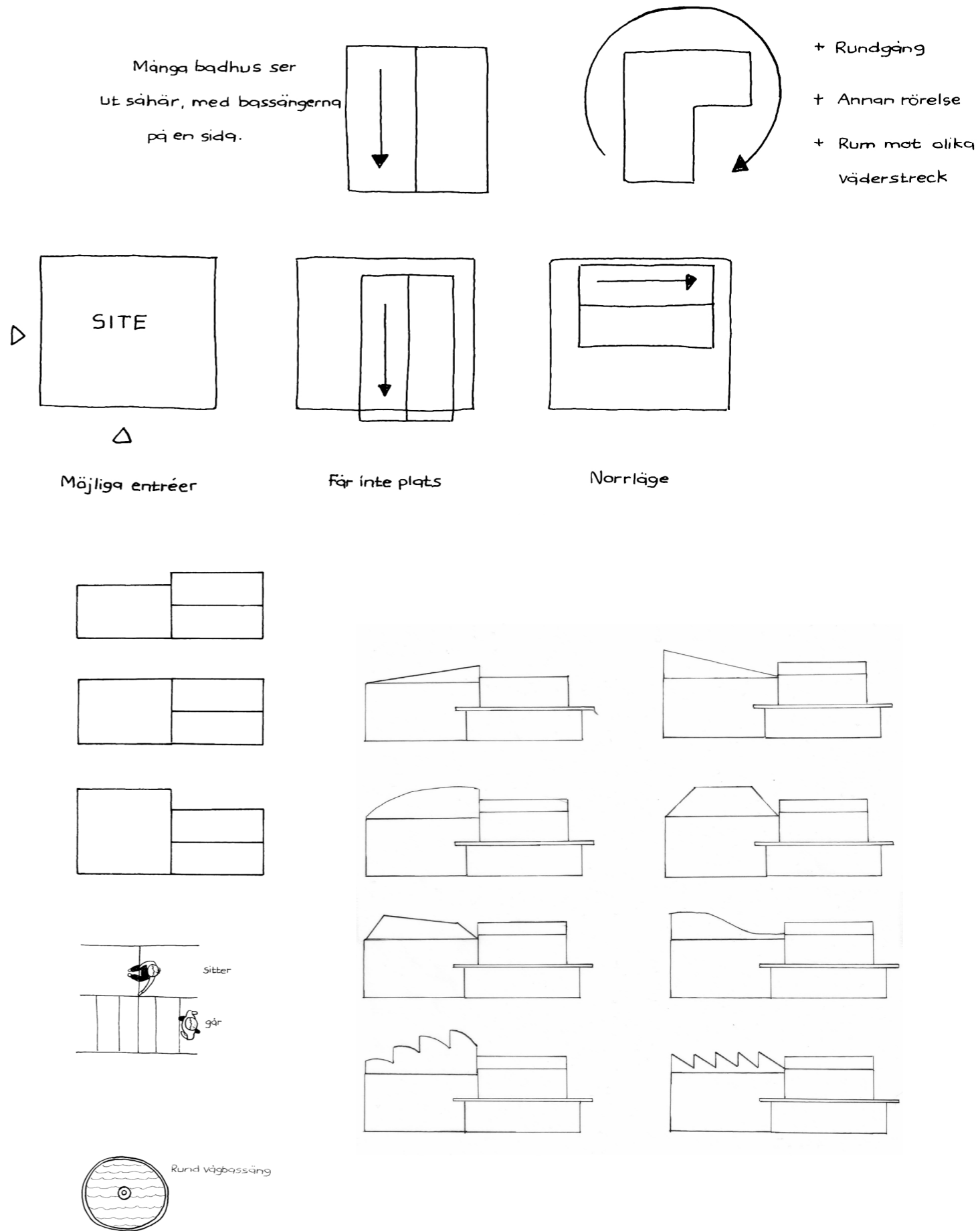
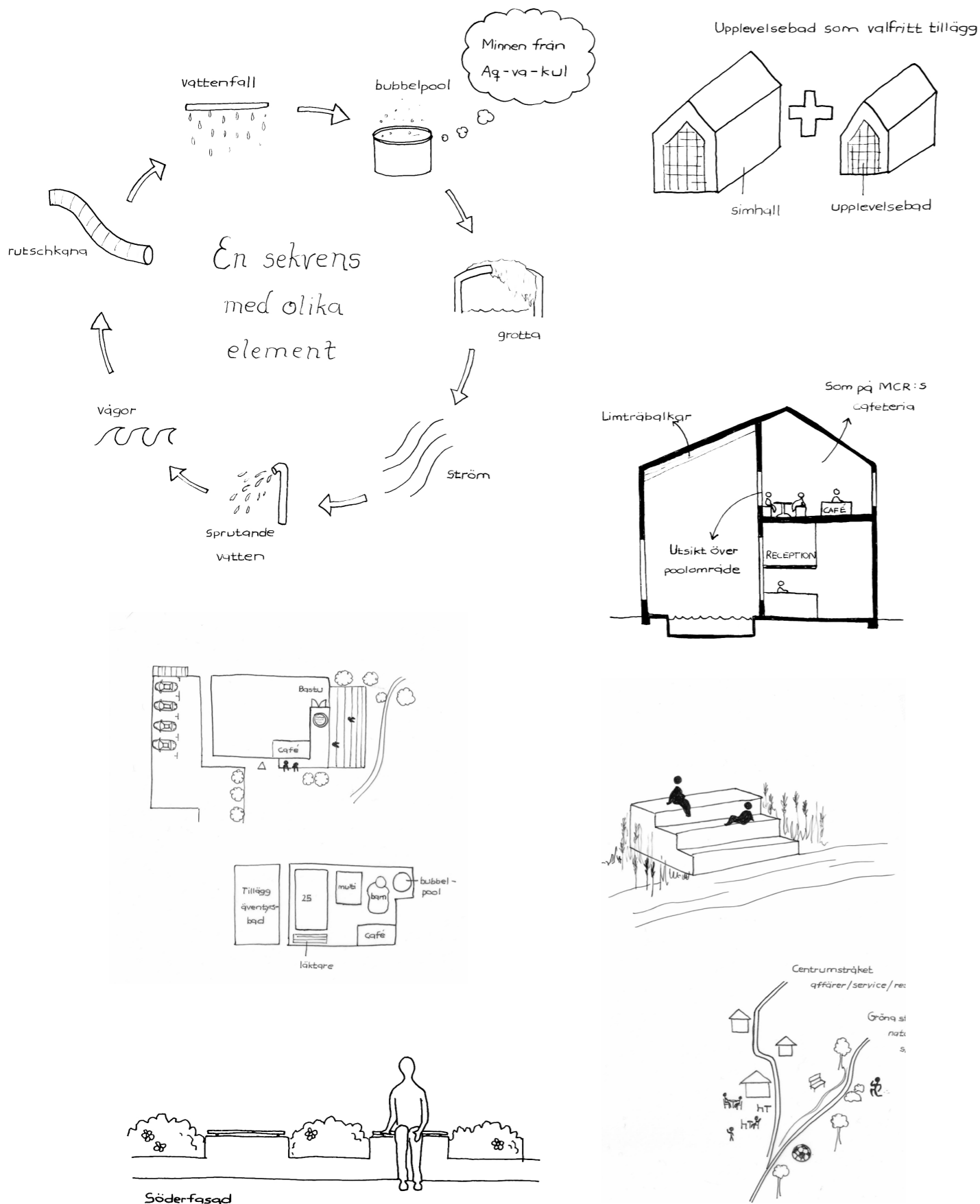
4. Promenerar man från bostadsområdet Tegelbruket i öst så passerar man en lite mindre bro inbäddad i grönska. Härifrån har man full utsikt över hela pendlarparkeringen. Några yngre träd försöker växa sig stora och starka. I övrigt är det en stor lastbil som dominerar vyn.

Cullen-studie:
orienteringskarta
1:1000

0 5 25 50 m

8.7 Skisser

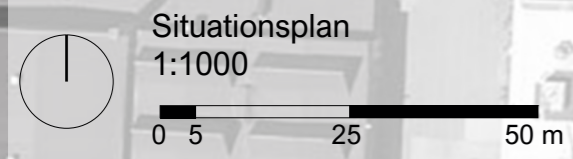
8.8 Badhuset Bubblan

Badhuset Bubblan är Svedalas nya gemytliga och hållbara badhus, med det centrala läget. Med ett varierat utbud finns här någonting för alla. Den tidigare tråkiga parkeringsplatsen har fått ett helt nytt utseende och istället har ytan blivit till en mötesplats för byns invånare.

Figur 37: Vy över Badhuset Bubblans huvudentré.

8.8.1 Situationsplan

Sandvik SRP

Gjuterigatan

Fitness24Seven

Storgatan

Stortorget

Restaurang

Pizzeria

Timmergatan

Kyrkogatan

Södergatan

Kyrkogatan

Stationsplan

Svedala
tågstation

ICA Kvantum
Karlsson

Ågatan

Timmergatan

Badhuset Bubblan

Sege A

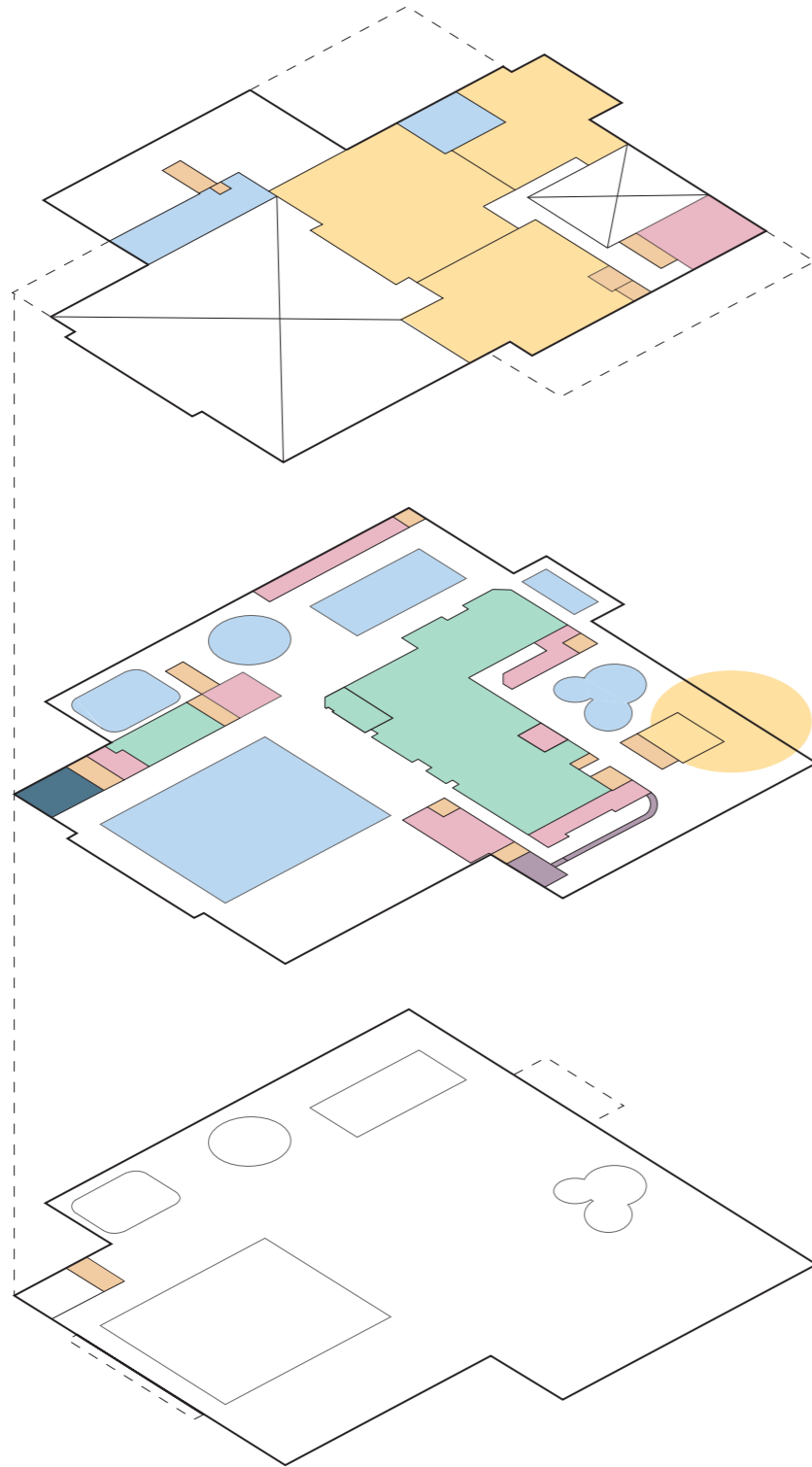
Bostadsområdet
Tegelbruket

Ågatan

Kontorslokaler

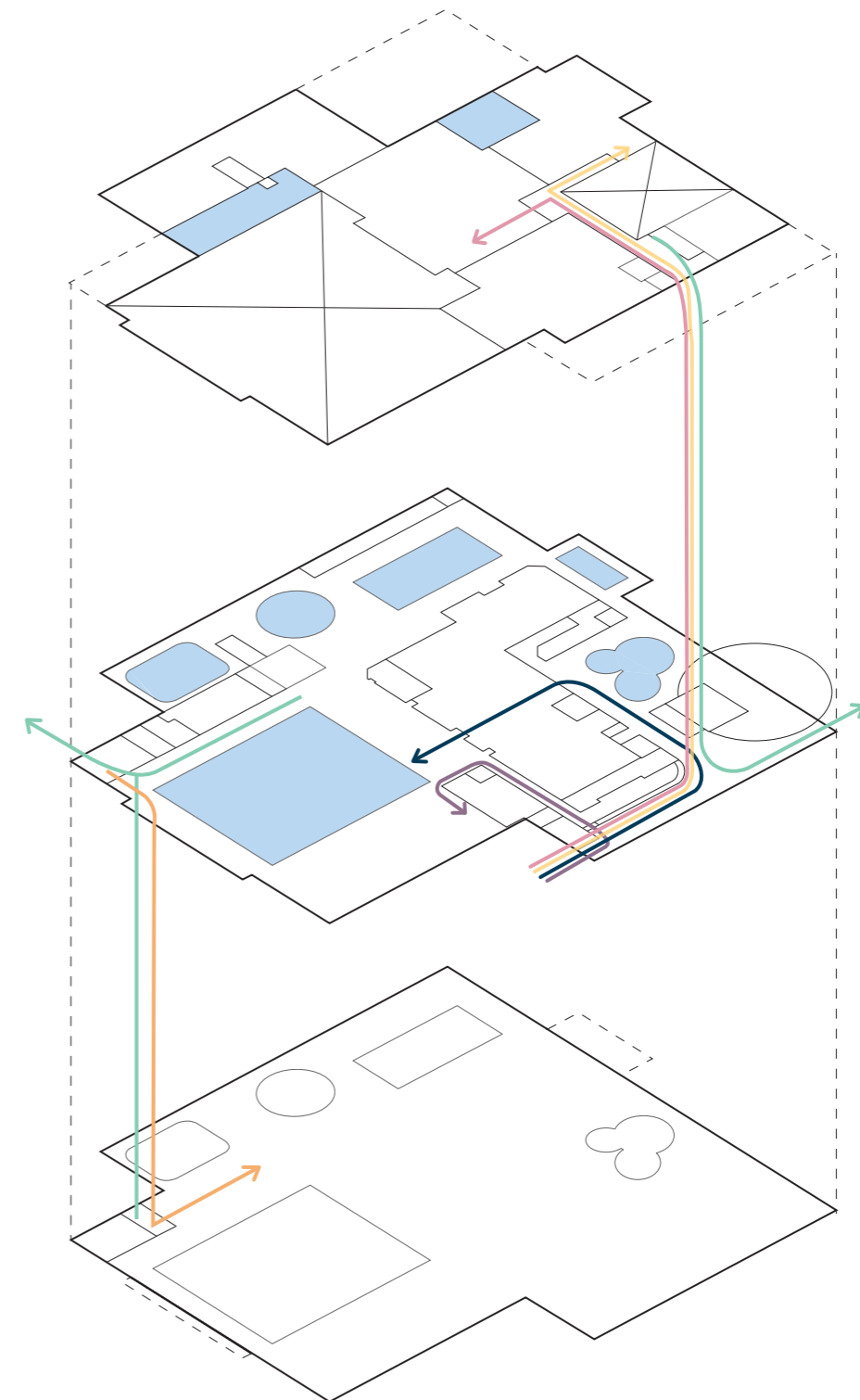
Optimera
Svedala

8.8.2 Diagram

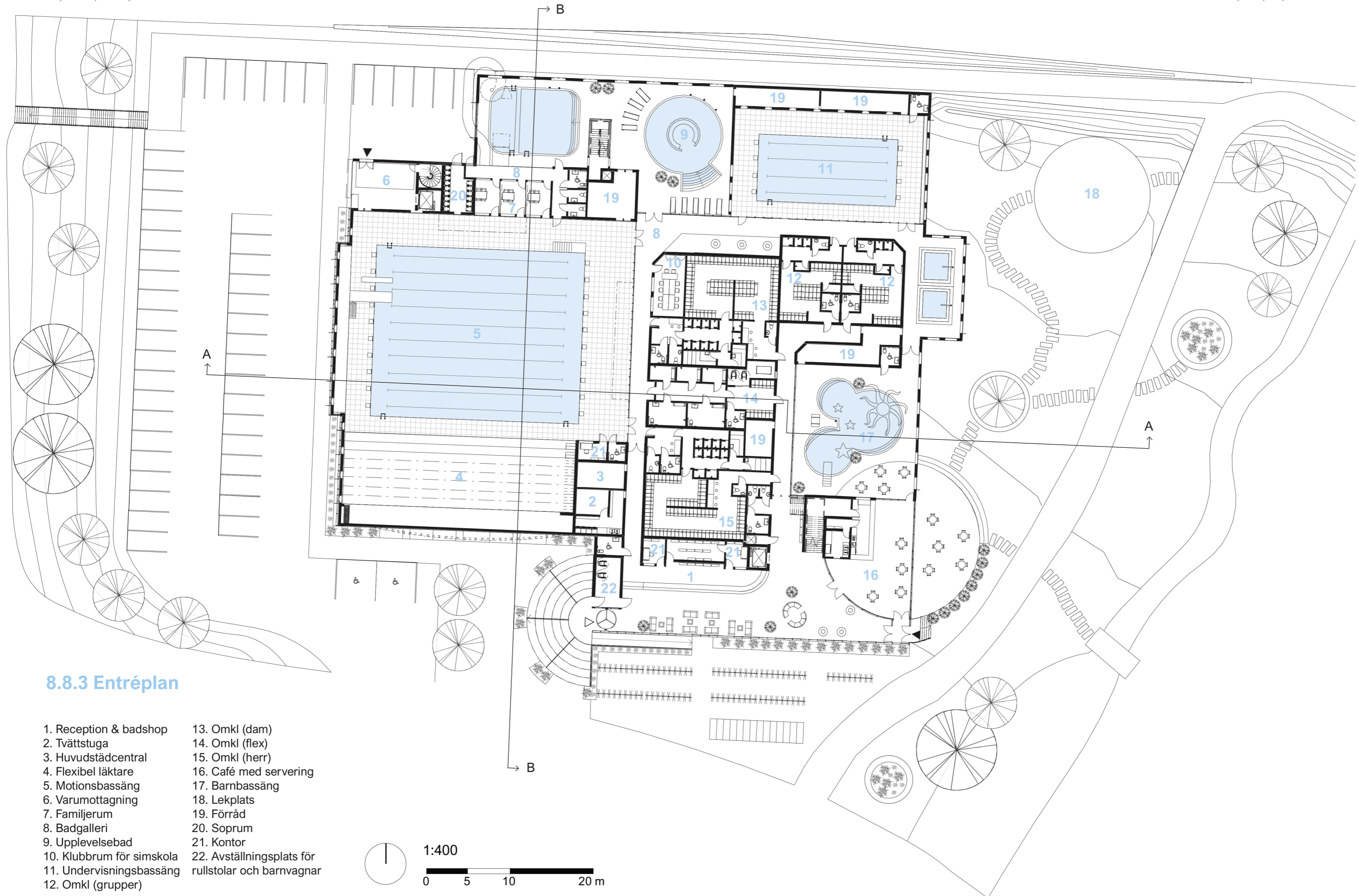
Programfördelning

● Bassänger	● Rum endast för personal
● Varumottagning	● Övriga funktioner
● Reception	● Kommunikationsytor & WC
● Omklädningsrum & uppehållsrum	

Vertikal och horisontell cirkulation

● Bassänger	● Flöde - gym
● Flöde - badgäster	● Flöde - relax
● Flöde - åskådare	● Flöde - teknisk personal
● Flöde - utrymning	

8.8.3 Entréplan

1. Reception & badshop	13. Omkl (dam)
2. Tvättstuga	14. Omkl (flex)
3. Huvudstädcentral	15. Omkl (herr)
4. Flexibel läktare	16. Café med servering
5. Motionsbassäng	17. Barnbassäng
6. Varumottagning	18. Lekplats
7. Familjerum	19. Förråd
8. Badgalleri	20. Soprum
9. Upplevelsebad	21. Kontor
10. Klubbrum för simskola	22. Avställningsplats för rullstolar och barnvagnar
11. Undervisningsbassäng	
12. Omkl (grupper)	

1:400

0 5 10 20 m

Caféet

Vid caféet finns olika sittmöjligheter. Antingen kan man fika vid caféets servering eller så kan man sätta sig utomhus. Vid småbarnsbassängen finns också en separerad yta avsedd för fikastunder, så om man inte vill lämna sina badande barn kan man beställa fika direkt via caféets lucka. Caféets glasade väggar gör att man redan i foajén får en visuell kontakt med en av badhusets bassänger. Landskapsdesignen har integrerats i byggnadsdesignen och cirkulära är ett återkommande tema. Caféet har fått en cirkulär form som går igenom både det interiöra och exteriöra.

Familjerummen

Under åren 2020-21 har världen upplevt en pandemi. I badhusets gestaltning har det därför tagits hänsyn till den situation vi nu befinner oss i och liknande framtida pandemier som kan uppstå. På bottenvåningen finns tre familjerum som skiljs åt av skjutväggar. Här kan till exempel familjen boka sitt egna avskilda rum vid behov. Samtidigt finns möjligheten att öppna upp och skapa ett enda stort multifunktionellt rum, som till exempel kan användas till barnkalas, som mötesrum, kontor eller uthyrning till företag.

Omklädningsrummen

I badhuset finns fem omklädningsrum i anknytning till bassängerna på bottenvåningen. Ett är tillägnat damer, ett är för herrar, det tredje är ett flexomklädningsrum och de två sista är gruppomklädningsrum. Flexomklädningsrummet är tillgänglighetsanpassat och det finns också till för alla som inte känner sig bekväma med att byta om med andra. Här kan man då byta om i ett enskilt rum.

Mål nummer 11 går i linje med att bland annat skapa en inkluderande och tillgänglighetsanpassad byggnad.

Upplevelsebadet

Upplevelsebadet är ett valfritt tillägg som kan byggas till när kommunen anser att de har ekonomin till att bygga ett. Stommen och det exteriöra byggs förslagsvis och sedan kan man vid tillfälle utöka med det interiöra. Under den period då rummet möjligtvis står tomt kan rummet användas för olika ändamål. Några förslag är: simklubben kan ha övningar på land i lokalen, dansgrupper kan husera här eller så kan rummet hyras ut för workshops eller som öppet kontorslandskap.

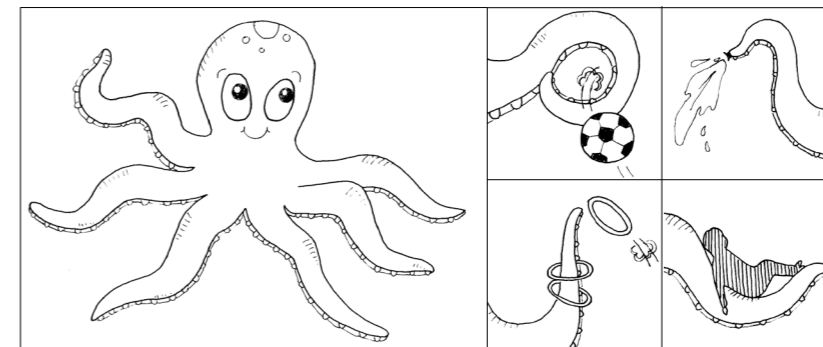
Runda bassängen: I förslaget här föreslås en rund bassäng med strömkanal. Här kan man sätta sig på en badring och flyta runt. I mitten av denna bassäng finns en grotta. Längs bassängkanten finns sprutande vatten.

Rektangulära bassängen: Här mynnar de två rutschkanorna ut. I andra halvan finns det möjlighet till att ha vågvaskin och/eller en klättervägg.

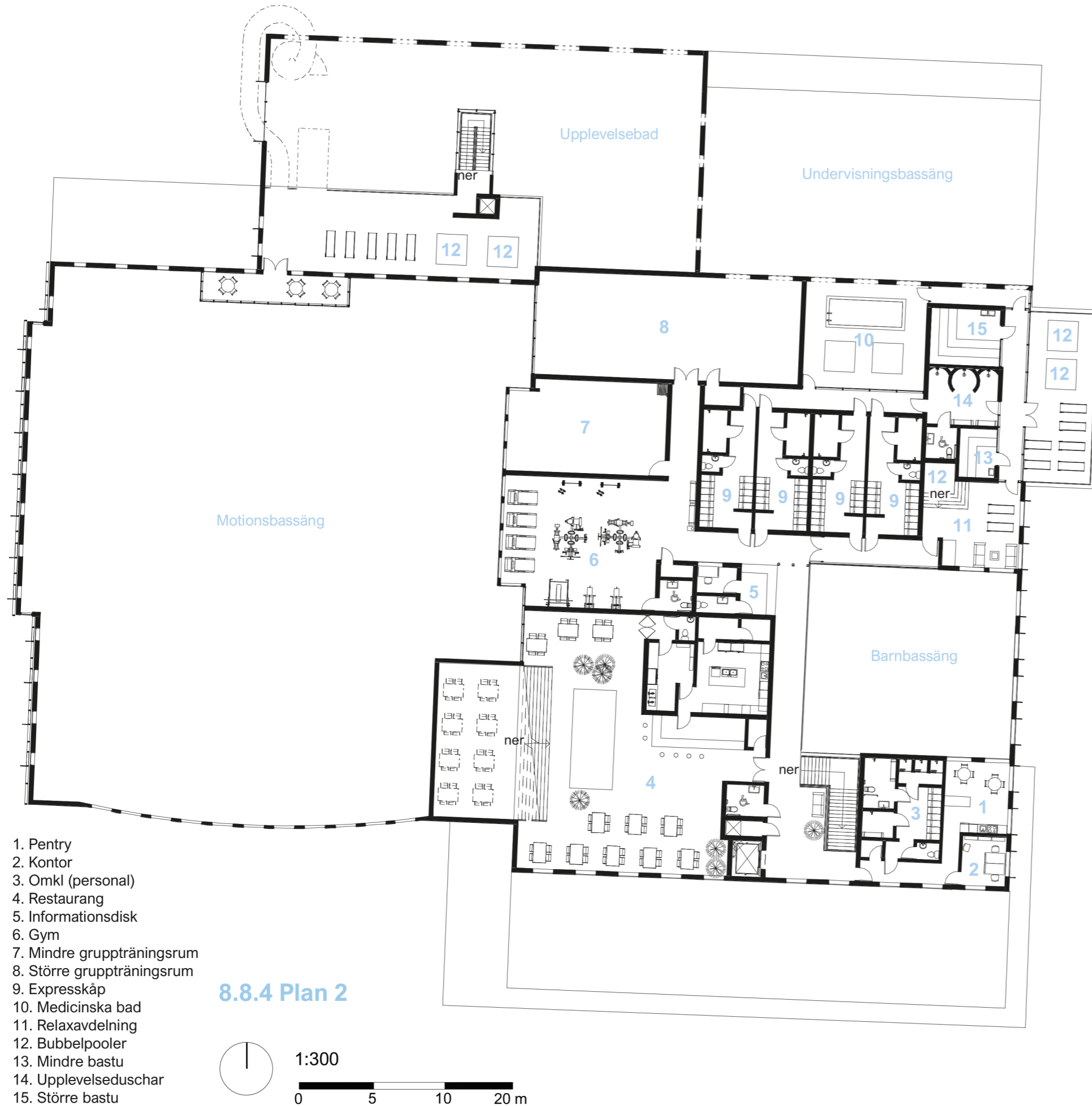
Barnbassängen och maskoten

I barnbassängen finner man Badhuset Bubblans maskot - bläckfisken Abbe. Han är en filur med både många armar och möjligheter.

Vid barnbassängen finns också en mindre rutschkana, en skattkista med badleksaker att låna och sjöstjärnor som pryder bassängens golv.

Figur 38: Maskoten Abbe kan man bada med i barnbassängen.

Relax light avdelningen

På andra våningen finner man bland annat badhusets relax "light" avdelning. Enligt Erik Johansson¹, universitetslektor vid institutionen för arkitektur och byggd miljö, är det möjligt att ha bassänger på andra våningen. Det kräver dock en stark konstruktion som man löser genom ett starkt och tjockt betongbjälklag och underliggande pelare. Exakta dimensioner krävs det beräkningar på. Detta innebär en extra kostnad, men det har också sina fördelar utifrån ett socialt hållbarhetsperspektiv. Med medicinska bad får Svedalas invånare tillgång till ett helt nytt utbud som kommunen tidigare inte kunnat erbjuda.

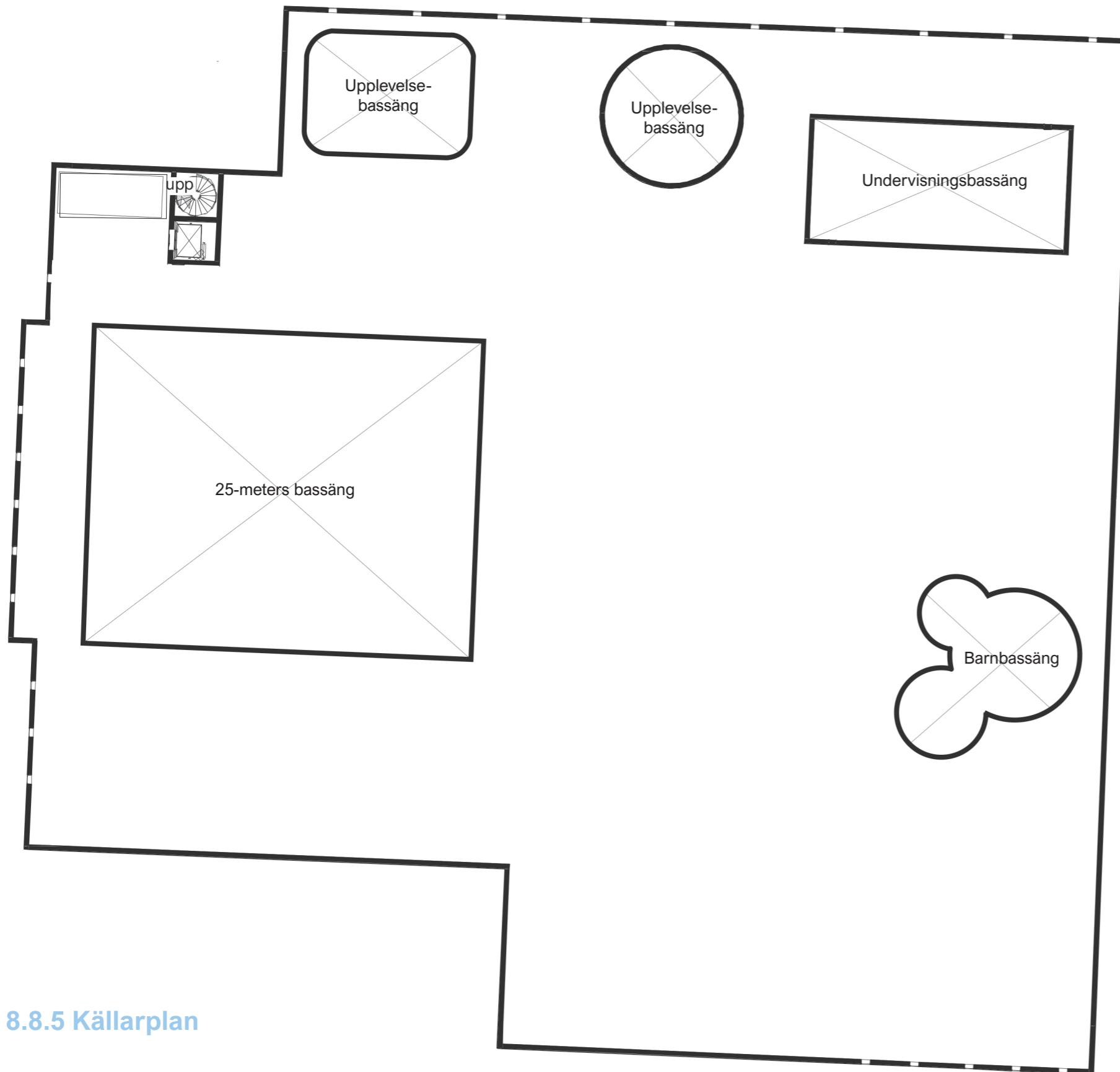
¹ Erik Johansson, universitetslektor vid institutionen för arkitektur och byggd miljö, e-post den 27 april 2021.

Gymmet

Gymmet och relax-avdelningen är två olika verksamheter, men de har en gemensam informationsdisk med en egen spärr. Här kommer man in om man har betalat specifikt för någon av dessa aktiviteter. Gymmet erbjuder två gruppträningsrum i olika storlekar och ett gym med vy över 25-meters bassängen. Gymmet har också tillgång till de medicinska baden via omklädningsrummen, då det är en våt zon.

Restaurangen

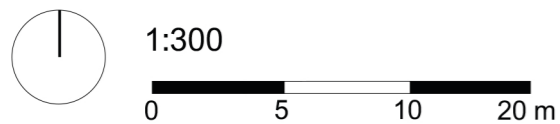
Restaurangen på andra våningen har gott om sittplatser för hungriga gäster. Här öppnar sig höga fönster upp mot söder och det finns också en visuell koppling till vattnet, med utiskt över allt som händer i 25-meters bassängen.

Teknikplanet

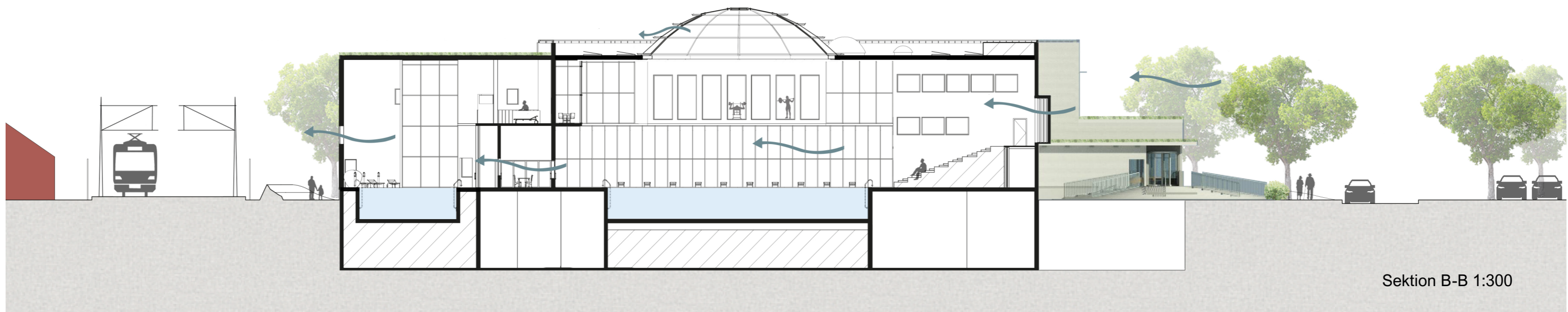
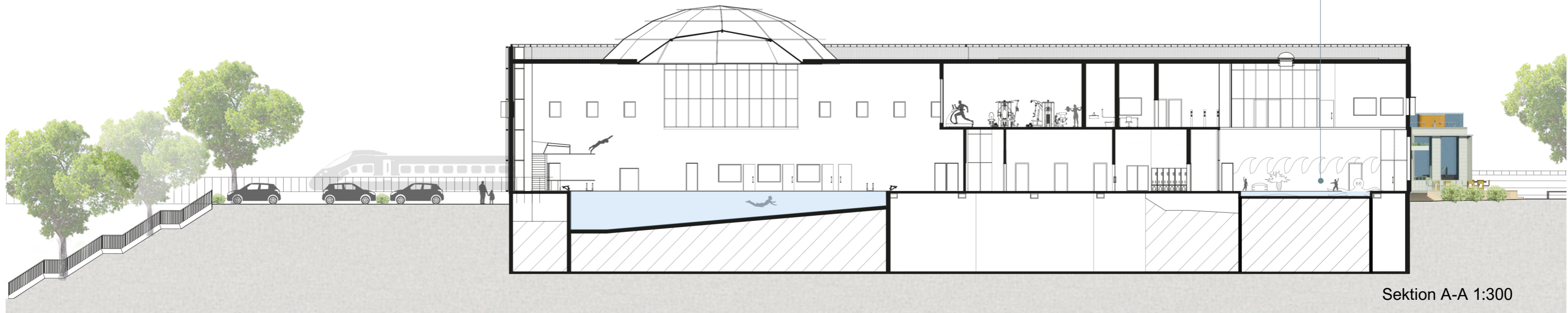
På källarplanet finns all den teknik som krävs för att sköta och driva badhuset. Den här planritningen är inte särskilt detaljerad, men många komponenter ingår självfallet på detta plan (se kapitel 7.1 om studiebesöket på Hylliebadet). Bottenvåningens golv är något höjt från marklinjen, vilket möjliggör fönster och ljussinsläpp till källarplanet.

8.8.5 Källarplan

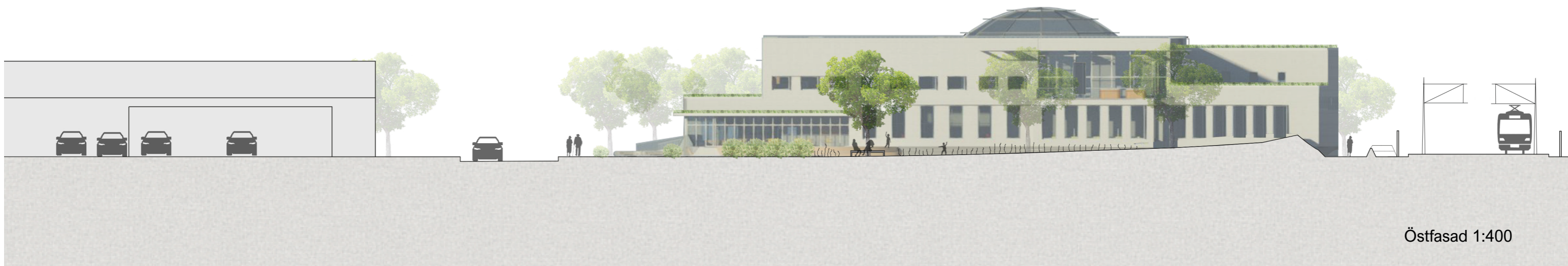
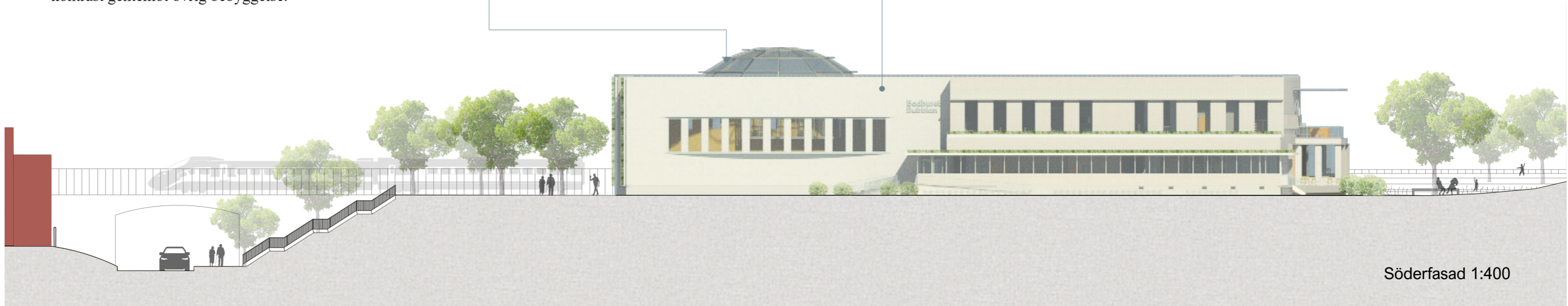
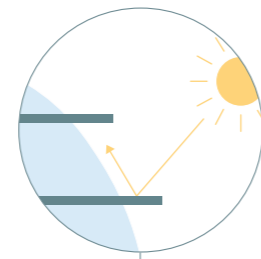
8.8.6 Sektioner

Kupolen är det element som utåt sett kan kännetecknas som en "bubbla", vilket ger byggnaden en del av dess karaktär. Interiört skapar det ett luftigt rum, med rymd och bra ljusinsläpp.

8.8.7 Fasader

Många av byggnaderna i Svedalas centrum är uppförda i rött tegel. Teglet, och kopplingen till det forna tegelbruket i byn, är viktigt för Svedala kommun. Därför kläs badhusets fasad med tegel i en vit nyans - tegeltraditionen bevaras på så sätt, men badhuset blir också en kontrast gentemot övrig bebyggelse.

8.8.8 Hållbara lösningar

Gröna tak

- Motverkar försämrade luftkvaliteten.
- Motverkar stigande stadstemperaturer.
- Har en kylande effekt och reducerar behovet av luftkonditionering i varmt klimat.
- Reducerar buller
- Avlastar stadens dagvattensystem genom att minska volymen och hastigheten på avrinnande vatten.
- Kan bidra med biologisk mångfald.
- Bidrar till kulturella och estetiska kvaliteter (Vinnova 2017).

Växtlighet

- Ökar välbefinnandet hos människor och ger ett gott intryck.
- Dämpar ljud
- Kylar luften
- Förbättrar luftkvaliteten
- Skyddar mot vind.

Växtvägg

- Levande hydroponsik växtvägg där växterna sitter fast vertikalt i mindre moduler.
- Verkar som ett yttre vindskydd åt byggnaden.
- Skyddar byggnaden från skadlig UV-strålning.
- Skyddar byggnadens fasad från slagregn och hjälper till med dagvattenhanteringen.
- I övrigt likartade fördelar som de gröna taken (Nilsson 2013).

Solceller

Det går åt mycket elektricitet för att driva ett badhus och då är det bra att använda sig av solceller, som är en förnybar energikälla. Solenergin kan användas till simhallens belysning och vattenuppvärmning. Enligt Henrik Davidsson¹, fysiker och specialist på solenergi, är det bäst att ha en 40 graders lutning från horisontalplanet. Det gör dock ingenting om denna siffra varierar med 20 grader upp eller ner. Solcellerna kan även vridas lite mot öst/väst.

Taköverhäng

Mot söder finns stora fönsterpartier för att maximera den passiva soluppvärmningen på vintern, men taköverhäng finns för att skapa skugga på sommaren.

Solavskärmning

Förhindrar att byggnaden blir för varm och då måste kylas.

Vattentank

Samlar upp regnvatten som kan användas till bevattning av växtväggen.

Solceller går i linje med mål nummer:

160

Gröna tak går i linje med mål nummer:

¹ Henrik Davidsson, universitetslektor vid institutionen för arkitektur och byggd miljö, e-post den 25 maj 2021

8.8.9 Exteriöra material

Trä

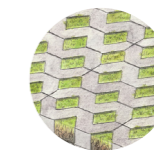
Ett trädäck smälter fint in med växtligheten på den östra sidan. Trä är det enda helt förnybara och kolbindande byggmaterial som finns (Martinsons 2021).

Bild: The Plastic Centre (2021)

Rutschkana

Referensbild till upplevelsebadets ena rutschkana. Bilden är från Hylliebadet (författaren 2021).

Permeabel markbeläggning

Har fördelen av att avlasta dagvattensystemet och blir inte lika varmt som till exempel asfalt.

Bild: vaguiden (2021)

Tegel

I en vit nyans, som tillåter de gröna taken och den gröna växtväggen att få synas och ta plats. Tegel är tillverkat av naturens råvaror - vatten, eld, lera och sand. Genom att välja närproducerat tegel kan man minska transportsträckorna och därmed också koldioxidutsläppen. Ett byggnad med tegel är ofta solid och motståndskraftig mot väder och vind. Fasaden kräver också minimalt med underhåll. Byggnader med tegel har därför ofta en lång livslängd (HusCompagniet 2016).

Bild: Archello (2018)

Glas

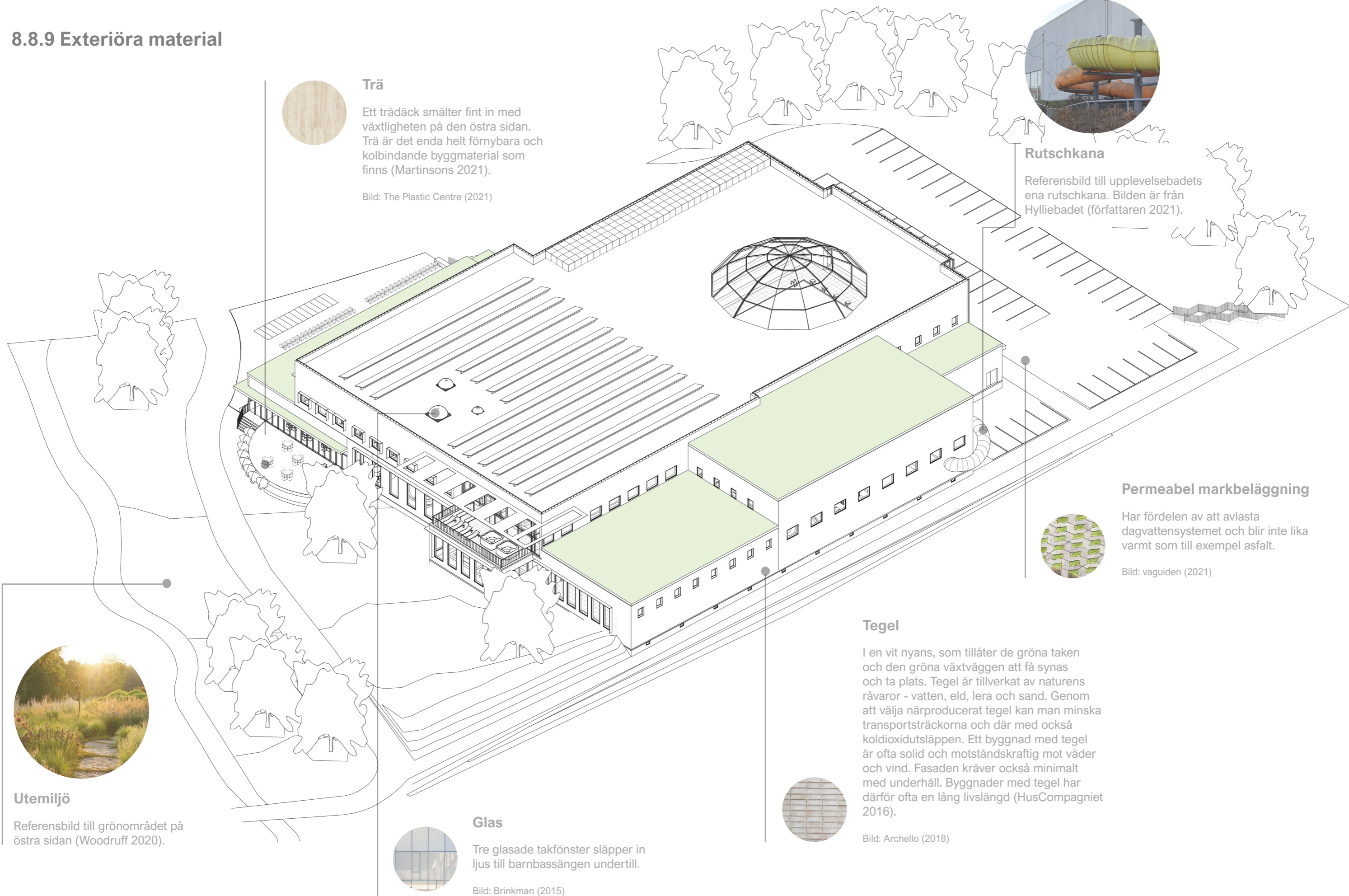
Tre glasade takfönster släpper in ljus till barnbassängen undertill.

Bild: Brinkman (2015)

Utemiljö

Referensbild till grönområdet på östra sidan (Woodruff 2020).

8.8.10 Interiöra material

Följande materialkarta beskriver de interiöra materialen i badhuset Bubblan:

Betong används till den bärande byggnadsstommen, men också icke bärande väggar (såsom väggarna i omklädningsrummen, samt runt toaletter och duschar). Själva bassängerna, källaren och grunden byggs också i betong.

Glas. Badgalleriet har till exempel stora glasade partier, för att öka ljusinsläppet och skapa en visuell koppling mellan badets olika delar.

Kakel och klinker. Betongväggarna är klädda med kakel i omklädningsrummen. Golven här, liksom golven runt bassängerna, är klädda med klinker.

Trä. Takstolarna är av limträ. Inget inbyggt trä används, men däremot synligt trä i form av träpaneler som pryder väggarna i bassängrummen. Dessa träpaneler tillför inte enbart en estetisk kvalitet, utan hanterar också akustiken väldigt effektivt.

Stål och aluminium. Aluminium används till dörrar (särskilda våtrumsdörrar används dock i de rum där det finns en direkt kontakt med vattnet). Vid bassängerna finns rostfria räcken av stål. Räckena till balkonger och trappor består av varmförzinkad stål som målningsbehandlas, eftersom detta minskar risken för rostangrepp.

Träullit används i takkonstruktionen. Träullsskivan har många bra kvaliteter som gör att den lämpar sig väldigt bra i aggressiva miljöer, såsom exempelvis badhus. Dels är materialet väldigt bra på att reglera rumsluftens relativa fuktighet och det angrips inte heller av röta eller mögel. Träullit påverkas heller inte av de kemikalier som används i ett badhus och det är även ljudabsorberande (Träullit AB 2021).

8.8.11 Teknisk ritning

Uppbyggnad av växtmoduler utanpå befintlig betongvägg med tegelfasad

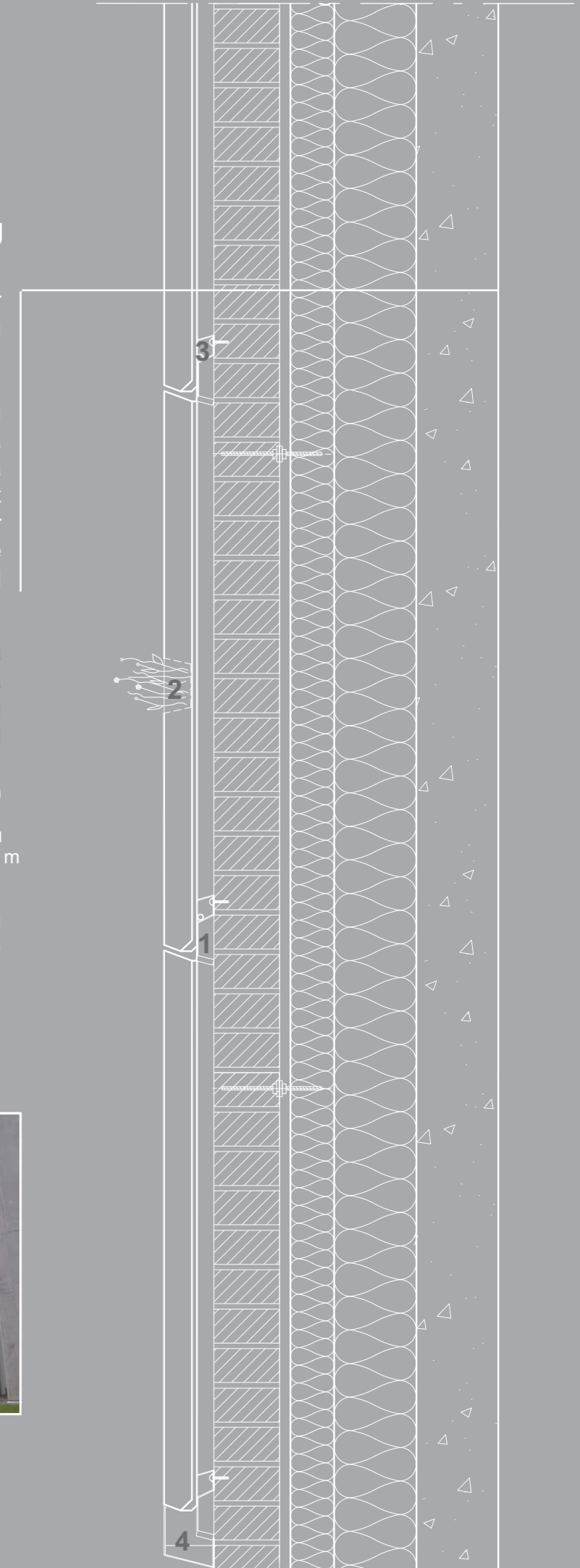
150 mm betong
150 mm skalmursskiva
80 mm skalmursskiva
20 mm luftspalt
120 mm tegelmur
8 mm sug- och kapillärfleece
52 mm fasadmodul

1. upphängningsskena
2. växtkruka
3. droppbevattning
4. dräneringskanal

Skala 1:10

Ritning adapterad från Capener & Sikander (2014) samt ISOVER (2021).

Figur 39: Exempel på hur en växtvägg kan se ut. Bilden är från Högevallsbadet i Lund (Skugghall Annemark 2015).

8.8.12 Skugganalys

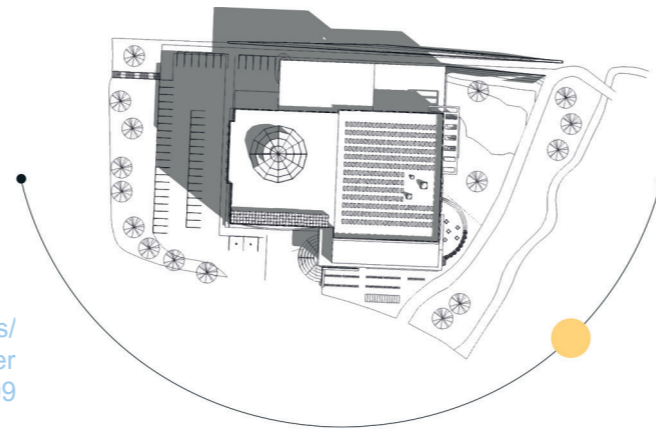

Skugganalysen har gjorts med hjälp av Autodesk Revit. Analysen visar den maximala skuggbildningen vid tre vedertagna dagar på året, som ger en tydlig återgivning av skuggpåverkan. Dessa dagar är: vårdagjämningen den 20 mars, sommarsolståndet den 21 juni och höstdagjämningen den 22 september. Den 20 mars och 22 september redovisas tillsammans, då skuggbildningen ser likartad ut vid dessa tidpunkter. Samtliga datum redovisas med fyra tider på dygnet: på morgonen kl. 09:00, mitt på dagen kl. 12:00, eftermiddagen kl. 15:00 och på kvällen kl. 18:00.

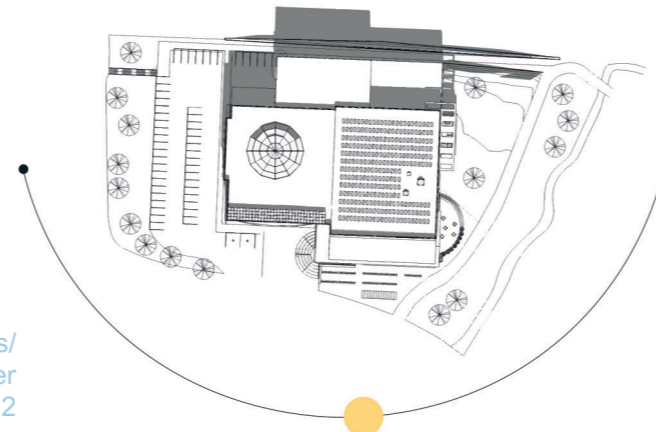
Den nya grönytan som gestaltats har placerats på byggnadens östra sida och här lyser solen både på morgonen och mitt på dagen. Under varma dagar ger platsen skugga under eftermiddagen och kvällen. Den dominerande vinden kommer från väster och sydväst. Byggnadskroppen skärmar av denna vind och gör den gröna ytan till en behaglig och vindskyddad plats.

Träden skuggar också, även om det inte illustreras i bilderna. Flertalet träd har placeras väster om parkeringen för att skydda entrén från kraftiga vindar väster ifrån.

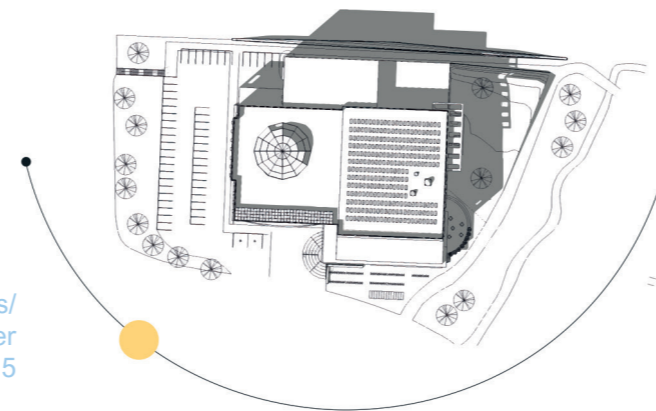
20 mars/
22 september
kl. 09

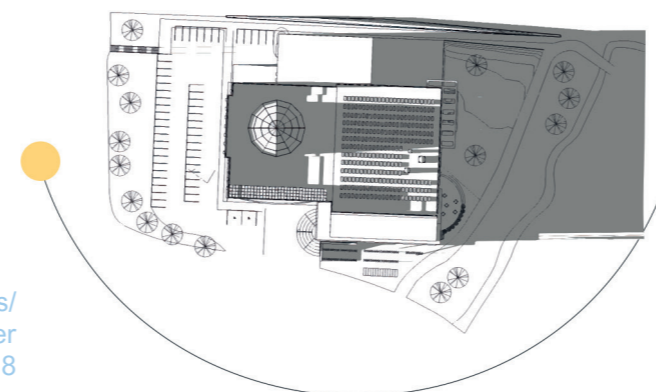
20 mars/
22 september
kl. 12

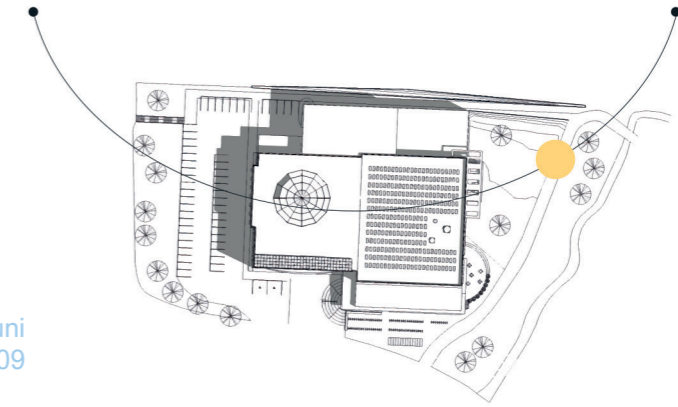
20 mars/
22 september
kl. 15

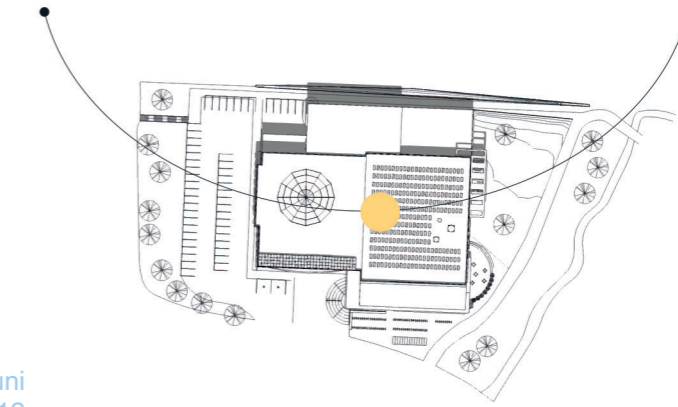
20 mars/
22 september
kl. 18

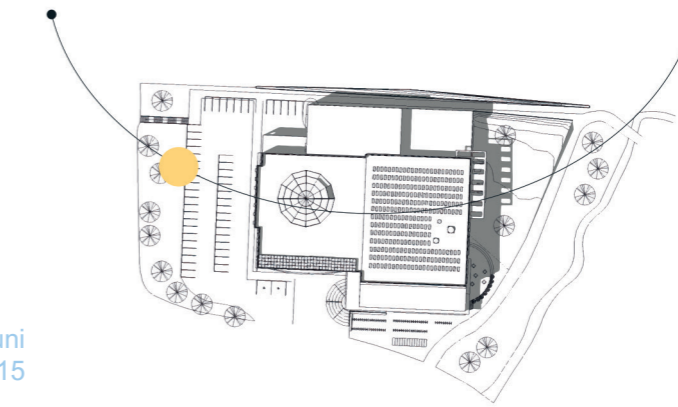
21 juni
kl. 09

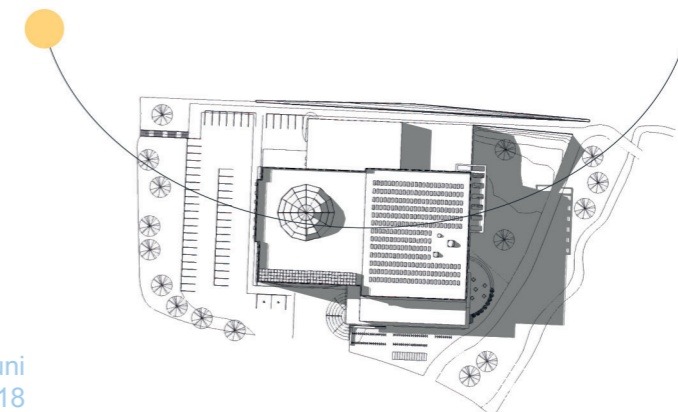
21 juni
kl. 12

21 juni
kl. 15

21 juni
kl. 18

8.8.13 Perspektiv

Figur 40: Vy över rummet med 25-meters bassängen, där kupolen är kronan på verket.

KAPITEL 9

SLUTORD

9. Slutord

Detta examensarbete har handlat om hur man kan gestalta ett hållbart badhus i Svedala, men metoderna går även att applicera i andra av Sveriges kommuner. Hållbar utveckling handlar om att tillfredsställa dagens behov, utan att äventyra kommande generationers möjligheter till att tillfredsställa sina behov. Att rita och bygga hållbara byggnader är ett led i detta. Det bör inte vara en fråga om man ska bygga hållbart, utan hur man kan bygga hållbart. När man utforskar ämnet närmare förstår man att möjligheterna är många och att det finns mycket man kan göra för att minska belastningen på vår jord. Detta arbete illustrerar endast ett fåtal av dessa möjligheter.

Arbetet delades in i två delar – en teoretisk och en gestaltande. Att börja med den teoretiska delen var ett medvetet val. Det gav en bra kunskapsbas och innebar mycket inspiration till det fortsatta arbetet med att designa badhuset. I arbetet är det mindre fokus på byggnadens konstruktion och detta är därför någonting som skulle kunnat utvecklats vidare i arbetet. Fler perspektiv som beskriver byggnadens rum skulle också kunna ha adderats och tegelfasaden skulle kunna ha utvecklats vidare med större variation. Vidare skulle fönstersättningen och mängden ljusinsläpp också kunnat ses över och optimeras, med tillhörande dagsljusberäkningar. En svårighet i arbetet var att nå ut till förskole- och skolbarn för intervjuer, eftersom responsen från skolor var begränsad. Däremot var det betydligt lättare att nå ut till den vuxna befolkningen i Svedala via sociala medier.

Genom att integrera tekniska lösningar kan man minimera driftskostnaderna och få ner kostnaderna för till exempel både ventilation och energiförbrukning. I det här projektet har

de tekniska lösningarna tillkommit efter den arkitektoniska utformningen, men för att stärka platsens karaktär som en hållbar plats skulle man kunna skruva upp hållbarhetsaspekterna ännu mera. Genom att integrera innovativa och hållbara lösningar mer arkitektoniskt skulle man kunna skapa en starkare karaktär och förhoppningsvis också göra hållbara lösningar mer attraktiva! Ett exempel är att man till exempel hade kunnat integrera solcellerna i balkonräckena. Spinningscyklarna i gymmet hade också kunnat få vara med och generera elektricitet genom ekospinning. Möjligheterna är med andra ord oändliga och endast fantasi och uppfinningsrikedom sätter gränserna. Bilparkeringen på platsen är det första man ser när man anländer till badhuset och inte direkt det man förknippar med hållbarhet. Anledningen till att parkeringen fick den placeringen hade bland annat att göra med platsens förutsättningar, möjliga entrésituationer och tillgänglighet. Inom en snar framtid planerar dock Svedala kommun att förändra stationsområdet med en ny pendlarparkering väster om ICA Kvantum Karlsson. Oavsett om denna nya parkering kommer innebära markparkering eller parkeringshus så skulle man kunna undersöka möjligheten att köpa parkeringsplatser här. Denna yta är trots allt endast fem minuters promenad från badhuset. Det som nu gjorts till en parkeringsplats vid badhuset skulle då kunna få en annan ny funktion och den gröna cirkeln runt badhuset skulle kunna slutas. På så sätt skulle man kunna stärka den biologiska mångfalden. Ytan har genom valet av permeabel markbeläggning, istället för till exempel den traditionella asfalten, gjorts flexibel så att området till exempel kan förvandlas till ett utegym istället.

Det föreslagna badhuset på denna plats kommunicerar med sin omgivning på olika sätt. Närheten till ICA är en fördel då dessa två verksamheter skulle gynna varandra ekonomiskt. Stationen och Svedala centrum är endast ett stenkast bort, vilket gör platsen utmärkt för pendlare. Ett badhus här är också fördelaktigt för att stärka livet i centrum. Söder om badhuset håller fotbollsklubbar till och många fotbollsplaner breder ut sig. Med badhuset i nära anslutning stärker det områdets aktiva karaktär och utbudet av hälsofrämjande aktiviteter utökas.

Examensarbetet har varit spännande att jobba med av flera olika anledningar. Dels är det första gången som jag försökt mig på att rita en simhall. Här har intervjuerna med professionella personer varit till stor hjälp, för att förstå vilka specifika krav som ställs på ett badhus.

Invånarna i Svedala har också visat stort engagemang och intresse för projektet, vilket har varit oerhört roligt. Att få höra deras tankar och idéer har varit väldigt kul och givande. Tyvärr går det inte att uppfylla alla önskemål, även om målet varit att uppfylla som många som möjligt. Viktigt i gestaltandet av simhallen har varit att skapa en mötesplats för alla Svedalas invånare, där alla kan känna sig trygga och ha roligt. Förhoppningen är att detta arbete kan sprida lite nytt ljus kring ett faktiskt badhus i kommunen.

Under mina år som arkitektstudent på LTH under åren 2016–2021 har jag samlat på mig citat, främst från lärare på skolan, men också gästföreläsare. Citaten är av blandad karaktär, men det är fraser som jag ofta haft i bakhuvudet i mitt gestaltande arbete. Genom att dela med mig av dem här på följande sidor hoppas jag att de kan komma till nytta för någon annan.

"Vi är levande varelser med hjärtan som slår. Vi går upp och vi går och lägger oss. Solen går upp och ner. Vi lever rytmiskt, så varför inte använda oss av rytm i arkitektur?"

- Thomas Hellqvist

"Att bryta mönster är början till all gestaltningsverksamhet."

- Thomas Hellqvist

"Motstånd föder idéer."

- Nina Falk Aronsen

"Vi skapar inte konst, vi skapar material som kommunicerar idéer."

- Andreea Marcu

"Tänk med pennan i hand."

- Jesús Mateo

"Glöm aldrig kontexten!"

- Andreea Marcu

"Kan man inte vara genialisk, så kan man i alla fall vara ordentlig."

- Mats Hultman

"Om staden är en duk, så är vandringen genom den penseln."

- Jesús Mateo

"En arkitekts mognadsgrad avgörs av hur mycket man kan hålla sig ifrån trender inom arkitekturen och vara självständig."

- Thomas Hellqvist

"Från den grekiska kulturen och romarriket kan vi lära oss: Att ta hand om mötet mellan bärande och buret, samt att ge det en form. (Se till exempel på den tidens kapital)."

- Thomas Hellqvist

"En bra arkitekt kan ta det vardagliga och göra något bra av det."

- Eva Früwald Hansson

"Det finns ingenting som är fult, bara olika stilar."

- Maria Tuvelius

"Vad är det vi underlättar och inte underlättar när vi utformar något?"

- Mats Hultman

"Om man inte förenklar för mycket och inte begränsar sig till ett ideal, då kan man skapa stadsbyggnadskonst."

- Mats Hultman

"Glöm inte de tre R:en rytm, riktning och rörelse. Inte heller komposition, struktur, delgestalt och helhetsgestalt. Det är jävligt viktigt. Ni vill inte bli fuskarkitekter."

- Thomas Hellqvist

"Which is your best project? It's my next project..."

- Mette Lange

KAPITEL 10

KÄLLFÖRTECKNING

Böcker:

Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid (2000). *Att förstå barns tankar: metodik för barnintervjuer*. 3., [omarb.] uppl. Stockholm: Liber

Häger, Björn (2007). *Intervjuteknik*. 2., [omarb. och uppdaterade] uppl. Stockholm: Liber

Larice, Michael & Macdonald, Elizabeth (red.) (2013). *The urban design reader*. Second edition. London: Routledge

Neufert, Ernst och Neufert, Peter (2000). *Architect's data*. 3., [omarb.] uppl. Storbritannien: Wiley-Blackwell

Wilkinson (2014). *Sustainable Building Adaptation* [Elektronisk resurs]. John Wiley & Sons Incorporated

Datorprogram:

Climate Consultant (2020). *Design Guidelines (for the Full Year)*. Location: Lund. Climate Consultant 6.0, 64-bit för Windows.

Illustrationer:

Andersen, Sanna (2015). *Vita "fällningar" på nylagt klinkergolv* [fotografi]. <https://www.byggahus.se/forum/threads/vita-faellningar-pa-nylagt-klinkergolv.254628/>

Antonsson, Jesper (2018). *Verktyg för bedömning av korroderade broars tillstånd och livslängd* [fotografi]. <https://www.chalmers.se/sv/projekt/Sidor/Verktyg-f%C3%B6r-bedomning-av-korroderade-broars-tillstand-och-livslangd.aspx>

ArchDaily (2013). *Kfar Shmaryahu House / Pitsou Kedem Architects* [fotografi]. <https://www.archdaily.com/339727/kfar-shmaryahu-house-pitsou-kedem-architects>

Archello (2018). *Roslyn Road* [fotografi]. <https://archello.com/project/roslyn-road>

BlueBox (2019). *Badhuset Vanningen* [fotografi]. <http://www.blueboxcooling.se/se/referenze/badhuset-vanningen.html>

Bree (2015). *DIY Mosaic Wave Surfboard with Stained Glass* [fotografi]. <https://winterandsparrow.com/diy-mosaic-surfboard/>

Brinkman, Esmé (2015). *Random inspiratie #8* [fotografi]. <https://roomed.nl/random-inspiratie-8/#&gid=1&pid=17>

Cullen, Gordon (1971). *The concise townscape* [bokomslag]. 1. paperback ed., [rev.] London: Architectural P.

Furhoffs (u.å.). *Det rostfria stålet* [fotografi]. <https://www.furhoffs.com/sv/foretagsinformation/det-rostfria-stalet>

Gehl, Jan (2010). *Cities for people* [illustration]. Washington DC: Island Press

Golvpoolen (2021). *Kakel Arredo polar matt vitt 25x40* [fotografi]. <https://www.golvpoolen.se/kakel-och-klinker/kakel/kakel-badrum/kakel-arredo-polar-matt-vitt-25x40/p-546035>

Klein, Line (2018). *Broste Copenhagen - Autumn Winter catalog 18* [fotografi]. <https://cocolapinedesign.com/2018/08/18/broste-aw18/>

Kniivilä, Kalle (2014). Glassplitter stänger Aq-va-kul. *Sydsvenskan*, 22 februari. <https://www.sydsvenskan.se/2014-02-22/glassplitter-stanger-aq-va-kul?redirected=1>

Liljewall (2016). *Sjöbo Simanläggning* [fotografi]. <https://www.liljewall.se/sjobo-simanlaggning>

Lunds kommun (2021). *Vildforsen* [fotografi]. <https://hogevall.se/>

Lynch, Kevin (1960). *The image of the city* [illustration]. Cambridge, Mass.: M.I.T. Press

Nielsen-Negrén, Pernilla (2018). Svedalas blåaste bad invigt. *Skånska dagbladet*, 31 maj. <https://www.skd.se/2018/05/31/svedalas-blaaste-bad-invigt/>

Sandberg, Elisabeth (2013). Badgäster välkomnar Pude sjös nya bryggor. *Skånska dagbladet*, 9 juli. <https://www.skd.se/2013/07/09/badgaster-valkomnar-pude-sjos-nya-bryggor/>

SCB (u.å.). *SCB:s arbete med Agenda 2030* [illustration]. <https://scb.se/agenda2030> [2021-02-04]

SMHI (2019). *Vindrosor för vindmätningar gjorda i Falsterbo och Malmö* [diagram]. <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/sveriges-klimat/vind-i-sverige-1.31309> [2021-02-03]

Staffanstorps kommun (2021). *Stängt till 15 februari 2021* [fotografi]. <https://staffanstorp.se/brahogsbadet/2020/12/21/stangt-till-24-januari-2021/>

Svedala kommun (2021). *Badvärd sommarjobb*. <https://www.svedala.se/arbete/jobba-hos-oss/badvard/> [2021-05-12]

Svedala kommun (2020). *Svedala*. <https://www.svedala.se/bo/bygga-bo-och-miljo/bygg-och-anlaggningsprojekt/svedala/> [2021-05-11]

The Plastic Centre (2021). *8mm Light Wood Oak Effect Panels (Pack Of 4)* [fotografi]. <https://plasticcentre.co.uk/product/8mm-light-wood-oak/>

Trelleborgs kommun (2021). *Trelleborgs badhus* [fotografi]. <https://www.trelleborg.se/uppleva-gora/idrott-motion-och-friluftsliv/simhallar-badhus/badhus/>

vaguiden (2021). *Genomsläpplig beläggning* [fotografi]. <https://vaguiden.se/dagvatten/dagvattenanlaggningar/genomslapplig-belaggnig/>

Woodruff, Adam (2020). *Jones Road* [fotografi]. <https://www.adamwoodruff.com/residential-ii#11>

Internetkällor:

ArchDaily (2017). *Freemen's School Swimming Pool / Hawkins\Brown*. <https://www.archdaily.com/885514/freemens-school-swimming-pool-hawkins-brown> [2021-02-08]

ArchDaily (2018). *UBC Aquatic Centre / Acton Ostry Architects + MJMA*. <https://www.archdaily.com/891829/ubc-aquatic-centre-mjma-plus-acton-ostry-architects> [2021-02-09]

Beijing 2008 (2008). *Yingdong Natatorium of National Olympic Sports Center*. (Arkiverat från original). <https://web.archive.org/web/20080810045039/http://en.beijing2008.cn/venues/ytn/index.shtml> [2021-02-08]

Bern, Richard (2014). *Svedala blev ett centrum för tegeltekniakens utveckling*. <http://www.tegelakademin.se/upload/page/file/Artikel%20om%20tegelbruket%20i%20Svedala,%20ver%202014-03-02.pdf> [2021-01-19]

Boverket (2020a). *EU har lanserat Level(s) för hållbart, cirkulärt byggande*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/nyheter/eu-har-lanserat-levels-for-hallbart-cirkulart-byggande/> [2021-01-21]

Boverket (2020b). *Hållbart byggande och förvaltning*. <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/> [2021-01-20]

Boverket (2020c). *Utsläpp av växthusgaser från bygg- och fastighetssektorn*. <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuell-status/vaxthusgaser/> [2021-01-21]

De Vries, Robert (2020). *Klimatzoner*. <https://www.so-rummet.se/kategorier/klimatzoner> [2021-02-03]

EG Fönster (u.å.). *Allt du behöver veta om fönstrets energiprestanda*. <https://www.energifonster.nu/sv/tips-rad/vad-sager-etiketten.aspx> [2021-02-03]

Eniro (2021). *Karta över Skåne med tidtabeller för buss och tåg*. <https://kartor.eniro.se/?c=55.608996,13.034248&z=12&q=%22malm%C3%B6%22;geo&som=BJ> [2021-02-04]

Google Maps (2021). *Karta över Skåne*. <https://www.google.se/maps/@55.4994036,13.2246167,13z> [2021-02-04]

Hawkins\Brown (2021). *City of London Freeman's School Swimming Pool*. <https://www.hawkinsbrown.com/projects/city-of-london-freemens-school-swimming-pool> [2021-02-08]

HusCompagniet (2016). *Snyggt och klimatsmart att bygga hus med tegel*. <https://www.huscompagniet.se/inspiration/information/klimatsmart-med-tegelhus> [2021-06-15]

ISOVER (2021). *YB:51 Betongvägg med tegelfasad [REI60] [68 dB]*. <https://www.isover.se/solutions/yb51-betongvagg-med-tegelfasad-rei60-68-db> [2021-05-28]

Lejonfastigheter (2021). *Aktuellt 14 januari 2021*. <https://lejonfastigheter.se/projekt/nya-simhallen/> [2021-02-09]

- Lunds kommun (2021). *Simhallar, badhus, friluftsbad*. <https://www.lund.se/uppleva--gora/Idrott-och-motion/simhallar-badhus-friluftsbad/> [2021-02-04]
- Martinsons (2021). *Material och byggskede ger störst klimatpåverkan*. <https://martinsons.se/material-och-byggskede-ger-storst-klimatpaverkan/> [2021-06-15]
- Nationalencyklopedin (u.å.). *Gordon Cullen*. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/gordon-cullen> [2021-03-08]
- National Olympic Sports Center (2008). *Introduktion till poolen*. (Sidan är översatt)? <http://nosc.net.cn/portal/cgjs/yyg/webinfo/2008/11/1227835132294943.htm> [2021-02-08]
- Naturvårdsverket (2020). *Bygg- och fastighetssektorns klimatpåverkan*. <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Klimat-och-luft/Klimat/Tre-satt-att-berakna-klimatpaverkande-utslapp/Bygg--och-fastighetssektorns-klimatpaverkan/> [2021-01-21]
- NCC (u.å.). *Nybyggnad av Sjöbo Simanläggning*. <https://www.ncc.se/vara-projekt/sjobo-simanlaggning/> [2021-03-24]
- Peab Bostäder (2021). *Peab bostad bygger nya hus i snabbväxande Svedala*. <https://peabbostad.se/om-oss/nyheter/peab-bostad-bygger-nya-hus-i-snabbvaxande-svedala/> [2021-01-19]
- Sandvik (2021). *Svedala*. <https://www.home.sandvik.se/karriar/vid-intervju/hitta-till-oss/svedala/> [2021-01-19]
- Malmö stad (2020a). *Hylliebadet*. <https://malmo.se/Uppleva-och-gora/Bada-och-simma/Hylliebadet.html> [2021-02-04]
- Malmö stad (2020b). *K-märkta hus och byggnadsvård*. <https://malmo.se/Service/Bygga-och-bo/Bygga-riva-eller-forandra/K-markta-hus-och-byggnadsvard.html> [2021-01-25]
- Nationalencyklopedin (2021). *Kevin Lynch*. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/kevin-lynch> [2021-03-02]
- Schrevelius, Stig (2020). *Badet med varierat utbud!* <https://staffanstorp.se/brahogsbadet/om-brahogsbadet/> [2021-02-04]
- SMHI (2021). *Skånes klimat*. <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/klimatet-i-sveriges-landskap/skanes-klimat-1.4827> [2021-02-03]
- SMHI (2017). *Vad är en vindros?* <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/vad-ar-en-vindros-1.31420> [2021-02-03]
- Stadium (2021). *5 fördelar med simning*. <https://www.stadium.se/traningstips-och-halsa/5-anledningar-till-att-simma> [2021-01-18]
- Svedala kommun (2020a). *Arkiverade förslag – Ärende 13967*. <https://www.svedala.se/paverka/politik-och-demokrati/paverka-svedala/ide-svedala/arkiverade-ideer/> [2020-01-20]

- Svedala kommun (2020b). *Arkiverade förslag – Ärende 10705*. <https://www.svedala.se/paverka/politik-och-demokrati/paverka-svedala/ide-svedala/arkiverade-ideer/> [2020-01-20]
- Svedala kommun (2020c). *Badplatser*. <https://www.svedala.se/uppleva/kultur-och-fritid/idrott-motion-och-friluftsliv/badplatser/> [2021-01-19]
- Svedala kommun (2021d). *Befolkningsstatistik*. <https://www.svedala.se/paverka/kommun/kommunfakta/befolkningsstatistik/> [2021-01-18]
- Svedala kommun (2019e). *Flytta hit*. <https://www.svedala.se/bo/bygga-bo-och-miljo/flytta-hit/> [2021-01-18]
- Svedala kommun (2019f). *Historia om Svedala kommun*. <https://www.svedala.se/uppleva/kultur-och-fritid/kultur-och-historia/historia-om-svedala-kommun/> [2021-01-18]
- Svedala kommun (2020g). *Kommunfakta*. <https://www.svedala.se/paverka/kommun/kommunfakta/> [2021-01-18]
- Svedala kommun (2019h). *Kulturhistoria, kulturarv*. <https://www.svedala.se/uppleva/kultur-och-fritid/kultur-och-historia/kulturhistoria-kulturarv/> [2021-01-19]
- Svensk Byggtjänst (2020). *Jan Gehl: "Avancerad teknik löser inte framtidens stadsplanering – vi måste ha människor runt oss, annars blir vi deprimerade"*. https://www.mynewsdesk.com/se/svensk_byggtjanst/pressreleases/jan-gehl-avancerad-teknik-loeser-inte-framtidens-stadsplanering-vi-maaste-ha-maenniskor-runt-oss-annars-blir-vi-deprimerade-2970600 [2021-03-05]
- Torrång, Ola (2019). *Idéförslag Simhall & Ishall i Mölnlycke centrum*. <https://div413.wixsite.com/simhall> [2021-01-20]
- Trelleborgs kommun (2021). *Trelleborgs badhus*. <https://www.trelleborg.se/uppleva-gora/idrott-motion-och-friluftsliv/simhallar-badhus/badhus/> [2021-02-04]
- Vellinge kommun (2019). *Badhus och utebad*. <https://vellinge.se/fritid-och-kultur/idrott-och-motion/badhus-och-utebad/> [2021-02-04]
- Weeks, Ally (2020). *SWOT analysis*. <https://www.cipd.co.uk/knowledge/strategy/organisational-development/swot-analysis-factsheet> [2021-02-02]
- Ystads kommun (2021). *Bad*. <https://ystad.se/fritid/ystadarena/bad/> [2021-02-11]
- 3XNArchitects (u.å.). *Linköping Simhall Vågen* [tävlingsbidrag]. <https://www.arkitekt.se/app/uploads/2020/11/Vagen-liten.pdf> [2021-02-09]

Läroobjekt:

- Dubois, Marie-Claude (2018). *Kursplan för Arkitekturteknik 5: Hållbar teknik i byggd miljö* [läroobjekt]. Lund: Lunds Tekniska Högskola, ss. 5–6

Proceedings:

Dietrich, U. & Kengyel, N. (2016). What makes a public open space liveable? WIT Conference's 11th International Conference on Urban Regeneration and Sustainability. Hamburg, Tyskland 2016, ss. 1-12. doi:10 2495/SC160571

Rapporter:

Boverket (2012). *Vision för Sverige 2025*. Karlskrona: Boverket. <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2012/vision-for-sverige-2025.pdf>

Capener, Carl-Magnus & Sikander, Eva (2014). *Gröna klimatskal – fuktförhållanden, energianvändning och erfarenheter*. Borås: SP Sveriges tekniska forskningsinstitut. <https://vpp.sbuf.se/Public/Documents/ProjectDocuments/d128d2e6-60b0-480e-a763-8e858dcd57cc/FinalReport/SBUF%2012869%20Slutrapport%20SP%20Gr%C3%B6na%20klimatskal%20-%20fuktf%C3%B6rh%C3%A5llanden,.pdf>

Isaksson, Ulf (2018). *Utredning – Eventuell framtida badanläggning*. Svedala kommun: Ablix Sverige AB.

Lerulf, Philip (2012). *Badhusboom! – Slarv och slöseri när kommunerna bygger nytt för miljarder*. Timbro. <https://timbro.se/app/uploads/2017/01/badhusboom.pdf>

Svedala kommun (2013). *Detaljplan för del av Svedala 306:34 m fl, "Åkerbruket", i Svedala, Svedala kommun, Skåne län*. Antagandehandling: Svedala kommun. <https://docplayer.se/7521953-Detaljplan-for-del-av-svedala-306-34-m-fl-akerbruket-i-svedala-svedala-kommun-skane-lan.html>

Träullit AB (2021). Takkonstruktion av Träullit. Österbymo: Träullit AB.

Vinnova (2017). *Grönatakhåndboken: Växtbädd och vegetation*. Handbok: Vinnova.

White (2017). *Arkitektur som får människor att växa – års- och hållbarhetsrapport 2017*. White. <https://whitearkitekter.com/se/wp-content/uploads/sites/3/2018/04/%C3%85rs-H%C3%A5llbarhetsrapport-2017-White-Arkitekter.pdf>

Reklamblad:

Socialdemokraterna (2018). *Vi skall bygga ett aktivitetscenter med inomhusbad och en ny bowlinghall* [reklamblad]. <https://www.facebook.com/763326020355835/photos/vi-skall-satsa-p%C3%A5-svedala-ifs-klubblokal-p%C3%A5-aggarpsvallen-samt-fritidsverksamhet/1875473055807787/>

Tidningsartiklar:

Amnell, Mats (2017a). Många åsikter om byggande och bad. *Sydsvenskan*, 25 november, s. B9.

Amnell, Mats (2018a). Nytt inomhusbad kan hamna vid Naverlönnskolan. *Sydsvenskan*, 15 februari. <https://www.sydsvenskan.se/2018-02-15/nytt-inomhusbad-kan-hamna-vid-naverlonnskolan>

Amnell, Mats (2018b). Valet i Svedala 1: M avgör badhusets framtid men vägrar ge besked. *Sydsvenskan*, 2 juni. <https://www.sydsvenskan.se/2018-01-15/valet-i-svedala-1-m-avgor-badhusets-framtid-men-vagr-ar-ge>

Amnell, Mats (2017c). Äventyrsbad eller inte en av frågorna. *Sydsvenskan*, 15 december, s. B6.

Amnell, Mats (2017d). Äventyrsbadet lagt på is när jätteprojektet tar ny sats. *Sydsvenskan*, 20 februari. <https://www.sydsvenskan.se/2017-02-20/aventyrabadet-lagt-pa-is-nar-jatteprojektet-tar-ny-sats>

Riis Hasselskog, Sara (2011). Äventyrsbadet sätter Bara på turistkartan. *Sydsvenskan*, 21 april. <https://www.sydsvenskan.se/2011-04-21/aventyrabadet-satter-bara-pa-turistkartan>

Sandberg, Elisabeth (2017). Badhus utreds igen. *Skånska dagbladet*, 8 april, s. A12.

Sandberg, Elisabeth (2016). Simskolan startar men bara för barn. *Skånska dagbladet*, 9 juni, s. A10.

Skånska dagbladet (2013). Här har det snart... *Skånska dagbladet*, 31 juli, s. A6.

Westerberg, Olof (2019). Hylliebadet räcker inte till – förslag om nytt bad 2023. *Sydsvenskan*, 12 december, framsidan på B-delen.

Ziegerer, Jessica (2014). Skånes kommuner storsatsar på simhallar och badhus. *Sydsvenskan*, 14 februari. <https://www.sydsvenskan.se/2014-02-15/skanes-kommuner-storsatsar-pa-simhallar-och-badhus>

Uppsatser:

Andersson, Hilda & Liljerud, Andreas (2019). *Hur barnen upplever samlingen i förskolan*. Kandidatexamensarbete för förskollärare. Jönköping: Jönköpings universitet. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1357212/FULLTEXT01.pdf>

Bengtsson, Emil & Morales-Salas Raul (2010). *Innemiljö och energianvändning i badhus – problem, åtgärder och besparingar*. Masteruppsats, Institutionen för bygg- och miljöteknologi. Helsingborg: LTH Ingenjörsskolan vid Campus Helsingborg. <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=1652689&fileId=8961206>

Franjic, Marko & Ramadan, Khalil (2013). *Skador och problem på kommunala inomhusbadanläggningar – en inventering*. Masteruppsats, Fakulteten för teknik och samhälle. Malmö: Malmö högskola. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1480505/FULLTEXT01.pdf>

Lehtinen, Emma (2020). *Ekologisk hållbarhet - En hållbar utveckling*. Kandidatuppsats, Institutionen för urbana studier. Malmö: Malmö universitet. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1483019/FULLTEXT01.pdf>

Malmberg, Cassandra (2015). *Miljöcertifiering av byggnader med Miljöbyggnad, GreenBuilding, BREEAM och LEED – Genomgång av metoderna med övergripande jämförelse*. Kandidatuppsats, Institutionen för byggvetenskaper. Lund: Lunds tekniska högskola. <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=7443824&fileId=7444196>

Nilsson, Emilia (2013). *Levande vertikala växtväggar – om konsten att tänka utanför väggen*. Examensarbete, Institutionen för arkitektur och byggd miljö. Helsingborg: LTH Ingenjörshögskolan vid Campus Helsingborg. <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOID=3911092&fileOID=8961671>

Skugghall Annemark, Åsa (2015). *Växtväggens skötsel – hur skulle en förutsägelse av skötselbehovet för olika typer av växtväggar utomhus kunna se ut?* Kandidatuppsats, Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap. Alnarp: Sveriges lantbruksuniversitet. <file:///D:/Examensarbete/B%C3%B6cker-f%C3%B6rel%C3%A4sningar/V%C3%A4xtv%C3%A4gg%202.pdf>

Staffin, Peter (2011). *Årstaparkens framtid – En studie av förtätning i östra Uppsala*. Kandidatarbete, Institutionen för stad och land. Uppsala: Sveriges lantbruksuniversitet. https://stud.epsilon.slu.se/3651/1/staffin_p_111128.pdf

Övriga (kartor över de två platserna):

Amnell, Mats (2018). Hoppet väcks om en ny station 2024. *Sydsvenskan*, 29 maj. <https://www.sydsvenskan.se/2018-05-29/hoppet-vacks-om-en-ny-station-2024>

Amnell, Mats (2019). Nya plaster ska underlätta pendlarparkering. *Sydsvenskan*, 12 juli. <https://www.sydsvenskan.se/2019-07-12/nya-plaster-ska-underlatta-pendlarparkering?redirected=1>

Amnell, Mats (2017). Ny övergång kan ersätta uppskjuten stationsombyggnad i Svedala. *Sydsvenskan*, 25 september. <https://www.sydsvenskan.se/2017-09-25/ny-overgang-kan-ersatta-uppskjuten-stationsombyggnad>

Amnell, Mats (2015). Silotomt ger fler p-platser. *Sydsvenskan*, 28 februari. <https://www.sydsvenskan.se/2015-02-28/silotomt-ger-fler-p-platser>

Bank, Frida (2015). Svedalahallen ett fritids för alla åldrar. *Sydsvenskan*, 8 september. <https://www.sydsvenskan.se/2015-09-08/svedalahallen-ett-fritids-for-alla-aldrar?redirected=1>

Svedalahem (2018). *Sporthallen Svedala*. <https://www.svedalahem.se/svedab-svedala-exploaterings-ab/vaara-fastigheter/sporthallen-svedala/> [2021-02-12]

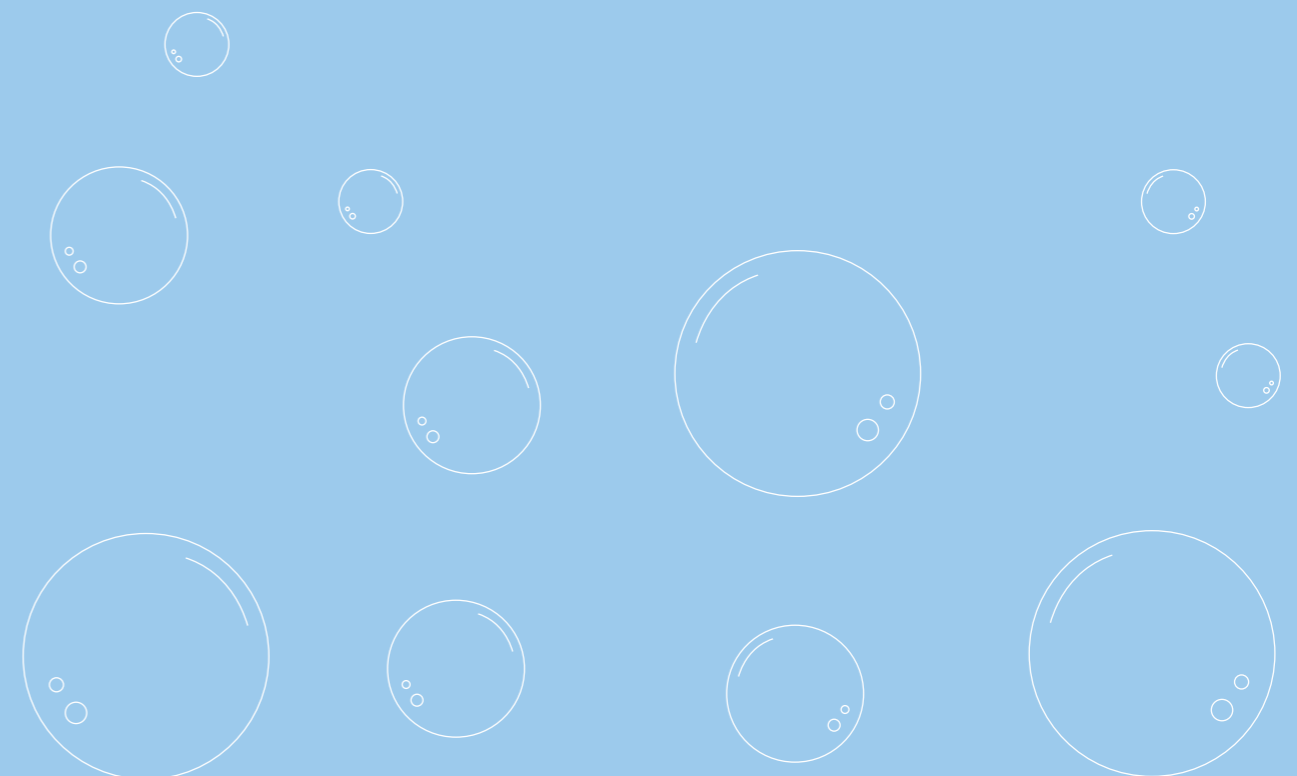
SvedalaRock Svedala (2020). *SommarRock Svedalas historia*. <http://www.sommarrock.nu/historia.php> [2021-02-12]

Svedala tennisklubb (2020). *Utbyggnad av Svedalahallen*. <https://svedalatennis.se/2020/09/09/utbyggnad-av-svedalahallen/> [2021-02-15]

Wulff, Anna (2020). *Välkommen till ett nytt läsår på Naverlönnskolan*. <https://naverlonnskolan.svedala.se/> [2021-02-15]

KAPITEL 11

BILAGOR

11.1 Intervjuguide

Nedan följer de underlag som jag utgått ifrån i min enkät och mina intervjuer. På grund av situationen med covid-19 kunde inte alla intervjuer genomföras fysiskt, utan vissa fick genomföras via Zoom/Teams. Alla intervjuerna med barnen kunde dock genomföras utomhus med säkert avstånd.

11.1.1 Intervju med yngre barn

1. Berätta för mig om en gång när du var på ett badhus!
2. Vad tyckte du var roligt där?
3. Vad var det bästa med det badhuset? Rita gärna en bild!
4. Vad var mindre roligt?
5. Om det fanns ett badhus i Svedala, vad hade du velat göra där?
6. Om du fick välja, hur ofta hade du velat gå och bada?
7. Går du eller har du gått på simskola? Om inte, hade du velat?
8. Känner du dig bekväm med att simma och bada med äldre barn och ungdomar? Varför/Varför inte?
9. Finns det något mer som du skulle vilja veta eller berätta?

11.1.2 Intervju med äldre barn

1. Hur tycker du att det är att besöka badhus?
2. Vad tycker du är roligt på badhus?
3. Vad är det bästa med badhus?
4. Vad tycker du är mindre bra med badhus?
5. Om det fanns ett badhus i Svedala, vad hade du velat göra där?
6. Hur ofta brukar du bada på badhus?
7. Vilket badhus besöker du oftast när du badar?
8. Hur ofta brukar du bada på badhus?
9. Vilka andra funktioner/aktiviteter hade du velat se i anknytning till ett badhus i Svedala?
10. Vad är din åsikt när det gäller att bada och simma med yngre barn?
11. Om det fanns ett badhus i Svedala, hur tror du att du skulle ta dig till badhuset? Till fots, med cykel, buss eller bil?
12. Finns det något mer som du skulle vilja veta eller berätta?

11.1.3 Vuxnenkät

1. Hur gammal är du? 18–35 år, 36–50 år, 51–65 år, 66–80 år eller 81–95 år?
2. Vill du se ett inomhusbad i Svedala kommun? Ja, nej eller vet inte?
3. Vad vill du göra i badhuset? Relax, simskola, motionssimning, vattengymnastik, babysim, äventyrsbad, fika, gym, massage, rehab, medicinska bad eller andra förslag?
4. Vilka andra funktioner/aktiviteter hade du velat se i anknytning till ett badhus i Svedala?
5. Hur ofta tror du att du skulle besöka ett badhus i Svedala? Flera gånger i veckan, en gång i veckan, en gång i månaden, några gånger per kvartal, en gång i halvåret, en gång per år, sällan eller aldrig?
6. Går du eller har du gått på simskola? Om inte, hade du velat?
7. Var i Svedala hade du velat se ett badhus och varför den placeringen?
8. Vilket badhus åker du i nuläget till om du vill bada (när det inte är Corona-tider) och varför?
9. Om det fanns ett badhus i Svedala, hur tror du att du skulle ta dig till badhuset? Till fots, cykel, buss eller bil?
10. Vad är ett bra badhus enligt dig?
11. Har du några övriga önsknings eller kommentarer?

11.1.4 Intervju med badmästare

1. Vad ingår i arbetsuppgifterna som badmästare och vad skulle kunna underlätta dina arbetsuppgifter?
2. Hur många medlemmar har ni?
3. Hur många simmar aktivt varje vecka?
4. Har du en uppfattning av hur många badgäster som kommer från Svedala?
5. Arrangerar ni tävlingar och i vilken omfattning?
6. Vilka utmaningar har ni i simskolan?
7. Vad uppskattar era gäster med badhuset och simundervisningen?
8. Vad behöver ni för utrustning och bassänger för att bedriva er verksamhet?
9. Vilka rum anser du att ett badhus behöver?
10. Vad hade kunnat utveckla er verksamhet?
11. Finns det några förändringar ni hade velat göra?
12. Vad är ett bra badhus enligt er?
13. Har du något övrigt att tillägga?

11.1.5 Intervju med arkitekter

Ett urval av frågorna har använts, beroende på vem som intervjuats.

1. Vad är bra att tänka på om man ska gestalta en hållbar och lönsam simhall?
2. Vilka fallgropar kan du se när man gestaltar en simhall?
3. Har du några referenser till bra simhallar?
4. Har du själv ritat simhallar och har tips och råd som du kan dela med dig av?
5. Vilka rum anser du att simhallen behöver?
6. Vilka funktioner/aktiviteter skulle fungera bra i kombination med ett inomhusbad?
7. Hur kan man förbättra dagens simhallar?
8. Vilka hållbara material är att rekommendera när man bygger en simhall i Sverige?
9. Vilka klimatsmarta lösningar föreslår du för ett badhus?
10. Vilka riktlinjer finns vad gäller storleken på ett badhus?
11. Har du något övrigt att tillägga?
12. Vad i Tinnerbäcksbadet har ni arbetat med för att uppnå Miljöbyggnads silver-certifiering?
13. Vad utmärker Tinnerbäcksbadet?
14. Vilka har varit utmaningarna i arbetet med Tinnerbäcksbadet och vad har gått bra?
15. Vad är konceptet med Tinnerbäcksbadet?

11.1.6 Intervju med ingenjörer

1. Vad är bra att tänka på om man ska gestalta en hållbar och lönsam simhall?
2. Vilka fallgropar kan du se när man gestaltar en simhall?
3. Har du några referenser till bra simhallar?
4. Har du själv ritat simhallar och har tips och råd som du kan dela med dig av?
5. Hur kan man förbättra dagens simhallar?
6. Vilka funktioner/aktiviteter skulle fungera bra i kombination med ett inomhusbad?
7. Rekommenderar du att placera våtutrymmen som till exempel duschar och toaletter i källaren eller på första våningen (med tanke på problem relaterade till vatten som måste lösas)?
8. Vad i ett badhus är det som står för stora driftskostnader?
9. Vilka hållbara material är att rekommendera när man bygger en simhall i Sverige?
10. Vilka klimatsmarta lösningar föreslår du för ett badhus?
11. Har du något övrigt att tillägga?

11.1.7 Intervju med stadsarkitekt

1. Vill du se en simhall i Svedala kommun? Varför/varför inte?
2. Vad är bra att tänka på om man ska gestalta en hållbar och lönsam simhall i Svedala kommun?
3. Vilka fallgropar kan du se när man gestaltar en simhall?
4. Har du några referenser till bra simhallar?
5. Har du själv ritat simhallar och har tips och råd som du kan dela med dig av?
6. Vilka rum anser du att simhallen behöver?
7. Hur kan man förbättra dagens simhallar?
8. Vilka funktioner/aktiviteter skulle fungera bra i kombination med ett inomhusbad?
9. Vilka funktioner anser du att ett badhus i Svedala behöver och inte behöver?
10. Var i Svedala hade du velat se ett badhus och varför den placeringen? Vilken alternativ placering skulle du kunna se?
11. Kan kommunen tillgodose det behov av parkering som uppstår om ett nytt badhus byggs?
12. Vilken är din uppfattning till att det fortfarande inte byggts ett badhus i Svedala?
13. Vilka klimatsmarta lösningar föreslår du för ett badhus?
14. Vilka möjligheter finns att använda badhuset för hälsoändamål? Kan man koppla ett eventuellt badhus till vårdcentralen på något sätt?
15. Har du något övrigt att tillägga?

11.1.8 Intervju om Hylliebadet

1. Hur många besökare har ni per vecka och år?
2. Vad uppskattar era besökare mest med badhuset?
3. Vad var kostnaderna för att bygga badhuset och vad ligger driftskostnaderna på?
4. Vad utmärker ert badhus?
5. Vad skulle ni vilja ändra på?
6. Hur gör ni för att locka kunder?
7. Vilka delar av badhuset kräver mest underhåll?
8. Har ni någon uppfattning om vad ert upptagningsområde är?
9. Har du något övrigt att tillägga?

11.1.9 Intervju med kommunanställd

1. Vill du se en simhall i Svedala kommun? Motivera ditt svar.
2. Vilken är din uppfattning till att det fortfarande inte byggts ett badhus i Svedala?
3. Vad skulle ett badhus kunna bidra med till Svedala kommun?
4. Vilka behov anser du att Svedalas invånare har när det gäller ett badhus?
5. Vad är ett bra badhus enligt dig?
6. Vilka funktioner/aktiviteter skulle fungera bra i kombination med ett inomhusbad?
7. Var i Svedala hade du velat se ett badhus och varför den placeringen? Vilken alternativ placering skulle du kunna se?
8. Hur många brukar delta i sommarsimskolan? Brukar det vara fullt?
9. Hur fungerar sommarsimskolan?
10. Har du en uppfattning om hur folk tar sig till sommarsimskolan? Till fots, med cykel, buss eller bil?
11. Arrangeras tävlingar när friluftsbadet har öppet och i vilken omfattning?
12. Vilka utmaningar har sommarsimskolan?
13. Om ni haft möjligheten att starta en simskola i ett badhus i Svedala, vad skulle ni undvika och varför?
14. Vad specifikt skulle kunna tillgodose det sommarsimskolan behöver för att bedriva sin verksamhet och utvecklas?
15. Har du något övrigt att tillägga?

11.2 Samtyckesblankett

LUNDS UNIVERSITET

Samtycke för deltagande i intervju

Arkitektprogrammet – examensarbete i arkitektur (AAHM01) – våren 2021

Mitt namn är Stephanie Harudd och jag läser nu min sista termin på Lunds universitet för att bli arkitekt. I mitt examensarbete gestaltar jag ett hållbart inomhusbad i Svedala. Det bör tydliggöras att detta inte är ett projekt som kommer förverkligas, utan detta är enbart ett initiativ av mig som fristående arkitektstudent och alltså inte ett samarbete med kommunen. Som hjälp i mitt arbete intervjuar jag Svedalas invånare i olika åldrar, för att få en uppfattning av användarnas önskemål. Därav söker jag nu efter barn i olika åldrar som kan delta i intervjuer.

Intervjun kommer med tanke på situationen med Corona lämpligast genomföras utomhus eller via Zoom/Teams. Exakt hur intervjun genomförs bestäms utifrån fall till fall i samråd med förälder och barn som ska intervjuas. All information som genereras kommer att anonymiseras vilket garanterar att ditt barn inte kan bli identifierat. Dessutom kommer all information som genereras förvaras på ett säkert sätt som förhindrar att det försvinner till exempel genom stöld. Deltagande barn kommer även få rita en teckning över sitt "drömbadhus".

Det är helt frivilligt att samtycka till detta. Du har din fulla rätt att avbryta ditt barns deltagande och därmed ta tillbaka samtycke när som helst och av vilken orsak som helst. Om du vill återta samtycket, har frågor gällande examensarbetet och/eller ditt deltagande, vänligen kontakta Stephanie Harudd via stephanie.harudd.268@student.lu.se.

Jag samtycker till behandling enligt nedan (kryssa i valt alternativ):

	JA	NEJ
Tillåter mitt barn att delta i en intervju	☐	☐
Publicering av teckning	☐	☐
Tillåter att intervjun spelas in	☐	☐
Tillåter mitt barn att citeras skriftligt	☐	☐

Ort och datum	
Namnförtydligande	
Signatur av vårdnadshavare	

